

שנתון המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

תוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית
התוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית

galhetz@bezalel.ac.il	ד"ר גל הרץ	ראש המחלקה
iritb@bezalel.ac.il	אירית בכר	רכזות מנהליות
ht2@bezalel.ac.il	ומירב אפרה	

טלפון 02-5893315/6

[סגל המרצים בתוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית](#)

[סגל המרצים בתוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית](#)

[מרצי המקבץ הבינתחומי](#)

[סגל הוראת קורסי אנגלית](#)

[על המחלקה](#)

[מבנה תוכנית הלימודים בתוכנית התואר הראשון \(B.A.\)](#)

[מבנה התוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית](#)

[לכל המחלקות לבד מארכיטקטורה](#)

[למחלקה לארכיטקטורה](#)

[מקבץ הקורסים הבין-תחומי](#)

[לימודי אנגלית](#)

[מידע כללי ונהלים](#)

[פירוט מערכת הלימודים בתוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית](#)

[פירוט מערכת הלימודים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית](#)

[מסגרות בחירה שנים ב'–ה'](#)

[פרוסמינר שיטות מחקר מותאם למחלקות, שנה ב'](#)

[סמינרים, שנה ג'](#)

[קורסי בחירה](#)

[קורסי המקבץ הבינתחומי](#)

סגל המרצים בתוכנית התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית

roebigger@post.bezalel.ac.il	רועי ביגר
orbenifla@post.bezalel.ac.il	אור בן נפלא
ory_bartal@post.bezalel.ac.il	פרופ' אורי ברטל
eliya.bartal@post.bezalel.ac.il	ד"ר אליה ברטל
Liatbrix@post.bezalel.ac.il	אדר' ליאת בריקס אתגר
omrigoren@post.bezalel.ac.il	ד"ר עומרי גורן
aheilweil@post.bezalel.ac.il	אביב היילוייל
galitgh@post.bezalel.ac.il	גלית גאון־היימן
galhetz@bezalel.ac.il	ד"ר גל הרץ
yonaweitz@post.bezalel.ac.il	ד"ר יונה וייץ
kohen.tom@post.bezalel.ac.il	תום כהן
liatlavi@post.bezalel.ac.il	ד"ר ליאת לביא
namimair@post.bezalel.ac.il	ד"ר נעמי מאיר־דן
smoalmair@post.bezalel.ac.il	ד"ר שמוליק מאירי
rominska@post.bezalel.ac.il	ד"ר רומי מיקולינסקי
dalyama@post.bezalel.ac.il	ד"ר דליה מרקוביץ'
omrinissims@post.bezalel.ac.il	עומרי ניסים
gustavo@post.bezalel.ac.il	גוסטבו סגורסקי
naomis@bezalel.ac.il	נעמי סלייני
adisewi@post.bezalel.ac.il	אדר' עדי סלע וינר
drorpimn@post.bezalel.ac.il	פרופ' דרור פימנטל
tomrspir@post.bezalel.ac.il	תומר ספיר
shaulse@post.bezalel.ac.il	ד"ר שאול סתר
orenailam@post.bezalel.ac.il	אורן עילם
tal.alroy@post.bezalel.ac.il	ד"ר טל פרנקל אלרואי
Sharonkoniak@post.bezalel.ac.il	אדר' שרון קוניאק
ocoussin@post.bezalel.ac.il	ארנה קזין
rotemr@post.bezalel.ac.il	רותם רוף

**סגל המרצים בתוכנית העיונית הכלל-בצלאלית
בתרבות חזותית וחומרית**

doronaor@post.bezalel.ac.il	דורי אורין
aigoraro@post.bezalel.ac.il	ד"ר איגור ארונוב
michal@post.bezalel.ac.il	מיכל איתן
housnis@post.bezalel.ac.il	ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה
lioralperovich@post.bezalel.ac.il	ד"ר ליאור אלפרוביץ'
asaf.e@bezalel.ac.il	אסף אלקלעי
stav.axenfeld@post.bezalel.ac.il	סתו אקסנפלד
royboshi@post.bezalel.ac.il	רועי בושי
eyalsb@post.bezalel.ac.il	איל שגיא ביזאוי
izckbnim@post.bezalel.ac.il	ד"ר יצחק בנימיני
sarabenninga@post.bezalel.ac.il	ד"ר שרה בנינגה
tal.bz@post.bezalel.ac.il	ד"ר טל בן צבי
tmrbrgr@post.bezalel.ac.il	ד"ר תמר ברגר
michalbbl@post.bezalel.ac.il	מיכל ברושי נחמני
Eliya.bartal@post.bezalel.ac.il	ד"ר אליה ברטל
ory_bartal@post.bezalel.ac.il	פרופ' אורי ברטל
siglbrn@post.bezalel.ac.il	סיגל ברניר
nuritbarshai@post.bezalel.ac.il	נורית בר שי
ruthiginsburg@post.bezalel.ac.il	ד"ר רותי גינזבורג
iddo@post.bezalel.ac.il	אד' עידו גינת
orna_granot@post.bezalel.ac.il	אורנה גרנות
HandelArie@post.bezalel.ac.il	ד"ר אריאל הנדל
martinhershonzon@post.bezalel.ac.il	ד"ר אדר' מרטין הרשנזון
slihrsko@post.bezalel.ac.il	שלי הרשקו-שר
ionhoiz@post.bezalel.ac.il	ד"ר יונה וייץ
raobnzhb@post.bezalel.ac.il	ד"ר ראובן זהבי
ohadzehavi@post.bezalel.ac.il	ד"ר אהד זהבי
Yael.taragan@post.bezalel.ac.il	יעל טרגן

itay.yaacov@post.bezalel.ac.il	איתי יעקב
ialkdori@post.bezalel.ac.il	ד"ר יעל כדורי
ronacohen@post.bezalel.ac.il	ד"ר רונה כהן
ofricnaani@post.bezalel.ac.il	ד"ר עפרי כנעני
sigalkh@post.bezalel.ac.il	סיגל כנפו
KnafoAriel@post.bezalel.ac.il	פרופ' אריאל כנפו
einatleader@post.bezalel.ac.il	פרופ' עינת לידר
namimair@post.bezalel.ac.il	ד"ר נעמי מאירי־דן
aoddmndh@post.bezalel.ac.il	ד"ר עודד מנדה לוי
MayyanSagy@post.bezalel.ac.il	ד"ר שגיא מעין
dalyama@post.bezalel.ac.il	ד"ר דליה מרקוביץ'
tomerfischer@post.bezalel.ac.il	תומר נחשתן
michalbbl@post.bezalel.ac.il	מיכל נחמני ברושי
liatsavin@post.bezalel.ac.il	ד"ר אד' ליאת סאבין בן שושן
asrslh@post.bezalel.ac.il	פרופ' אשר סלה
amiron@post.bezalel.ac.il	ד"ר רוני עמיר
drorpimn@post.bezalel.ac.il	פרופ' דרור פימנטל
zciprbr@post.bezalel.ac.il	צחי פרבר
meriampe@post.bezalel.ac.il	ד"ר מריה פרח
lyatfriedman@post.bezalel.ac.il	ד"ר ליאת פרידמן
aiilprii@post.bezalel.ac.il	עו"ד איל פרייס
tlprnkl@post.bezalel.ac.il	ד"ר טל פרנקל אלרואי
elad.persov@post.bezalel.ac.il	ד"ר אלעד פרסוב
moskasi@post.bezalel.ac.il	מוש קאשי
IlanitKonopny@post.bezalel.ac.il	קונופני אילנית
adinaka@post.bezalel.ac.il	ד"ר עדינה קמיאן
yifatreuveni@post.bezalel.ac.il	ד"ר יפעת ראובני
rubinnoah@post.bezalel.ac.il	ד"ר נועה רובין
ravidrovner@post.bezalel.ac.il	ד"ר רביד רובנר
ronelyoav@post.bezalel.ac.il	ד"ר יואב רונאל

rotemr@post.bezalel.ac.il

רותם רוף

oshevi@post.bezalel.ac.il

ד"ר אורלי שבי

sharaf@post.bezalel.ac.il

ד"ר רוואן שארף חטיב

sronit@post.bezalel.ac.il

ד"ר רונית שטיינברג

hila.a.shemer@gmail.com

אדר' הילה שמר

מרצי המקבץ הבינתחומי

doronaor@post.bezalel.ac.il

דורי אורין

efratelm@post.bezalel.ac.il

ד"ר אפרת אלימלך

noayairi@post.bezalel.ac.il

נעה ארד-יאירי

ArielleBlonder@post.bezalel.ac.il

אריאל בלונדר

GluzmanRen@post.bezalel.ac.il

ד"ר רנארד גלזמן

iddo@post.bezalel.ac.il

אדר' עידו גינת

hertznaomi@post.bezalel.ac.il

נעמי הרץ

ronit.vered@post.bezalel.ac.il

רונית ורד

jonathan.2e2@post.bezalel.ac.il

יונתן טואיטו

ninatraub@post.bezalel.ac.il

נינה טראוב

leamauas@post.bezalel.ac.il

לאה מאואס

danielmeir@post.bezalel.ac.il

דניאל מאיר

ronelmor@post.bezalel.ac.il

רונאל מור

gustavo@post.bezalel.ac.il

גוסטבו סגורסקי

Gaifarchi@post.bezalel.ac.il

ד"ר גיא פרחי

Sharonkoniak@post.bezalel.ac.il

שרון קוניאק

raobnkop@post.bezalel.ac.il

ראובן קופרמן

hdskidr1@post.bezalel.ac.il

ד"ר הדס קידר

adinaka@post.bezalel.ac.il

ד"ר עדינה קמיאן

arialkn@post.bezalel.ac.il

אריאל קן

elham.rokni@post.bezalel.ac.il

אלהם רוקני

noasege@post.bezalel.ac.il

נועה שגב

Chen@post.bezalel.ac.il

חן שפירא

dntorn@post.bezalel.ac.il

דן תורן

סגל הוראת קורסי אנגלית

ג'ואנה דרשוביץ

JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il

רכזת לימודי האנגלית

שעת קבלה: ימי א' 12:15–14:00

במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

judycaspi@post.bezalel.ac.il

ג'ודי כספי

Ngilat@post.bezalel.ac.il

גילת נחום

saranatan@post.bezalel.ac.il

שרה נתן

malkaregev@post.bezalel.ac.il

מלכה רגב

ruthstander@post.bezalel.ac.il

רות סטנדר

על המחלקה

במחלקה לתרבות חזותית וחומרית בבצלאל לומדים על הקשר שבין אמנות, עיצוב ואדריכלות ובין מחשבה תיאורטית, עמדות ביקורתיות ותופעות תרבותיות. תוכנית הלימודים במחלקה מבקשת לשפוך אור על האופנים שבהם החזותי, החומרי והאסתטי הם אבני הבניין של ידע הפועל באופן טרנספורמטיבי: ידע המערער את לכידותם של זהויות, נורמות, מיתוסים ומבדים (נרטיבים) תרבותיים קיימים, ומאפשר אגב כך גם לכונן חדשים.

המרצות והמרצים במחלקה מציעים מגוון עצום של תחומי ידע, על כל קשת התחומים של מדעי הרוח והחברה, הנקשרים בכל קורס וקורס לעולמות האמנות והעיצוב ולמיומנויות הכרוכות בהם: היסטוריה ופילוסופיה של האמנות, תרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו וגישות ביקורתיות לתרבות חזותית, נפגשות בשיעורים עם חקר הספרות, המוסיקה, הארכיאולוגיה, הסוציולוגיה, מדע המדינה, מנהל עסקים ומדעי הטבע דרך ומתודות ארכיטקטוניות, מקצועות עיצוב שונים ופרקטיקות אמנותיות עתיקות וחדשניות.

המגוון התרבותי והתמטי שמוצע במחלקה נועד להעמיק את היכרותם של הסטודנטים. ות עם התרבות והחברה שבה הם יוצרים ולהרחיב את אפשרויות המבע שלהם בתוכה וההשפעה שלהם עליה. לכן, רבים מהקורסים נוגעים בהקשרים המקומיים של מדעי הרוח, החברה, האמנות והעיצוב, ואחרים עוסקים בחקר החזותי והחומרי בהקשרים גיאוגרפיים ותרבותיים אחרים וגלובליים.

לבד מהקורסים הסדירים, המחלקה מקיימת באופן רצוף מפגשי למידה, כנסים וימי עיון ומוציאה לאור את השנתון בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית.

תוכנית הלימודים לתוכנית התואר הראשון (B.A.):

התוכנית לתואר ראשון בתרבות חזותית וחומרית מכשירה סוכנות וסוכני תרבות, היכולים לפעול במגוון אופנים בשדות האמנות והעיצוב, כמו גם להמשיך במסלולי מחקר והוראה אקדמיים. התוכנית מציעה מסגרת לימודים ייחודית: קורסים רב-תחומיים שמעודדים מבט לעומק התרבות המורכבת שבה אנו חיים, לצד השתתפות בפעילות היצירתית במחלקות השונות של בצלאל במגוון קורסים מעשיים באמנות ובעיצוב. בכך, מעניקה התוכנית לתלמידיה את הכישורים הנדרשים כדי לפרוץ כיווני חשיבה חדשים ולקדם רעיונות וכיווני פעולה בשדה התרבותי המקומי, כמו גם העולמי.

מסלול המצטיינים בתרבות חזותית, אמנות וביקורת:

בשנת הלימודים תשפ"ד יפתח מסלול מצטיינים עבור סטודנטיות. ים מצטיינות. ים של התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. המסלול יאפשר השלמת תואר ראשון בתרבות חזותית וחומרית ותואר שני במדיניות ותיאוריה של האמנויות בתוך ארבע שנים. הסטודנטיות ים במסלול ילמדו בשנתיים הראשונות במחלקה לתרבות חזותית וחומרית; בשנה השלישית, הם יישלבו את קורסי השנה האחרונה של התואר הראשון עם קורסי השנה הראשונה של התואר השני במדיניות ותיאוריה של האמנויות, בהתאמות מסוימות; ובשנה הרביעית הם ילמדו את קורסי השנה השנייה של התואר השני, ובכך ישלימו את חובותיהם לתואר זה.

באמצעות המסלול החדש, אנו מבקשים לעודד העמקה בתחומי האמנות העכשווית, התרבות החזותית, האוצרות והביקורת; להקנות את הבסיס למחקר משמעותי בתחומים אלה שיוביל לעבודת תזה מחקרית; לאפשר התוודעות לשיח

העדכני בשדות האמנות והעיצוב בארץ ובעולם והשתתפות פעילה בו; לטפח פעולה אינטלקטואלית וביקורתית, עשייה אוצרותית וניהול מעשי של פרויקטים אמנותיים בשדות התרבות החזותית. המסלול יכלול סמינרים וקורסים ייעודיים וכן סיורים לימודיים בתערוכות ובאירועי אמנות בין-לאומיים.

הקבלה למסלול תיעשה בסיומה של השנה השנייה ללימודי התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. שנת הלימודים השלישית תורכב משתי שנות לימוד ושכר הלימוד יהיה בהתאם. יחד עם זאת, מסלול המצטיינים יציע מלגות עידוד.

תנאי קבלה: ממוצע ציונים גבוה מ-90, הגשת תיק מועמדות וריאיון אישי.

התוכנית העיונית הכלל-בצלאלית בתרבות חזותית וחומרית:

תוכנית הלימודים במחלקה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, קורסי חובה המותאמים לכל מחלקה, קורסי בחירה וסמינרים.

הסטודנטים. ות מכלל המחלקות (למעט ארכיטקטורה) לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים.

במחלקה לארכיטקטורה:
30 נ"ז על פני חמש שנים.

מבנה תוכנית הלימודים בתוכנית התואר הראשון (B.A.)

שנה א'

היסטוריות של האמנות המערבית שיעור + תרגיל	נ"ז 6	שנתי
מושגי יסוד בביקורת התרבות החזותית שיעור + תרגיל	נ"ז 6	
מבוא לאסתטיקה	נ"ז 4	
סדנה מעשית בצילום וידאו וקולנוע מעשי	נ"ז 4	
מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית	נ"ז 2	סמס' א'
מבוא לפילוסופיה של החומר	נ"ז 2	
היסטוריות ותיאוריות של העיצוב	נ"ז 2	
לגעת בחומר: סדנה בקרמיקה וזכוכית מעשי	נ"ז 2	
פסיפס מקומי: תרבויות חזותיות וחומרית בישראל	נ"ז 2	סמס' ב'
תרבות דיגיטלית – הווה, עתיד ונרטיבים אוטופיים-דיסטופיים בעיצוב	נ"ז 2	
מידת דופק: סדנה מולטי-דיסציפלינרית מעשי	נ"ז 2	
אופנה: חקר, פיתוח שפה, בגד מעשי	נ"ז 2	ק"ץ
ארבעה קורסי בחירה מותאמים למחלקות, ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית מתוך סמסטרים א' ו-ב'	נ"ז 8	

שנה ב'

פרוסמינר מתודולוגי: שיטות מחקר בתרבות החזותית החומרית והדיגיטלית	נ"ז 4	שנתי
מחקר עיצוב בסביבה יזמית	נ"ז 2	סמס' א'
ישראליאנה: מעיצוב הזהות לנוסטלגיה מקומית	נ"ז 2	
סדנה בכתיבת ביקורת על יצירה	נ"ז 2	
יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א'	נ"ז 2	
רדיוס 100 – קריאות עירונית	נ"ז 2	
סוגיות במוזיאולוגיה ופרקטיקות של אוצרות	נ"ז 2	סמס' ב'
תרבות חזותית בעידן הווירטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה	נ"ז 2	
מבוא לפילוסופיה של הדימוי החזותי ב'	נ"ז 2	
יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב והדפסה בתלת-ממד	נ"ז 2	
סדנת עיצוב מציאות מדומה ומרובדת (VR/AR)	נ"ז 2	
אמנות למלשינים	נ"ז 2	
שישה קורסי בחירה ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית מתוך סמסטרים א', ב' וק"ץ	נ"ז 12	

שנה ג'

8 נ"ז	<u>סמינר פרויקט גמר</u>	שנתי
4 נ"ז	<u>איך מספרים סיפור: כתיבה מסאית, ביקורתית ואוצרותית על תרבות ועל חומר</u>	
8 נ"ז	שני סמינרים נושאים ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית	
2 נ"ז	פרוסמינר מרחב אוטונומי	סמס' א'
2 נ"ז	<u>שימור בתרבות החזותית והחומרית</u>	
2 נ"ז	<u>המפנה אל האוצרותי: ביקורת, ידע, דאגה</u>	
2 נ"ז	קורס חברתי	סמס' ב'
6 נ"ז	שלושה קורסי בחירה עיוניים ממחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית	
	מתוך סמסטרים א' ו-ב'	
2 נ"ז	קורס בחירה מתוך המקבץ הבינתחומי של מחלקת האם לתרבות חזותית וחומרית	
	מתוך סמסטרים א', ב' וקיץ	
4 נ"ז	שני קורסי בחירה מעשיים מהמחלקות המקצועיות	
	מתוך סמסטרים א', ב'	

מבנה תוכנית הלימודים במחלקה העיונית הכלל-בצלאלית לתרבות חזותית וחומרית לפי מחלקות

המחלקה רשאית לערוך שינויים ותיקונים בתכנים המופיעים בתוכנית הלימודים בשנתון, להוסיף עליהם, לגרוע מהם או לבטלם בכל עת במהלך שנת הלימודים. הודעה על כל שינוי תפורסם. השינויים מחייבים את כלל הסטודנטים, גם אם נקבעו או נכנסו לתוקף לאחר שהחלו את לימודיהם.

לכל המחלקות לבד מארכיטקטורה

שנה א'

2 נ"ז	תולדות האמנות חובה כלל בצלאל	סמס' א'
1 נ"ז	מושגי יסוד בתרבות חובה כלל בצלאל	
2 נ"ז	חובה מחלקתית חובה מסלולי	
2 נ"ז	אמנות מודרנית חובה כלל בצלאל	סמס' ב'
1 נ"ז	מבוא לתרבות חזותית מרובה מתכונות מקוון, חובה כלל בצלאל	
2 נ"ז	חובה מחלקתית חובה מסלולי	

שנה ב'

2 נ"ז	פרוסמינר חובה כלל בצלאל	שנתי
2 נ"ז	חובה כללית חובה מסלולי	
	מתוך סמסטרים א' ו-ב'	

שנה ג'

2 נ"ז	סמינר חובה כלל בצלאל	
	מתוך סמסטרים א' ו-ב' ושנתי	
2 נ"ז	קורס בחירה בחירה כלל בצלאל	
	מתוך סמסטרים א' ו-ב'	

שנה ד'

2 נ"ז	קורס בחירה או מלווה פרויקט גמר לצילום ולעיצוב קרמי בחירה כלל בצלאל	
	מתוך סמסטרים א' ו-ב'	

סה"כ 24 נ"ז

למחלקה לארכיטקטורה

4 נ"ז **קורסי בחירה** בחירה ארכיטקטורה
על פני שנים ג'–ה'

שנה א'

- 2 נ"ז **תולדות האמנות** חובה כלל בצלאל סמס' א' :
1 נ"ז **מושגי יסוד בתרבות** חובה כלל בצלאל :
2 נ"ז **תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים** חובה ארכיטקטורה :
2 נ"ז **אמנות מודרנית** חובה כלל בצלאל סמס' ב' :
1 נ"ז **מבוא לתרבות חזותית מרובה מתכונות** מקוון, חובה כלל בצלאל :
2 נ"ז **תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה-19** חובה ארכיטקטורה :

שנה ב'

- 2 נ"ז **אדריכלות מודרנית ותכנון במאה ה-20** חובה ארכיטקטורה שנתית :
2 נ"ז **פרוסמינר** חובה כלל בצלאל :

שנה ג'

- 2 נ"ז **ארכיטקטורה וביקורת** חובה ארכיטקטורה סמס' א' :
2 נ"ז **תולדות העיור** חובה ארכיטקטורה סמס' ב' :
2 נ"ז **סמינר** חובה כלל בצלאל
מתוך סמסטרים א' ו-ב' ושנתית

סה"כ 30 נ"ז

מקבץ הקורסים הבין-תחומי

מקבץ הקורסים הבין-תחומי משמש כמעבדה לפיתוח תחומי מחקר והוראה חדשניים, מאתגרים ומרכזיים באקדמיה. מקבץ הקורסים כולל קורסים רלוונטיים לנושאים מרכזיים בסדר היום האקדמי, כאשר אלו מעניקים מענה מאוזן ככל הניתן לכלל המחלקות והתחומים בבצלאל.

הקורסים הבין-תחומיים יתקיימו בסמסטרים א' וב' בימי ד' אחר הצהריים, בין השעות 14:00–17:00 ובסמסטר קיץ בקורס מרוכז בן שבועיים (המועדים המדויק יתפרסם בהמשך).

כל קורס סמסטריאלי מקנה 2 נ"ז. הרישום לקורסים אלה יתבצע בעת הרישום הממוחשב בתיעדוף (ראו הסבר על רישום לקורסי בחירה מטה, תחת "מידע כללי ונהלים").

הרישום לקורסים במקבץ הבין-תחומי אינו חובה. ניתן יהיה להירשם לקורס אחד בלבד ממסגרת זו **שיחליף שני קורסי בחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית או קורס בחירה במחלקה בשנה ג' (למעט במחלקות שבהן אין קורסי בחירה בשנה זו).**

סטודנטים. ות המעוניינים להירשם לקורס נוסף ממסגרת זו מעבר לתוכנית הלימודים, יוכלו לעשות זאת בתקופת השינויים על בסיס מקום פנוי.

לימודי אנגלית בבצלאל

"המועצה להשכלה גבוהה רואה חשיבות רבה בלימודי האנגלית למטרות אקדמיות ובינלאומיות, כחלק ממערך הקניית כלים וידע לסטודנטים במהלך לימודיהם לתואר אקדמי. רכישת מיומנויות בשפה האנגלית היא תנאי בסיסי והכרחי לאפשר לסטודנטים להתמודד עם חומרי הרקע בקורסים השונים במהלך לימודיהם האקדמיים, ולאפשר לבוגרים להשתלב באופן מיטבי בשוק התעסוקה המקומי והבינלאומי. ידע בשפה האנגלית נדרש לצורך הבטחת רמה אקדמית נאותה ועולה בקנה אחד עם תהליכי הגלובליזציה בארץ ובעולם." ¹

החל משנת תשפ"ב, בהתאם לרפורמה בלימודי האנגלית במוסדות להשכלה גבוהה, פועלת באקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל תוכנית ייחודית שתאפשר לסטודנטים. ות בתואר הראשון לבסס את המיומנויות הנדרשות ולהטמיע את השפה בתהליכי הלימוד והיצירה. תוכנית הלימודים החדשה תתמקד בארבע מיומנויות שפה: קריאה, כתיבה, הבנה ודיבור.

על פי החלטת המועצה להשכלה גבוהה, כל הסטודנטים. ות שייחלו את לימודיהם במערכת ההשכלה הגבוהה בישראל משנת הלימודים תשפ"ב, ² ילמדו לפחות שני קורסים בשפה האנגלית במהלך לימודי התואר הראשון, גם אם בעת כניסתם ללימודים הציגו רמת "פטור". באופן זה, הסטודנטים. ות כולם ישפרו את רמת האנגלית במהלך לימודיהם האקדמיים.

קורסי האנגלית יסווגו כ"קורסי הכשרה" ו"קורסי העשרה" כמפורט להלן:
קורסי הכשרה: לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים נדרשים הסטודנטים. ות להגיע לרמת "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאות לתואר הראשון.

על הסטודנטים. ות להציג רמת אנגלית "בסיסית" לפחות כתנאי להתחלת לימודיהם באקדמיה, ורמת "פטור" באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג'. בנוסף, תנאי להגשת מועמדות ליציאה לחילופי סטודנטים הנו רמת "פטור" באנגלית כבר בסוף שנה א' ללימודים.

את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:

א עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל-ארצית.

ב עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמ"ר או אמיר"ם).

ג לימודים במסגרת קורסי האנגלית בבצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 65 לפחות.

ד בעליות תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.

● סטודנטים. ות שנגשו לבחינת אמ"ר/פסיכומטרי באנגלית מתבקשים להגיש עותק מקורי של תוצאת המבחן לרכזת המחלקה לתרבות חזותית על מנת לקבוע את רמת האנגלית בהתאם.

● סטודנטים. ות שנגשו למבחן אמיר"ם בבצלאל אינם נדרשים להציג אישור ורמתם תקבע בהתאם לדיווח שיתקבל בבצלאל ישירות מהמרכז הארצי לבחינות והערכה.

1

מתוך החלטת מל"ג
מיום 17.12.19

2

סטודנטים הממשיכים את לימודיהם בשנת הלימודים תשפ"ב ועולים לשנה ב' והלאה, לא נדרשים לעמוד בדרישות החדשות ועליהם להגיע לרמת "פטור" בלבד כפי שנדרשו בעת קבלתם, כמפורט בפירוט "קורסי הכשרה".

סטודנטים.ות שלא יציגו רמת "פטור" באנגלית עם התחלת לימודיהם באקדמיה, יידרשו להירשם לקורסי הכשרה באנגלית בהתאם לרמת האנגלית שיציגו עם כניסתם ללימודים (מספר הקורסים הנדרשים כמספר הרמות הנדרשות עד להגעה לרמת "פטור").

להלן טבלת רמות האנגלית:

אמי"ר	פסיכומטרי/ אמירם	רמה
+234	+134	פטור
233–220	133–120	מתקדמים ב'
219–200	119–100	מתקדמים א'
199–185	99–85	בסיסי
184–170	84–70	טרומ בסיסי ב'
169–150	69–50	טרומ בסיסי א'

קורסי ההכשרה באנגלית אינם נכללים בתוכנית הלימודים, אינם מזכים בנקודות זכות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל. הנוכחות בקורסים חובה. כל קורסי ההכשרה באנגלית הם סמסטריאליים.

קורסי העשרה (EMI): קורסי תוכן בשפה האנגלית, כחלק מתוכנית הלימודים

קורסי העשרה (EMI) הם קורסי תוכן המתקיימים בשפה האנגלית, שמטרתם לשפר את רמת האנגלית של הסטודנטים במיומנויות הנדרשות ללימוד שפה:

- **האזנה:** היכולת להבין כל סוג של שפה מדוברת, גם כאשר קצב הדיבור מהיר.
- **קריאה:** היכולת לקרוא בקלות כל סוג של כתיבה באנגלית, כולל טקסטים מופשטים או כאלה המאופיינים במבנה לשוני מורכב.
- **תקשורת מילולית:** היכולת להשתתף, ללא מאמץ, בשיחה או בוויכוח ולהוכיח שליטה טובה בביטויים אידיומטיים, במטבעות לשון ובשפה דיבורית.
- **יכולת התבטאות מילולית:** היכולת להציג נושא אקדמי בבהירות, בצורה קולחת ובמבנה לוגי יעיל.
- **כתיבה:** היכולת לכתוב באופן ברור טקסט קולח בסגנון הולם: כתיבת מכתבים מורכבים, דוחות ומאמרים, סיכומים וביקורות של עבודות מקצועיות.

מיומנויות אלו יוטמעו החל משנת הלימודים תשפ"ב במספר קורסים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית במסגרת קורסים קיימים אשר יתקיימו בשפה האנגלית.

בכל קורס תוכן תינתן גם מסגרת ליווי של מרצה מיחידת האנגלית.

קורסי העשרה באנגלית הינם קורסים אקדמיים הנכללים בתוכנית הלימודים, ולפיכך מזכים בנ"ז לתואר ונכללים בשכר הלימוד.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים ב" יידרשו בקורס אחד ממסגרת זו לאחר שיגיעו לרמת ה"פטור". סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת ה"פטור" יידרשו בשני קורסים ממסגרת זו.

בשנת הלימודים תשפ"ג יתקיימו הקורסים הבאים:

- "אמנות מודרנית" סמס' ב', בהנחיית ד"ר עדינה קמיאן קשדן – קורס חובה.
- "תולדות האמנות", סמס' א', בהנחיית ד"ר שרה בנינגה – קורס חובה.
- בנוסף מוצעים בתוכנית הלימודים קורסי בחירה נוספים בסמסטרים א' וב' שיפתחו להרשמה לסטודנטים הנדרשים ללימוד קורסי תוכן באנגלית.

קורסים נוספים יפתחו בהדרגה ועד ליישום התוכנית המלאה.

בקצרה

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "בסיסי" יידרשו בשלושה קורסי הכשרה. סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים א" יידרשו בשני קורסי הכשרה.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "מתקדמים ב" יידרשו בקורס הכשרה אחד ובקורס העשרה אחד.

סטודנטים.ות שיתחילו את לימודיהם ברמת "פטור" יידרשו בשני קורסי העשרה.

לפרטים נוספים ניתן לפנות לג'ואנה דרשוביץ, רכזת לימודי אנגלית,

במייל: dershowitz@bezeqint.net

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה

ימים א'–ג' בין השעות 10:00 ל-13:00

יום ד' בין השעות 10:00 ל-12:00

ביום ה' לא תתקיים שעת קבלה

הרשמה למסגרות בחירה

ההרשמה למסגרות הבחירה במחלקה לתרבות חזותית וחומרית נעשית באמצעות מחשב בתכנת תיעדוף, המאפשרת לסטודנטים. ות לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על-פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנט. ית אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה. הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים. ות יקבל קורס על-פיבהתאם להעדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים. ות שהוקצתה להם התמלאה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו. שיבוץ הסטודנטים. ות לקורסים יעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים. ות חסומים (בשל גרירת חוב שכר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכדומה), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר. מידע מפורט באשר לתקופת השינויים יימסר לסטודנטים. ות באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי-נעימויות. הנחיות לביצוע שינויים בתוכנית הלימודים יופיעו על-גבי לוח המודעות של המחלקה.

לתשומת לבכם: לא ניתן יהיה לבטל או להוסיף קורסים לתוכנית הלימודים לאחר המועד הנ"ל.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

סטודנטים. ות שלמדו במוסד אקדמי מוכר לקראת תואר, רשאים לפנות בבקשה להכרה בקורסים שבהם השתתפו, ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תוכנית הלימודים של המחלקה. ציונים המהווים בסיס לפטור מקורסים בבצלאל אינם נכללים בשקלול ממוצע הציונים לתואר בבצלאל. על מנת לקבל את ההכרה יש להגיש למחלקה לתרבות חזותית וחומרית, במהלך הקיץ ולפני פתיחת שנת הלימודים הראשונה, גיליון ציונים מקורי (או צילום נאמן למקור) ותקציר הקורסים בשפה עברית או אנגלית. לגיליון הציונים יש לצרף פנייה לד"ר נעמי מאיר-ידן, יועצת המחלקה, ובה פירוט של הבקשה. היקף הזיכוי יקבע על-ידי היועץ ויימסר בכתב לסטודנט. ית. רק לאחר קבלת הזיכוי מיועץ המחלקה, ניתן יהיה למחוק את הקורס מהמערכת. המחיקה תתבצע במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על-פי שיקול דעתו של המרצה. יחד עם זאת יש להדגיש כי:

- א. הנוכחות בקורסי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על-פי שיקול דעתו של המרצה.
- ב. ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר. היעדרות מעבר להיקף זה עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.
- ג. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים.ות עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.
- ד. מטלת סיום הקורס תקבע על-ידי המרצה.
- ה. כתיבת עבודה בזוגות או בקבוצות תעשה באישור מרצה בלבד.
- ו. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט.ית לעונש משמעותי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט לפי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים.ות. הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט.ית לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעת.

סטודנטים.ות זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'], אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע.

במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג'):

א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').

ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.

הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על-ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנט.ית שיגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה לתרבות חזותית וחומרית. סטודנטים.ות הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים לוועדת ההוראה של המחלקה לתרבות חזותית וחומרית שתדון בהן, כל מקרה לגופו.

נוהל ערעור

סטודנט. ית רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו/ה למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית ולנמק בו את הנסיבות שבעטיין מוגשת הבקשה. תשובת המרצה תימסר לסטודנט. ית באמצעות מזכירות המחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, ייכתבו הללו בשפה העברית.

**פירוט מערכת הלימודים בתוכנית
התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית**

שנה א'

קורסי חובה שנתיים

1230001 **היסטוריות של האמנות** 2 ש"ש | 6 נ"ז
ד"ר נעמי מאירי־דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית החל במאה השביעית לפנה"ס וכלה בימינו. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים הן לאמנות שקדמה לה. כמו כן, לאורך כל הקורס נדון בהשפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן הנדון על האמנות והתרבות החזותית בעת החדשה ובזמן הזה. בקורס נבחן את תולדות האמנות המערבית כאסופה של נרטיבים שונים, לעתים מנוגדים, המייצגים תפיסות היסטוריות והיסטוריוגרפיות מגוונות.
קורס + תרגיל (פעם בשבועיים)

שנתי | שיעור, יום ד' 11:30–13:00 | תרגיל, יום ג' 08:30–10:00

1230003 **מושגי יסוד בביקורת התרבות החזותית** 2 ש"ש | 6 נ"ז
ד"ר גל הרץ, ד"ר שרה בנינגה

מהי תרבות חזותית? מה בין יצירה למחשבה ולביקורת? בקורס נסקור תיאוריות מרכזיות המשמשות לניתוח ביקורתי של התרבות החזותית ונחלץ מהן כלים אנליטיים שיאפשרו לנו להציב תופעות חזותיות שונות בהקשרים תיאורטיים רלוונטיים ולהעריך את דרכי השפעתן. נעסוק במושגי יסוד בתרבות חזותית, ביחסים שבין אמנות ועיצוב למחשבה ולביקורת, ונעמוד על צורות וגישות שונות לחקר של דימויים.
קורס + תרגיל (פעם בשבועיים)

שנתי | שיעור, יום ג' 10:00–11:30 | תרגיל, יום ג' 14:30–16:00

1230008 **מבוא לאסתטיקה** 2 ש"ש | 4 נ"ז
פרופ' דרור פימנטל

הקורס יעקוב אחרי התהוות המונחים העיקריים המשמשים להבנה ולהערכה של יצירות אמנות. בחלק הראשון של הקורס, נעסוק במונחים שמקורם במחשבת האמנות של אפלטון ואריסטו. בהמשך, נדון באופן שבו הובנה האמנות בימי הביניים, ברנסנס, וכן במאה ה־18, בראש ובראשונה בידי עמנואל קאנט. בחלק השני של הקורס נתוודע למחשבה האסתטית משלהי המאה ה־19 ועד המחצית השנייה של המאה ה־20, בעיקר ביחס להגותם של ניטשה, בנימין והיידרג. בהמשך תידון מחשבת האמנות מנקודת המבט של זרמים פילוסופיים ותיאורטיים, כמו הפנומנולוגיה, הפורמליזם, הסטרוקטורליזם, הפוסט־סטרוקטורליזם, הדקונסטרוקציה והפסיכואנליזה.

שנתי | סמ' א', יום ד' 14:00–15:30 | סמ' ב', יום ד' 10:00–11:30

1230004 **מבוא לפילוסופיה של החומר** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר אליה ברטל

מה בין חומריות לאסתטיקה? כיצד מעמדו של החומר מעצב את היחס כלפי תחומים שונים של אמנות ומחשבה? הקורס יעקוב אחר התפתחות היחס אל המציאות החומרית מהעידן הקלאסי ועד ימינו מנקודת מבט פילוסופית, תוך התייחסות גם לנקודות ההשקה שבין פילוסופיה לתחומי דעת נוספים, כמו פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה. לאורך הקורס, הרעיונות שנלמד יודגמו ויומחשו ביחס ליצירות מתחומי האמנות הפלסטית, הספרות, הקולנוע, העיצוב והאדריכלות.

סמסטריאלי | יום א' 16:30–18:00

1230005 **היסטוריות ותיאוריות של העיצוב** 2 ש"ס | 2 נ"ז
תום כהן

מטרת הקורס היא לפתח את הידע של הסטודנטים. על ההיסטוריות של שדה העיצוב ועל גישות תיאורטיות שונות שהתפתחו בו. בקורס יסקרו תקופות שונות בהיסטוריה של העיצוב מאז המהפכה התעשייתית: התקופה הפרה־מודרנית, המודרנית, הפוסט־מודרנית והעכשווית. בכל תקופה כזו יוצגו מקרי מבחן בהיסטוריה של העיצוב התעשייתי, העיצוב הגרפי, עיצוב האופנה והארכיטקטורה כדי לעמוד על הקשרים וההשפעות בין שדות העיצוב השונים. כמו כן, נלמד על הקשר בין עיצוב לשדות תיאורטיים, כמו כלכלה ותרבות הצריכה, גלובליזציה, הקשר ההדוק בין עיצוב ואמנות לאורך השנים, עיצוב דיגיטלי, ביו־דיזיין ועיצוב חברתי.

סמסטריאלי | יום ג' 11:30–13:00

1230002 **מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה של התרבות החזותית והחומרית (מקוון)** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יעסוק בגישות סוציולוגיות ואנתרופולוגיות לתרבות חזותית וחומרית. נמפה את הגישות השונות לדימוי ולאובייקט באמצעות צלילה לתפקידים ולפונקציות השונות של התרבות החזותית והחומרית בזירות חברתיות שונות (מזון, ביגוד, ריהוט), בתנאים חברתיים שונים (פרקטיקות, יחסים, ריטואלים) ובהקשרים חברתיים שונים (אתני, לאומי, גזעי). באמצעות הניסיון להגדיר את האופנים שבהם הדימוי והאובייקט ממלאים צרכים חברתיים, ננתח את ערכם הסימבולי ואת האופנים שבהם הם משתתפים בהבניית הסדר החברתי, ארגון המבנה החברתי והגדרת הזהות. בנוסף, נבחן את ההשפעה של הדימוי ושל האובייקט על ערכים חברתיים ואתיים, כמו אלה העולים, למשל, ביחס לסוגיות של אי־שוויון.

סמסטריאלי | יום ד' 08:30–10:00

עמרי ניסים

הקורס נועד לבסס טכניקות עבודה קרמיות ולהקנות לסטודנטים. ות כלים למתן ביקורת הנוגעת בצד הטכני של היצירה. במהלך הקורס נכיר את תכונותיו של החומר הקרמי ואת האפשרויות הגלומות בו, נרכוש מיומנויות וטכניקות בסיסיות בעבודת גלגל כמו לישה, מרכז, הרמת צילינדה, צד שני והנחת צבע וגלזורה. מתוך מיומנויות אלה נתוודע לטכניקות פיסול ועיצוב קרמי כמו פינצינג, עבודה במשטחים ופיסול בחוליות. במהלך הקורס, נשפר את המיומנות בעבודת אובניים, ונשלב את טכניקות הגלגל שנלמד עם שלוש טכניקות הפיסול שנרכוש, שבאמצעותן ניצור שלושה אובייקטים בעלי מכנה משותף. כל עיצוב ייעשה בטכניקה אחרת שנלמד.

קורס מעשי

סמסטריאלי | קבוצה א': יום א' 08:30–11:30 |

קבוצה ב': סמסטר ב' יום א' 08:30–11:30

גוסטבו סגורסקי

הקורס יתנהל כסדנה פעילה, המבוססת על עבודה מעשית, דיון וביקורת עבודות. הסטודנטים ילמדו לעומק היבטים שונים בפרקטיקות צילומיות. כל פרק יתחיל בסקירה היסטורית המתייחסת לתקופות ולתרבויות שונות על ציר זמן מגוון המתאר את הפרקטיקה הצילומית של התחום הנלמד. הסטודנטים יתנסו בצילום נוף, דיוקן, טבע דומם, צילום רחוב ועוד. ניתוח העבודות יתמקד בקומפוזיציה, בתאורה ובהיבטים טכניים, כמו גם בצד הרעיוני, הפיוטי והאסתטי של הביצוע. במהלך הקורס יהיו יציאות לשטח, תרגילי סטודיו בכיתה, ופרויקט אישי מסכם. הסטודנטים ילמדו כיצד לבנות גוף עבודות צילומי המייצג את השקפת העולם שלהם.

קורס מעשי

שנתי | יום ה', קבוצה א': 10:00–13:00 | קבוצה ב': 14:00–17:00 |

סמסטר ב' כל הכיתה יחד | יום ד' 14:00–17:00

שני קורסי חובה מחלקתיים לבחירה ממחלקת האם:

יום ראשון, 12:00–13:30

אמנות ישראלית, ד"ר אליה ברטל; אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי, ד"ר יונה וייץ; מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית, פרופ' אורי ברטל; היסטוריה של הקולנוע א', תומר נחשתן; תולדות הקרמיקה, מיכל ברושי נחמני; תולדות הצורפות במאה ה-20, פרופ' עינת לידר; תיאוריות של הגוף הלבוש, יעל טרגן; מבוא להיסטוריה של הצילום א' (מקוון). רועי בושי; תולדות הארכיטקטורה א', ד"ר רוני עמיר.

יום ראשון, 14:30–16:00

עיצוב ביקורתי, ד"ר רביד רובנר; להבין אנימציה, תומר נחשתן; לצלם אחרי האמנות המושגית: סוגיות נבחרות באמנות עכשווית, ד"ר אורלי שבי; תולדות הצורפות במאה ה-21, פרופ' עינת לידר.

2 ש"ס | 2 נ"ז

פסיפס מקומי:

1230028

תרבויות חזותיות וחומריות בישראל

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס יוקדש לבחינת המופעים התרבותיים המגוונים המאפיינים קבוצות אתניות וגזעיות לא הגמוניות בחברה הישראלית. באמצעות בחינת יצירות ממגוון מדיומים (אמנות פלסטית, צילום, אופנה, ארכיטקטורה ומחול), נתבונן על האופנים שבהם השפה האמנותית ה"אחרת" מתווכחת, מתנגחת, מערערת ומתפייסת עם הייצוגים התרבותיים המערביים המאפיינים את התרבות הקנונית בישראל. אל המופעים האמנותיים-תרבותיים השונים נתוודע באמצעות מפגש עם יזמי תרבות הפועלים בחללי תצוגה ובזירות שונות כדי לחשוף, להציג ולדובב קולות שזוכים לתתייצוג בתרבות המקומית, וכן באמצעות עיון בספרות מחקר ביקורתית הנכתבת בשנים האחרונות על סוגיות אלו.

סמסטריאלי | יום א' 16:30–18:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

**תרבות דיגיטלית – הווה, עתיד
ונרטיבים אוטופיים-דיסטופיים בעיצוב**

1230009

ד"ר רומי מיקולינסקי

שדה העיצוב ממוקם בין דרישות התעשייה לצרכי האדם, בין הטכנולוגיה המתפתחת לצורך האנושי והמחירים הסביבתיים. לכן, על מעצבים.ות להגיב לדרישות שונות העולות מהתעשייה, כדי לתרגם את החדש ולקרבו להמונים. בקורס נלמד על מעצבים.ות וטכנולוגים.ות, אנשי ונשות חזון שהמציאו מוצרים, שירותים וסביבות המגלמים תפיסות עולם הקוראות לשינוי ומקדמות אותו.

בקורס, נכיר מקרי בוחן ואובייקטים שהומצאו ועוצבו בתקופות שונות. למשל, נלמד על תרומת המעצבים.ות להפיכת המחשב לטבעי (נטורליזציה) ולביתי (דומסטיקציה) ונדון בחיכוך שלנו עם בינה מלאכותית ועם סוכנים שאינם אנושיים, בהתרגלות לחדש, ובאפשרות לעצב את הטבע ואת הטבעי והבעייתיות המצויה בביו-טכנולוגיה וביו-דיזיין. במהלך הקורס נבחן את הזרמים השונים שאליהם מגיבים.ות המעצבים.ות ונשאל על אודות המהפך התודעתי-צרכני שהם.ן מקדמים.ות ועל ההיתכנות של הצעותיהם.ן. עבודות הסטודנטיות והסטודנטים בקורס יביעו עמדה ספקנית ואף ביקורתית כלפי המוטיבציה ומידת ההצלחה של המעצבים.ות. במהלך השיעורים יהיה על הסטודנטים.ות למפות את הקונפליקטים וההשלכות שעולים בעקבות הצעות המעצבים.ות ולהגיב עליהם.

תומר ספיר

בקורס נבדוק את ה"דופק" של ההווה ונחקור כיצד הוא בא לידי ביטוי באמנות, בעיצוב ובאדריכלות העכשוויים. הקורס בנוי כסדנה המורכבת מהרצאות, מפגשים, דיונים ותרגילים, שבהם ננסה יחד למפות מגמות תרבותיות, טכנולוגיות, סביבתיות, פוליטיות וכלכליות ולהבין כיצד הן מבנות צורות הבעה עכשוויות. במהלך הסמסטר נפתח את יכולת ההתבוננות שלנו בעולם ואת הרגישות לתנודות הקרקע. כל סטודנטית תפתח גוף עבודה מחקרית-אורטי, מעשי או שילוב של שניהם, שייגע במתרחש ברגע הזה בזמן.

קורס מעשי

סמסטריאלי | יום ב', קבוצה א': 10:00–13:00 | קבוצה ב': 14:00–17:00

ד"ר עומרי גורן

בקורס נכיר את עולמם של מעצבי האופנה ונבחן אופני פעולה שונים בשדה, הנעים בין יצירה מתוך קונספט אבסטרקטי לבין מציאת השראה בעולם צורני קונקרטי. בקורס נתבונן במעצבי אופנה פורצי דרך ונתחקה אחר אסטרטגיות העיצוב שלהם: החל מעריכת מחקר לקראת קולקציה חדשה ועד לשלב הבגד המוגמר על מסלול האופנה או בחללי תצוגה כמו החנות, הגלריה והמוזיאון. בקורס, הסטודנטים יתנסו בפיתוח שפה עיצובית משלהם וביצירה מעשית של פריטי לבוש. תחילה, נקיים תרגיל מעשי המשלב בגדי רדי-מייד, ולאחר מכן נתמקד בתרגיל אישי שבו כל סטודנט יבחר "אסטרטגיה", ובליווי בוגרי מחלקת אופנה וצורפות יישם דרכי עבודה וכלים טכניים בגזרות ובתפירה.

קורס מעשי

קורס קיץ | מועד יפורסם בהמשך

שני קורסי חובה מחלקתיים לבחירה ממחלקת האם:

יום ראשון 12:00–13:30

עיצוב ותרבות חומרית, ד"ר ראובן זהבי; מבוא לאופנה במאה ה-20, איתי יעקב; היסטוריה של העיצוב הגרפי בארץ-ישראל, סתו אקסנפלד; היסטוריה של הקולנוע ב', תומר נחשתן; מבוא להיסטוריה של הצילום ב', רועי בושי; תולדות הארכיטקטורה ב', ד"ר שרה בנינגה.

יום ראשון, 14:30–16:00

לזכותו של הדימוי המוקרן: ההיסטוריה והתיאוריה של הקולנוע הניסיוני ואמנות הוידאו, ד"ר אורלי שבי; קורסי בחירה נוספים ממחלקת האם.

1230012 **פרוסמינר מתודולוגי:** 2 ש"ש | 4 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית
 ד"ר נעמי מאירי-דן

חלקו הראשון של הקורס יוקדש לקריאת טקסטים מסוגים שונים וללימוד מתודולוגיות מחקר מגוונות ורלוונטיות לתרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית. אלו ישמשו לצורך מחקר אקדמי היסטורי, תיאורטי וביקורתי. חלקו השני של הקורס יוקדש ללימוד של נושא מתוך תחומי דעת אלה. במהלך החלק הזה, ולאחר סדרה קצרה של הרצאות שבמסגרתן יוצג נושא העל השנתי ("תרבות חזותית וחומרית בין מקור למקוריות"), יונחו הסטודנטים יות להגדיר את נושא המחקר הספציפי, לנסח שאלה או סוגייה למחקר, לחפש חומרים במאגרי מידע שונים, לנווט בין מתודולוגיות מחקר, לכתוב הצעת מחקר, להציג את הנושא בפני המליאה ולכתוב עבודה אקדמית.

שנתי | יום א', 16:30–18:00

1230013 **מחקר עיצוב בסביבה יזמית** 4 ש"ס | 4 נ"ז
 רועי ביגר ונעמי סלייני

שוק העבודה החדש תר אחר כישרונות ו"אנשים משוכללים" המביאים איתם סט מעודכן של מיומנויות חשיבה, מחקר וביקורת. מיומנויות אלו מתבססות על כלים עיצוביים וגישה יזמית. יזמים ויזמיות בשדה העיצוב מתמקדים בזיהוי בעיות כדי לפתח פתרונות חדשניים ובעלי השפעה על החברה והתרבות שבה אנו חיים, תוך התייחסות למגמות הגלובליות והטכנולוגיות של התקופה. הקורס ידמה תהליך של יצירת מיזם תרבותי או עסקי חדש על-ידי הקניית כלים של מחקר עיצוב, הגדרת בעיות ואיתור הזדמנויות, וזאת תוך למידה של בנייה נכונה של סטארט-אפ בר-קיימא.

סמסטריאלי | סמסטר א', יום ה' 14:00–17:00

3 ש"ס | 2 נ"ז

רדיוס 100 – קריאות עירוניות

1230040

ד"ר יונה וייץ, אדר' שרון קוניאק

רדיוס 100 הוא קורס של מחקר פעולה (action research) בתחום העיצוב החברתי (social design) הקורא את המרחב העירוני-מקומי* בגבולות הרדיוס של 100 מטר. בקורס נלמד מתודולוגיות עבודה שונות, ביניהן האקתון וסדנה פתוחה ללימוד קהילתי. על-ידי שילוב בין הפעולה האישית, האינטואיטיבית והיצירתית של הסטודנטים. יות לבין התהליך המחקרי, נפתח מהלך של "חקירה פתוחה" כשיטת עבודה מרכזית. שיטה זו מציעה כלים נוספים לארגז הכלים האישי וכן תומכת בהנעה ליצירתיות בטריטוריות רעיוניות חדשות.

בפרויקט המסכם של הקורס הסטודנטים. ות יפתחו הצעה להתערבות מקומית ברדיוס 100 מטר הכולל מסמך תיעודי העוקב אחרי שלבי העבודה השונים.

יום ב' 10:00–13:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

סדנה בכתבת ביקורת על יצירה

1230033

ארנה קזין

מטרת הסדנה היא להעמיק את היכרותם של הסטודנטים עם שדה ביקורת התרבות, על הסוגות הספרותיות השונות המובילות אותו, בשני תחומים עיקריים: 1. ביקורת אקטואלית על יצירות התרבות ומוצריה – רשימות ביקורת על תערוכות, מופעים, ספרים – המופיעה באופן מסורתי בעיתונים ובכתבי עת ולאחרונה גם בבלוגים ובמגזינים מקוונים. 2. ביקורת התרבות במובן הרחב, הסוציולוגי – מסות ביקורת על אודות הנורמות, הערכים והסמלים המשותפים לחברה (כולל יצירות התרבות ומוצריה), כפי שזו מופיעה באופן מסורתי בכתבי עת ובספרים.

סמסטריאלי | יום ה', קבוצה א': 10:00–11:30 | קבוצה ב': 11:30–13:00

3 ש"ס | 2 נ"ז

יסודות המחשב וכלים דיגיטליים לעיצוב א'

1230015

אור בן נפלא

בקורס זה נכיר את עולם התכנון הדיגיטלי העומד לרשות המעצבים. דרך היכרות זו נפתח את התפיסה התלת-ממדית על גבי מסך ונלמד להכיר תוכנות שונות לשימושים שונים סביב תהליך עבודה אחד הכולל שלבים שונים: מתכנון חפצים תלת-ממדיים ועד להמחשת רעיון על גבי קומפוזיצה דו-ממדית. הקורס יכלול היכרות בסיסית עם מגוון תוכנות מידול, על-מנת לאפשר המשך העמקה באפיק הרלוונטי לכל סטודנט. ית.

קורס מעשי

סמסטריאלי | יום ב' 14:00–17:00

1230018 **סוגיות במוזיאולוגיה ופרקטיקות של אוצרות** 2 ש"ס | 2 נ"ז
אילנית קונופני, ד"ר שמוליק מאירי

קורס זה משלב תיאוריה ומחשבה אוצרותית ובנוי משתי חטיבות: הראשונה, "סוגיות במוזיאולוגיה", התיאורטית בעיקרה, והשנייה היא "פרקטיקות של אוצרות", שתתמקד בעבודה מעשית במקצוע האוצרות. בחלק הראשון של הקורס נסקור פרספקטיבות שונות של חקר המוזיאונים, תוך הצגת מקרי בוחן של נושאים המעסיקים הן את הממסד המוזיאוני והן את המחקר האקדמי. בחלק השני, נבחן סוגיות עכשוויות באוצרות באמצעות טקסטים תיאורטיים ומקרי מבחן אוצרותיים מקומיים ובין-לאומיים. נבדוק כיצד מנסחים קונספט לתערוכות אינטימיות לעומת תערוכות בין-לאומיות רחבות היקף, נדון בכלים תיאורטיים המשרתים את מופעי האוצרות השונים ונראה כיצד ביקורת חברתית ופוליטית מעמיקה את השיח מעבר לגבולות חלל התצוגה.

סמסטריאלי | יום א', 14:30–16:00

1230029 **ישראליאנה: מעיצוב הזהות לנוסטלגיה מקומית** 2 ש"ס | 2 נ"ז
גלית גאון, תום כהן

בקורס מחקרי זה הסוקר את שדה העיצוב בישראל, נלמד על רגעים מרכזיים בעיצוב המקומי ונתבונן באובייקטים מכוננים בהבניית הזהות הישראלית. השיעורים יכללו הרצאות לצד התנסות בכלי מחקר מעשיים, שבעזרתם נבחן כיצד התהוו והתגבשו האובייקטים מחוללי הזהות הקולקטיבית בישראל, איזה סוג של זהות ישראלית מייצגים המוצרים, כיצד יצרו האובייקטים את הזהות הישראלית ומי עמד מאחורי הבניית זהות זו. במסגרת הקורס, יערכו הסטודנטים מחקר ביקורתי על אודות פריטים מארכיון בצלאל ההיסטורי, וייקחו חלק פעיל בחקר ההיסטוריה המקומית, על שלל מורכבויותיה, ובתיעודה.

סמסטריאלי | יום ג', 10:00–11:30

1230019 **תרבות חזותית בעידן הווירטואלי: מציאות מדומה ומציאות רבודה** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר ליאת לביא

בשנים האחרונות הפכה המציאות המדומה לטכנולוגיה ישימה, אם כי עדיין מוגבלת מאד, כרוכה בתקציבי עתק ומשגשגת בעיקר בזירת משחקי המחשב (גיימינג). יישומים אחרים שלה נותרו אזוטריים. גם תהליך הפיתוח וההטמעה של טכנולוגיית המציאות הרבודה – כלומר שימוש באמצעים טכנולוגיים המוסיפים שכבות מידע על המציאות מבלי להחליף אותה (Google Glasses, ו-Pokémon Go) – היה ועודו רצוף בקשיים ובכישלונות. בקורס נעמוד על האפשרויות החדשות שתחום מתפתח זה מזמן עבור אמנים/ות ומעצבים/ות, אפשרויות שגם מגבירות את הדחיפות לשאול שאלות פילוסופיות, תרבותיות ואתיות ביחס לטכנולוגיות הללו.

סמסטריאלי | יום ג', 11:30–13:00

1230041 **מבוא לפילוסופיה של הדימוי החזותי ב'** 2 ש"ס | 2 נ"ז
פרופ' דרור פימנטל

הקורס יעקוב אחר התהוות מונחי יסוד בהבנה ובהערכה של יצירות אמנות. נפתח בדיון בקלסיציזם, כפי שהתהווה מתוך מחשבת האמנות של אריסטו. בהמשך, נעסוק במונחים שהוסיפו הוגי האסתטיקה וביקורת האמנות במאה ה-18, ובראשם הטעם, היפה והנשגב. אחר כך, נעקוב אחר המפנה הרומנטי שהציב את המקוריות והיצירתיות של האמן כערכים עליונים, ונמשיך עם התפתחות המחשבה האסתטית משלהי המאה ה-19 ועד המחצית השנייה של המאה ה-20. בהקשר זה, תידון הגותם האסתטית של פילוסופים דוגמת פרידריך ניטשה וז'אק דרידה.

סמסטריאלי | יום ד', 11:30–13:00

1230021 **יסודות המחשב וכלים דיגיטליים**
לעיצוב והדפסה בתלת-ממד
אור בן נפלא

בקורס נכיר באופן יסודי את תוכנת סולידוורקס (SolidWorks), ברמה שתאפשר לסטודנט/ית למדל אובייקט בעל גיאומטריה בסיסית ולהדפיסו בתלת-ממד. בקורס נלמד גם כיצד להכין שרטוטים לצורכי ייצור. היכרות עם תוכנה זו תאפשר לכל סטודנט/ית להמשיך ולהתפתח על-פי הצרכים האישיים לתוכנות מקבילות שונות.

קורס מעשי

סמסטריאלי | יום ב' 14:00–17:00

1230037 **אמנות למלשינים**
אורן עילם

אמנות למלשינים הוא קורס שבו יוצרים hack (פצחנות) במרחבים חיצוניים בעזרת התערבויות טקסטואליות, טכנולוגיות ופרפורמטיביות, תוך שימוש בהסוואה, בהתחזות ובשיבוש.

ננסה להגיד משהו לזולת כדי לשנות את דרך פעולתנו וחשיבתנו או כתגובה אליו, ונבחן מה "האחר הגדול" חושב עלינו וכיצד הוא נתפס בעיני רוחנו.

קורס מעשי

סמסטריאלי | יום ד' 10:00–11:30

1230022 **סדנת עיצוב מציאות מדומה ומרובדת (AR\VR)**
אביב היילוייל

הסדנה תאפשר לסטודנטים לרכוש אוצר חוויות ומילון מושגים מקצועי עבור ביקורת מושכלת על חוויות במציאות מדומה או מרובדת. בנוסף, נתנסה בעיצוב וביצירה של חוויות וירטואליות בטכניקות שונות ומסוגים מגוונים.

סמסטריאלי | יום ה', קבוצה א': 10:00–13:00 | קבוצה ב' 14:00–17:00

1230023 **סמינר פרויקט גמר** 3 ש"ש | 8 נ"ז

גלית גאון, ד"ר טל פרנקל אלרואי, פרופ' אורי ברטל

סמינר פרויקט הגמר הוא במידה רבה שיאו של התואר הראשון בתרבות חזותית וחומרית. בסופו יציגו הסטודנטים פרויקט גמר מקורי ובשל בחקר התרבות החזותית והחומרית. הקורס מנוהל על-ידי שלושה מרצים מתנהל באופן שונה בכל סמסטר. בסמסטר א', שיתנהל במתכונת של שעתיים אקדמיות בשבוע, יזהו הסטודנטים נושא בתרבות החזותית והחומרית שאותו הם מבקשים לחקור, יגבשו את המתודולוגיה הראויה לחקירת הנושא שנבחר, יתחילו לחקור אותו באמצעים התיאורטיים והמעשיים הרלוונטיים וגם יחליטו על הדרך הטובה ביותר להצגת ממצאי החקירה; בסוף הסמסטר הם יציגו הצעת פרויקט (ששקולה להצעת מחקר). בסמסטר ב', שיתנהל במתכונת של ארבע שעות אקדמיות בשבוע, יממשו הסטודנטים את הצעת הפרויקט בעבודה עיונית ומעשית בהנחיה צמודה, ובסופו הם יגישו את פרויקט הגמר האישי שלהם.

מטרת הסמינר היא להכשיר את הסטודנטים לזהות בעיות ספציפיות בתרבות חזותית וחומרית, לחקור אותן לעומק ולגבש דרכים יצירתיות ומועילות להצגת מסקנות המחקר ופתרונות אפשריים. אגב כך הסטודנטים מוזמנים לשכלל את כישורי המחקר שלהם, להשתמש במיומנויות המעשיות והיצירתיות שהם רכשו לאורך התואר ולהשלים כהלכה פרויקט משמעותי.

שנתי | סמסטר א', יום ה' 10:00–11:30 | סמסטר ב', יום ה' 14:00–18:00

שני סמינרים נושאים מתוך הסמינרים המוצעים במחלקת האם, 8 נ"ז (פירוט בתוכנית הלימודים של המחלקת האם)

קורסי חובה סמסטר א'

1230025 **שימור בתרבות החזותית והחומרית** 2 נ"ז | 2 ש"ס

אדר' עדי סלע וינר

תחום שימור מורשת התרבות ונכסיה הוא חלק בלתי נפרד מהעיסוק בתרבות חזותית וחומרית, והוא כולל מגוון התמחויות חברתיות והיסטוריות לצד פרקטיקות תכנוניות ויצירתיות. חשיבותו של התחום נובעת מן האפשרות להשפיע על הסביבה שבה אנו חיים בהיבטיה המוחשיים והבלתי מוחשיים, הקשורים למגוון ולזהות. בקורס יוצג נושא השימור בתרבות החזותית והחומרית בתיאוריה ובפרקטיקה: נסקור גישות מרכזיות בשימור המורשת כחלק מתפיסה עכשווית של תרבות כתומכת פיתוח בר-קיימא, ונדון בדילמות מקצועיות ואתיות הנוגעות ליישום פעולות השימור בעבודתם של האמונים על שימור מורשת התרבות במישרין ובעקיפין. בקורס ישולבו ביקור, סיור וסדנה מעשית בשימור. במהלך הסמסטר יהיו מספר מפגשים ארוכים יותר.

סמסטריאלי | יום ג', 10:00–11:30

המעבר מן האוצרות (curating) אל האוצרותי (curatorial) הציב את הפעולה האוצרותית בצומת ההצטלבויות של האסתטיקה והאפיסטמולוגיה, כאופני חבירה וארגון של תצורות ידע שונות, עיצובן, הצגתן ומסירתן. בקורס זה נפרס את המחשבה האוצרותית החדשה שנוצרה בשלושת העשורים האחרונים ונשאל על משמעויותיה האמנותיות, החברתיות והפוליטיות. נשאל מהי אוצרות ביקורתית, ומה בין אוצרות וביקורת; כיצד הפכה התערוכה לאירוע דיסקורסיבי ולא רק תצוגתי; מה ההבדלים בין ציבור, כלל, קהילה וקהל ומהי פעולת המיעון; איך השפיעה הגלובליזציה של העולם, ובפרט של עולם האמנות, על אפשרויות ההרכבה והפרימה של עולמות בדויים; מהו ידע שאיננו כמותי או פוזיטיבי, מהו מחקר אוצרותי ובמה הוא שונה ממחקר אקדמי; האם ניתן לאצור אירוע חברתי או מעשה פוליטי; וכיצד ניתן להבין היום את הדאגה (לדאוג – בלטינית curare) שבבסיס האטימולוגי של המעשה האוצרותי. הקורס יורכב מקריאה במספר טקסטים שמעלים שאלות אלה ודיון בכמה מן המהלכים האוצרותיים המשמעותיים של העשורים האחרונים.

סמסטריאלי | יום ג' 11:30–13:00

דרישות קדם: פרוסמינר: שיטות מחקר בתרבות החזותית, החומרית והדיגיטלית הפרו"ס בנוי על רצף של סוגיות והיבטים של עבודה יצירתית ביחס לידע. הוא מציע מרחב רפלקטיבי על הפעולות הכרוכות במחקר ועבודה על פרויקט גמר, כמו גם רפלקסיה ואינטגרציה של תובנות וחוויות שנאספו בתהליך הלמידה בתוכנית. הוא מבוסס על למידת עמיתים, כאשר החל מהמפגש השני הלמידה מובלת על-ידי הסטודנטיות. ים – ביחידים או בזוגות, בסיוע ובהנחיה של המרצים. בכל אחד מהמפגשים יהיה דיון בטקסט נבחר מנקודת המבט של הלימודים בתוכנית, ומתוך התייחסות לתרבות חזותית וחומרית. בנוסף לתכנים ולסוגיות שיעלו בדיונים, נעסוק גם בקשר בין ידע למרחב ביקורתי, וכיצד עבודה בהתמקמויות שונות ביחס לידע מחוללת מרחב יצירתי אוטונומי.

סמסטריאלי | יום ה', 11:30–13:00

כתיבה ביקורתית-מסאית בתחום התרבות החזותית והחומרית

ד"ר טל פרנקל אלרואי

מהי מסה? מה הם מאפייניה? מה ייחודה בתחום התרבות החזותית והחומרית? מטרת הקורס להעניק לסטודנטים מיומנות של כתיבה ביקורתית מסאית בתחום התרבות החזותית והחומרית. הקורס יתנהל כסדנת קרוא וכתוב. במהלכו נתוודע להיסטוריה של המסה הביקורתית, נקרא וננתח טקסטים מסאיים מתחום ביקורת התרבות, נכיר שיטות כתיבה ואמצעים רטוריים מגוונים, ונכתוב מסות מקוריות בנושאים נבחרים.

סמסטר א' | יום ה', 14:00–18:00

על פני השנה:

שלושה קורסי בחירה ממחלקת האם, 6 נ"ז
קורס בחירה מתוך המקבץ הבינתחומי במחלקת האם, 2 נ"ז
שני קורסי בחירה מעשיים מהמחלקות המקצועית, 4 נ"ז

**פירוט מערכת הלימודים בתוכנית העיונית הכלל בצלאלית
בתרבות חזותית וחומרית**

שנה א'

קורסי חובה שנתיים לכלל הסטודנטים בבצלאל

סמסטר א'

1700747-2 **תולדות האמנות** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר נעמי מאירי־דן

קורס זה הוא הראשון מבין שני קורסים שיוקדשו לעיון בתולדות האמנות המערבית. הוא יתמקד בפרק הזמן שבין המאה השביעית לפנה"ס למאה ה-17: האמנות היוונית והרומית, אמנות שלהי העת העתיקה ותקופת הנצרות המוקדמת, אמנות ימי הביניים, הקדם־רנסנס והרנסנס, המנייריזם והבארוק. כל אחד מהפרקים ייבחן בהקשרים השונים שאליהם הוא שייך, מול מקורותיו הרלוונטיים וביחס להשפעתו על האמנות ועל התרבות החזותית בעת החדשה (כולל זו העכשווית). דגש מיוחד יושם על יצירות מופת, מתוך כוונה לערוך דיון בהתנהלותה של האמנות בין העבר (שממנו היא שואבת השראה או שאליו היא מתנגדת), ההווה (שעמו היא מקיימת דיאלוג) והעתיד (שעליו אפשר שהיא משפיעה).

שנתי | יום א', 10:00–11:30

1700747-1 **תולדות האמנות (באנגלית)** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האמנות מהעת העתיקה ועד המאה ה-17. נדון בציוור, בפיסול ובארכיטקטורה לאורך התקופות ונלמד מאפיינים סגנוניים מרכזיים של האמנות המצרית, היוונית והרומית, אמנות ימי הביניים ואמנות הרנסנס והבארוק. נכיר חלק מהאמנים ומהאמניות הבולטים בכל תקופה, כמו גם את יצירות המופת, ונדון בהשפעתן. נשאל לאיזה קהל היו מיועדות היצירות, ומה השתנה לאורך התקופות ביחס שבין האמנות לצופה. בנוסף ללימוד הכרונולוגיה והמאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות השונות על האמנות לאורך ההיסטוריה, כגון דת, פוליטיקה, מגדר, מעמד ומדע.

שנתי | יום א', 10:00–11:30

הקורס עוסק בלימוד תולדות האמנות במבט חדש ועדכני ומאיר את רצף הדימויים החזותיים במרחבים ובזמנים שונים החל ממצרים העתיקה ועד ימינו. מטרתו של הקורס לפתח מיומנות קריאה והתבוננות בדימויים חזותיים בזמנים ובמקומות שונים. השיעורים בקורס יעסקו בלימוד הדימויים ברצף היסטורי ובנושאים שונים המטרידים את האדם משחר קיומו.

שנתי | יום א', 10:00–11:30

פרופ' דרור פימנטל	9900050-1
פרופ' אשר סלה	9900050-2
ד"ר ליאת פרידמן	9900050-3

קורס זה מציג מבוא היסטורי ביקורתי למושגי היסוד העיקריים שפותחו במסורת האינטלקטואלית המערבית. בקורס נבחן את חשיבותם של מושגים אלה בהקשרים תרבותיים שונים המהווים ארגז כלים מחשבתי בסיסי שילווה את הסטודנטיות. בהמשך הלימודים העיוניים והמעשיים באקדמיה. הקורס עוקב אחר שלוש תקופות עיקריות של המחשבה המערבית: הראשונה היא העת הקלאסית, כלומר התרבות ההלניסטית והרומית, השנייה היא העת המודרנית בין הרנסנס לבין הנאורות והאחרונה היא זו של ביקורת המודרנה כפי שהתפתחה בין המאה ה-19 למאה ה-20. לגבי כל אחת מהתקופות נבחן באופן סינכרוני את המשמעות של מושגי היסוד ביחס לארבעה תחומי שיח: האונטולוגי, העוסק בשאלות אודות מהות והיש; האפיסטמולוגי, העוסק בתנאי האמת ובגבולות ההכרה האנושית; האסתטי, העוסק במחשבה על אודות האמנות והגדרת היופי; האתי-פוליטי, העוסק בוויכוח הציבורי מסביב לצדק, חופש, אחריות ומשפט.

סמסטר א' | יום א', 14:30–16:00

סמסטר ב'

המושג "מודרניזם" באמנויות מסמן תהליכי מחשבה ויצירה ששברו מוסכמות מסורתיות, ומקורו בשינויים המהפכניים שהתרחשו בחברה המערבית במהלך המאות ה-19 וה-20. הקורס הנוכחי מציג את תופעת המודרניזם על מאפייניה והיבטיה המרכזיים וביחס למונחי יסוד, כמו "אמנות לשמה", "עבודת האמנות הכוללת", או "אמנות האוונגרד". במהלך הקורס, נעסוק גם בסוגיות ערכיות העולות מתוך יחסי הגומלין החדשים שנוצרו בין אמנות, חברה ופוליטיקה, יחסים שהציבו את האמנות לא רק כשיקוף של המציאות, אלא גם כשדה פעולה החותר לשנותה.

סמסטר ב' | יום א', 10:00–11:30

הקורס יציג את הרעיונות המרכזיים שהתקיימו באמנות מן המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו, תוך התייחסות להקשרים ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים שבתוכם הם צמחו. הקורס יפתח בהצגת התקופה והכרונולוגיה האמנותית המקובלת, ובמהלך השעורים נבחן מספר רעיונות, תוך הצגת נושא חתך הכולל יצירות אמנות מודרניות מרכזיות, זרמים וסגנונות מוכרים, אמנים ואמניות וכן טקסטים בעלי חשיבות היסטורית. בין הנושאים שיוצגו בקורס: האדם והטבע, אמנות וטכנולוגיה, אמנות ביקורתית, נהליזם באמנות, אמנות פורמליסטית והמשיכה לאחר.

שנתי | יום א', 10:00–11:30

בקורס נעמיק בהתפתחויות באמנות החל מהמהפכה הצרפתית ב-1789 ועד היום, ונבחן את מטוטלת התנועות האמנותיות מנקודת מבט כרונולוגית ותמטית. המאה ה-19 הייתה תקופה שבה חוסר יציבות פוליטית, תיעוש, אימפריאליזם וצמיחת התרבות הפופולרית השפיעו עמוקות על ביטויי החוויה ה"מודרנית". המאה ה-20 הניבה תנועות אוונגרד מרכזיות ששיקפו גם השפעות בין-תרבותיות, העלו את חשיבותם של מקצועות האוצרות ועיצוב התערוכות והפיצו מניפסטים רבי-ההודעה וכתבי אמנים. נדגיש את ריבוי המדיה המאפיין את המודרניזם, עם הצצה למדיה החדשה ולנושאים הבווערים של המאה ה-21, ונדגים דרכים שונות לניתוח יצירת אמנות, על היבטיה הצורניים ועל משמעויותיה ההיסטוריות, החברתיות והתרבותיות עבור האמנים והקהלים בני התקופה.

שנתי | יום א', 10:00–11:30

התרבות החזותית נהפכה לתחום עיון תיאורטי משעה שהדימוי החזותי על מגוון מופעיו – לא רק ביצירות אמנות אלא גם בתוכניות טלוויזיה ובסרטי קולנוע, בפרסומות ובקליפים, בעיתונות וברשתות החברתיות, בכל החפצים והתמונות שמקיפים אותנו – נעשה רכיב מרכזי בחיי היומיום. בקורס נסקור את התיאוריות העיקריות המשמשות לניתוח ביקורתי של התרבות החזותית ונחלץ מהן מושגים ושיטות שיאפשרו לנו להציב תופעות חזותיות שונות בהקשרים תיאורטיים רלוונטיים ולהעריך את כוחן ואת השפעתן על היחיד ועל החברה. נדבר על אידיאולוגיה קפיטליסטית ועל המבט הגברי, על סובייקט ועל החפצה, על פטישיזם ואוריינטליזם, על סימולציות ומיתולוגיות – ועל תפקידה וכוחה של הביקורת.

הקורס מתנהל בלמידה עצמאית בעזרת מגוון סרטונים, מצגות אינטראקטיביות, לוח דיגיטלי של מושגי הקורס, מפגשי הנחיה קבוצתיים קצרים בזום והגשה של מטלות שנועדו לאפשר עיבוד אישי ויצירתי של חומרי הקורס (ללא בחינה מסכמת).

קורסי חובה עיוניים למחלקות – הפירוט להלן על-פי מחלקות

סמסטר א'

ארכיטקטורה

2 ש"ס | 2 נ"ז

**תולדות הארכיטקטורה א':
העת העתיקה וימי הביניים**
ד"ר רוני עמיר

1023771

בקורס נדון באדריכלות על ציר היסטורי: ממצרים העתיקה והפירמידות של גיזה ועד לפירמידה השקופה בכניסה ללובר, מהסדרים במקדשים היווניים ועד לבית הלבן ומהערים הרומיות העתיקות ועד לעיר ניו-יורק. הקורס יקנה כלים לניתוח מבנים אדריכליים ולזיהוי סגנונות אדריכליים במרחבים גיאוגרפיים ותרבותיים שונים. הבנת האדריכלות בעבר תקנה בסיס להעמקה בידע ותפתח אפשרויות לניתוח של מבנים עכשוויים. נעסוק גם בחומרים בטכנולוגיות, בשיטות בנייה ובתפיסות חלל וזמן באדריכלות.

יום א' 12:00–13:30

עיצוב קרמי וזכוכית

2 ש"ס | 2 נ"ז

**תולדות הקרמיקה:
מבית היוצר של "האדם הנבון"
למקומה של הקדרות בעולם מתועש חומרי**
מיכל ברושי נחמני

2800139

היכן, מתי ומדוע החלו בני האדם ליצור כלים ומכלים מחומר? מה היה מקומו של הקדר בתרבויות קרובות ורחוקות? נעסוק במקומה המרכזי של הקרמיקה באדריכלות צנועה ומפוארת, בחידושים טכנולוגיים שליוו את ייצור הקרמיקה ובדיאלוג האמנותי הסוער בין המזרח למערב. ניווכח כיצד קשורה הקרמיקה להמצאת הכתב, לאופנת שתיית התה, הקפה והקקאו, לניסיונות לייצור זהב ולרדיפות דתיות. ולבסוף: כיצד הפך בית היוצר המסורתי למפעל, והמפעל – לסטודיו של האמן היחיד.

יום א', 12:00–13:30

צילום

2 ש"ס | 2 נ"ז

מבוא להיסטוריה של הצילום א' (מקוון)

2800141

רועי בושי

הקורס "מבוא להיסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אמנותי. הקורס מציג דרכים שונות להביט על העבר המורכב של המדיום, והוא בנוי בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). בחלק זה (א') נתמקד בהיסטוריה של תצלומי נוף וביחסי המצלמה אל הסביבה והקרקה, החל משימושים מוקדמים בקמרה אובסקורה להכרת העולם החיצוני, דרך תצלומים קולוניאליסטיים של אתרים "אקזוטיים", תמונות של זירות קרב, פרויקטים במערב בארה"ב, אתרים סודיים וסמויים, תצלומי אוויר צבאיים ולבסוף, סביבות גלובליות עכשוויות. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים.

הקורס יועבר באופן מקוון בזום.

יום א', 12:00–13:30

אמנות

2 ש"ס | 2 נ"ז

אמנות ישראלית

2800125-1

ד"ר אליה ברטל

הקורס יעסוק באמנות החזותית שנוצרה והוצגה בארץ מאז קום המדינה ועד ימינו. במהלכו תוצג האמנות הישראלית לפי רצף כרונולוגי ובהתייחס לתמות מרכזיות. המבט הכרונולוגי יחולק לעשורים תוך עמידה על האירועים בארץ והשפעתם על עולם היצירה. הפירוט התמטי יציג נושאי חתך מרכזיים, המעסיקים את שיח התרבות בישראל, כמו שואה, מלחמות ומתחים חברתיים. בנוסף, בקורס יוצגו גם הגישות ההיסטוריוגרפיות ביחס לאמנות הישראלית, המוזיאונים המרכזיים והלכי הרוח הרוחשים בשדה זה, שמייצגים כולם את מורכבותה של הזהות הישראלית מאז ועד היום.

יום א', 12:00–13:30

אמנויות המסך

2 ש"ס | 2 נ"ז

מבוא לתולדות הקולנוע, א'

2800128

תומר נחשתן

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתם של הרגלי צפייה חדשים בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי שבו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כמו האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילם נואר או הגל החדש הצרפתי), וליצרים ויוצרות קולנועיים שהציעו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע כסוגת אמנות וכתעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה ובנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם.

יום א', 12:00–13:30

עיצוב תעשייתי

2 ש"ס | 2 נ"ז

אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי

1800131

ד"ר יונה וייץ

עבור שדה העיצוב התעשייתי, פעולת העיצוב היא רכיב אינטגרלי וכלי משמעותי בניהול ובפיתוח סביבות מגוונות לשלל פעולות אנושיות. כדי להבין את ההתכתבות בין סביבת העיצוב לבין דינמיקות סוציו-תרבותיות, כלכליות, פוליטיות וטכנולוגיות, נעסוק ב"שפת רחוב" תוך התמקדות מיוחדת במרחבים ציבוריים, כגון שווקים וקניונים. במסגרת הקורס יילמדו חומרים תיאורטיים ומחקריים הבוחנים סוגיות יסוד, כמו השפעת העיצוב על חוויית משתמשים, האינטראקציה בין יחידים לחפצים ולארכיטקטורה של פסיכולוגיה מרחבית, בחינת המעורבות של חושים ותחושות (כגון אור, ריח, טמפרטורה, רעש ומוסיקה) בתפישת הסביבה כחוויה הוליסטית. במהלך הקורס נקיים תרגיל שטח וכן מטלה מסכמת המיישמת את הידע בעבודת צוות.

יום א', 12:00–13:30

צורפות ואופנה

2 ש"ס | 2 נ"ז

נושאים נבחרים בתחום הצורפות

עד המאה ה-20

פרופ' עינת לידר

במסגרת קורסי 'נושאים נבחרים ביחס לצורפות 1+2' יילמדו תמות הקשורות לתחום החל מהעת העתיקה ועד היום, כמו גם שאלות וסוגיות הקשורות לתפקידיו הצפויים בעתיד. התחום ייבחן באופנים היסטוריים, רעיוניים וחומריים, מנקודות מבט מגוונות ועל פני נושאים נבחרים. הנושאים ינותחו ביחס לחומרים, לרעיונות, לתולדות התפתחות המקצוע, לשיח סביבו ולתפיסות חברתיות וכלכליות הקשורות בו.

יום א', 12:00–13:30

תקשורת חזותית

2 ש"ס | 2 נ"ז

מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית

1800130

פרופ' אורי ברטל

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגרפי (טיפוגרפיה, איוור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגרפי (מהי שפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב הגראפי במאה ה-20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגרפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), ותולדות האות והעיצוב הגרפי בישראל.

יום א', 12:00–13:30

סמסטר ב'

ארכיטקטורה

2 ש"ס | 2 נ"ז

תולדות הארכיטקטורה ב':

120

מהרנסנס עד המאה ה-19

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נלמד את תולדות האדריכלות המערבית מהרנסנס ועד סוף המאה ה-19. נתמקד בזרמים האדריכליים העיקריים, ברעיונות התיאורטיים המנחים, באדריכלים הבולטים ובמבנים המייצגים בכל תקופה. בין התקופות שאת מבניהן נלמד: רנסנס, מנייריזם, בארוק, נאו־קלאסיקה ורומנטיקה. נדון בתחילת השימוש בברזל, בזכוכית ובפלדה ובהתפתחות אדריכלות חדשה בעקבות החידושים הטכנולוגיים. כמו כן, נעסוק באדריכלות אסכולת שיקגו, בתנועת ה"ארטס אנד קראפטס", ובאדריכלות ארט נובו. בנוסף ללימוד המאפיינים הסגנוניים, נעסוק בהשפעות הטכנולוגיות השונות על האדריכלות לאורך ההיסטוריה, כמו גם בקונטקסט הדתי, הפוליטי, המגדרי והמדעי שבו נטועים סגנונות וחידושים באדריכלות.

יום א', 12:00–13:30

צורפות ואופנה

2 ש"ס | 2 נ"ז

מבוא לאופנה במאה ה-20

2800138

איתי יעקב

במהלך הקורס נבחן את התמורות באופנה לאורך המאה ה-20 ונראה כיצד שינויים חברתיים, גיאוגרפיים ופוליטיים הקרינו על האבולוציה של המלתחה הנשית והגברית, וכיצד דיכוטומיה זו התפוגגה לאורך השנים. לאורך הקורס, נבחן כיצד השפיעו מעצבות ומעצבים כמו גבריאל (קוקו) שאנל ואיב טן לורן על התרבות הפופולארית ועל הלבוש המודרני, נדון בקשר בין תת-תרבויות כמו מודס ופאנק לאופנה, נעקוב אחר תהליכי התנגדות לאופנת המיינסטרים על-ידי מעצבים עצמאיים, ונדגים כיצד תאגידי אופנה גדולים שולטים מסוף המאה ה-20 באופן שבו אנו צורכים אופנה, נענים לטרנדים ועוקבים אחריה בתקשורת.

יום א', 12:00–13:30

צילום

2 ש"ס | 2 נ"ז

מבוא להיסטוריה של הצילום ב' (מקוון)

2800144

רועי בושי

כיצד הותאמה המצלמה לפנינים? באיזה אופן הפורטרט המצולם קשור למהפכה פוליטית, מעמדית וכלכלית? מה רצו אנשים מהפורטרט שלהם? האם צילום פורנוגרפי הוא פורטרט? מתי הומצא ה"פוטורצח"? כיצד ניסו רופאים לצלם את הנפש דרך הפנים? כיצד אפשר הצילום לצפות, למדוד ולנהל בצורות חדשות את הגוף ואת החברה? כיצד קשור אלבום תמונות המשפחה לכתיבת היסטוריה? הקורס "מבוא להיסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים-מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אמנותי. הוא נבנה בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). בחלק זה (ב') נתמקד בהיסטוריה של הפורטרט המצולם. נבקש להבין מהי הרלוונטיות של ההיסטוריה של הצילום לעבודה של צלמים ואמנים היום. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים: תצלומי רפואה, פסיכיאטריה, פורנוגרפיה ומשטרה.

הקורס יועבר באופן מקוון בזום.

יום א', 12:00–13:30

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי זכוכית

2 ש"ס | 2 נ"ז

עיצוב ותרבות חומרית

2800127

ד"ר ראובן זהבי

בקורס נסקור סוגיות שבין עיצוב, טכנולוגיה ותרבות חומרית. נעקוב אחר התהוות תרבות הצריכה דרך סוגיות נבחרות המלוות את העיצוב. נתחיל את הקורס בהצגת מספר מושגים תיאורטיים ותהליכים אופייניים שיהוו בסיס להמשך הקורס: הטכנוספרה, תיאוריות של התפתחות טכנולוגית, מאפיינים של תרבות חומרית, תהליכי פרולטריזציה ואחרים. בהמשך הקורס נדון בשני מקרי בוחן: הראשון הוא סוגיית ההתפתחויות הטכנולוגיות והעיצוביות ביחס לזמן; נדון בהשלכות של תהליך זה על התרבות החומרית ועל תפיסת הזמן החברתית. מקרה בוחן שני יהיה תזונה, ונתמקד בו בהקשר של העידן התעשייתי והעידן הפוסט-תעשייתי. נבחן, לבסוף, את סוגיית תפקיד המעצב על רקע המכניזציה והתיעוש בחברת הצריכה ההמונית.

יום א', 12:00–13:30

אמנויות המסך

2 ש"ס | 2 נ"ז

מבוא לתולדות הקולנוע, ב'

2800130

תומר נחשתן

קורס שנתי הסוקר נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לעלייתם של הרגלי צפייה חדשים בקולנוע הדיגיטלי של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי, החברתי והאסתטי שבו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כמו האקספרסיוניזם הגרמני, הנאו-ריאליזם האיטלקי, הפילם נואר או הגל החדש הצרפתי), וליוצרים ויוצרות קולנועיים שהציעו סגנון ייחודי והשפיעו על התפתחות הקולנוע כאמנות וכתעשיית תרבות מרכזית במאה ה-20 וה-21. הקורס יתמקד בנושאים מרכזיים שהעסיקו את קולנוע הבדיה ובנקודות ציון נבחרות וחשובות של תולדות הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם.

יום א', 12:00–13:30

אמנות

2 ש"ס | 2 נ"ז

לחשוב אמנות ד"ר עופרי כנעני

2800132

לאמנות היכולת לברוא עולם, ליצור יש מאין. אולם, באותה העת היא מחויבת לפעול בתוך העולם: לקרוא, לבקר, לפענח ו"לכתוב" אותו בכל פעם מחדש. המתח הדיאלקטי בין קריאה, כתיבה ויצירה יעמוד במרכז הקורס "לחשוב אמנות", שבו תוצב שאלת היחסים בין תיאוריה לפרקסיס. במהלך הסמסטר נתרגל אופנים שונים של כתיבה וקריאה, נעיין ביצירות ובטקסטים מגוונים ונשתמש גם במתודות של תנועה, קול, כתיבה ניסיונית ועבודה קולקטיבית כדי לקרוא ולחשוב טקסט. כל אחד מהשיעורים יעסוק במושג אחד שדרכו ננסה לחלץ רעיונות תיאורטיים מתוך פרקטיקות אמנותיות, ובמקביל נשאל כיצד שאלות עיוניות יכולות להניע תהליכי עבודה חומריים וחזותיים.

יום א' 12:00–16:00

(פעם בשבועיים עם הפסקה בין 13:30–14:30)

תקשורת חזותית

2 ש"ס | 2 נ"ז

היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל סתו אקסנפלד

2800143

הקורס יסקור את התפתחותו של התחום מהולדת התרבות העברית בארץ ישראל, דרך הקמת המדינה ועד לתהליכי ההפרטה והגלובליזציה שהתרחשו לקראת סוף המאה ה-20. דרך טקסטים שכתבו מעצבים בני התקופה, כרזות, קטלוגים, גופנים, עטיפות וסרטים, נלמד כיצד משקפות העבודות הגרפיות תפיסות תקופתיות ושינויים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ותרבותיים.

יום א' 12:00–13:30

ארכיטקטורה

2800129 אדריכלות מודרנית ותכנון 2 ש"ש | 4 נ"ז קורס
 במאה ה-20
 ד"ר אדר' מרטין הרשנזון

הקורס סוקר כתיבה ועשייה אדריכלית ותכנונית מסוף המאה ה-19 ועד ראשית המילניום השלישי ומנתח אותן כגורם פעיל בתוך מכלול הקשרים תרבותיים, חברתיים, פוליטיים ומוסדיים. ננתח את התגבשות התנועה המודרנית והפיכתה לתופעה בין-לאומית מרובת פנים ביחס למספר מפנים שליווי את התקופה: מפנה לעבר רציונליזציה, ייעול וסטנדרטיזציה של המבנה, שיטות ייצור ועיצובו כמו גם של העבודה ושל משק הבית; מפנה לעבר העיר, הטריטוריה, הסביבה ופילוחים גלובליים של העולם, בפרט לאור אירועים כגון המהפכה הסובייטית, מלחמות העולם, קולוניאליזם ודה-קולוניזציה; ומפנה לעבר ניהול של רווחה, גזע ומיעוטים.

יום א', 14:30–16:00

חובה כללית לשנה ב' – יש לבחור קורס אחד (לבד מהמחלקה לארכיטקטורה)

הסבר: בלימודים במחלקה לתרבות חזותית וחומרית עליכם לבחור באיזה תחומים תרצו להעמיק ולהרחיב. ברשימת קורסי הבחירה הכלליים תמצאו מגוון של קורסים בתחומי העיסוק השונים בבצלאל, ותוכלו לבחור מביניהם מה תרצו ללמוד השנה – בלי קשר למחלקת האם שלכם, זאת במטרה להגביר את הבחירה וכן לקדם מחשבה רבת-תחומית ומפגשים יצירתיים. אנא קראו בעיון את תיאורי הקורסים ובחרו את האחד שלדעתכם הוא הרלוונטי ביותר להתפתחות המקצועית והאישית שלכם.

סמסטר א'

המעבר של בצלאל, כאקדמיה לאמנות, אל המבנה החדש במרכז העיר בירושלים מהווה נקודת פתיחה לדיון על מהותה של האמנות במרחב הישראלי כחלק מהתרבות הים תיכונית. הדגש בקורס יינתן על אופני הביטוי האמנותי והגדרת הזהות העצמית של אמנים ואמניות ערבים ופלסטינים הפועלים במרחב הישראלי וכחלק מהים תיכוניות. מצע זה יהווה בסיס לדיון בשאלת הזהות בין מזרח ומערב, בהגדרות של זהות ובמקומן של קבוצות מיעוט בשיח הקיים בשדה האמנות הישראלי והעולמי. דיון ביצירות יאפשר בחינה מחודשת של הגדרת מזרח ומערב, בין "התנגשות הציביליזציות" ל"אוריינטליזם". נבחן את דרכי המבע השונות של אמנים ואמניות, ואת מתיחת הגבולות שהם מציעים. נדון במאויים ורצונות ביצירה, באי-ההבנות ובצורות השונות שבהן נוצר דיאלוג תרבותי בין אמנות מוסלמית, ערבית, פלסטינית ומזרח-תיכונית לבין תרבויות או מציאויות אחרות. מדובר בקורס חווייתי, שיהווה שער כניסה תיאורטי וחושי אל המרחב האוריינטלי.

יום א', 14:30–16:00

הקורס בעיצוב ביקורתי יציג בפני הסטודנטים את האופנים שבהם עיצוב מגיב ופועל ביחס לסוגיות חברתיות, כלכליות ופוליטיות. נראה כיצד שפה חזותית וחומרית יכולה להעלות שאלות לדיון, להציף בעיות ולערער על דרכי חשיבה מקובלות. נסקור תנועות עכשוויות בעיצוב ביקורתי, נרכוש כלים לניתוח של עיצוב ביקורתי ונדון בעיצוב כמניע שינוי חברתי. הקורס יסתיים בכתיבת עבודה בקבוצות על הסוגיות שנדונו בקורס.

יום א', 14:30–16:00

הקורס יתקיים במתכונת של קריאה בטקסטים מרכזיים שמאגדים יחד את תחומי ההגות והמחשבה העיקריים הנוגעים כיום לגוף הלבוש: ממעמד של פרטי הלבוש ביום-יום, דרך האופן שבו התרבות החומרית משנה ומעצבת את התנהלות הגוף האנושי וכלה במעמדה של יריעת הבד ביחס לעיטוף הגוף, כגילום של תפיסות תיאורטיות משתנות. נדון בתדמיתנות ובדיגום חופשי כמתודולוגיות עבודה מרכזיות שאינן חפות מאידיאולוגיה, בגזרות ה"יסוד" כמושג מודרני אוניברסלי הנתפס טבעי ו"נטול סגנון או עיצוב", במעבר מעידן האריגים לעידן הסריג התעשייתי כיריעת חומר המספרת את התקופה, בסוגי תפרים ומחברים בבגדים, בנעליים ובפריטי לבוש אחרים.

יום א', 12:00–13:30

במאות ה-20 וה-21

פרופ' עינת לידר

במסגרת הקורס יילמדו תמות הקשורות לתחום הצורפות החל מהעת העתיקה ועד היום, כמו גם שאלות וסוגיות בתפקידיו הצפויים בעתיד. התחום ייבחן באופנים היסטוריים, רעיוניים וחומריים, מנקודות מבט מגוונות ועל פי נושאים נבחרים. הנושאים ינותחו ביחס לחומרים, לרעיונות, לתולדות התפתחות המקצוע, לשיח סביבו ולתפיסות חברתיות וכלכליות הקשורות בו.

יום א', 14:30–16:00

להבין אנימציה

תומר נחשתן

מה הן התכונות והאפשרויות הייחודיות לאנימציה? בקורס זה נעסוק במאפיינים הצורניים והנרטיביים של אנימציה ונשאל כיצד הם מייצרים חוויות שונות של זמן, מקום וחומר. יחד נדון ביחסים המיוחדים שבין אנימציה לקולנוע מצולם, בדיוני ותיעודי, ונלמד על ההיסטוריה המגוונת של התחום, מהצעצועים האופטיים הטרומ-קולנועיים עד לאלגוריתמים השונים של אנימציה דיגיטלית. ננתח מושגים צורניים ותעשייתיים הן בקולנוע ובטלוויזיה פופולריים לצד אנימציה ניסיונית פורצת דרך ויצירה עכשווית ברשת. ההרצאות תלווינה בהקרנת סרטוני אנימציה קצרים.

יום א', 14:30–16:00

לצלם אחרי האמנות המושגית:

סוגיות נבחרות באמנות עכשווית

ד"ר אורלי שבי

שנות השבעים היוו נקודת מפנה בהתייחסות של ממסד האמנות אל פרקטיקת הצילום. באופן חסר תקדים, הפך הצילום ממדיום שהוגדר "בן חורג של הציור" לפרקטיקה אסתטית רחבה ומרכזית בעולם האמנות העכשווי. בשיעור זה נבחן את הסיבות שהביאו למפנה, כמו גם את ההשלכות של הפיכת הצילום למדיום המרכזי לאחר האמנות הקונספטואלית. הדיון יתמקד בסוגיות תיאורטיות, היסטוריות ואסתטיות הקשורות בשינוי, בטיעונים המרכזיים של מחקר וביקורת האמנות, ובתרומה של המהפכה הדיגיטלית ובהשלכותיה.

יום א', 14:30–16:00

סמסטר ב'

לכל אורך ההיסטוריה, מעצבים לקחו חלק בעיצוב "נשיות" ו"גבריות" כשתי קטגוריות נפרדות. עם העלייה במודעות למגדרים אחרים, נוצרו בשנים האחרונות גישות עיצוב שמערערות על החלוקה הדיכוטומית. נביט אל העבר, ההווה והעתיד של מגדור העיצוב: נראה כיצד עיצוב יצר שני מגדרים לאורך ההיסטוריה, ננתח סמנטיקה של עיצובים ממוגדרים ונדון בהטיות מגדריות, נבחן באופן ביקורתי אסטרטגיות לעיצוב מגדר כגון עיצוב אינקלוסיבי ועיצוב ניטרלי, נקרא ונגיב למניפסטים עיצוביים ביחס למגדר, ונדמין עתידים לעיצוב מעבר לבינארי. הקורס יסתיים בכתיבת עבודה בקבוצות המיישנת את הכלים והתובנות שנרכשו בקורס.

יום א' 16:30–18:00

**לזכותו של הדימוי המוקרן:
ההיסטוריה והתיאוריה של הקולנוע
הניסיוני ואמנות הוידאו
ד"ר אורלי שבי**

הדיון בשיעור זה ייסוב סביב התפתחותו של הקולנוע הניסיוני במחצית השנייה של המאה העשרים כמרחב אמנותי לפעילות האוונגרד, כאלטרנטיבה לקולנוע ההוליוודי וכתגובה לחברת הראווה. במקביל לכך, נדון גם בהתפתחותו של מדיום אמנות הוידאו מתוך סוגיות הייצוג (השפה) שהעמידה האמנות המושגית. יושם דגש מיוחד על ניתוח ההגוון (וריאציה) של המונטאז' (החיבור בין הדימויים) כאסטרטגיה וכטקטיקה לפעולה אסתטית ופוליטית. עוד נדון בכלכלת הדימויים, בניכוס, בסימולקרה, ובהשלכות התרבות הדיגיטלית.

יום א', 14:30–16:00

שנה ב' פרוסמינר חובה – יש לבחור קורס אחד מתוך הרשימה המוצעת

הסבר: יצירה היא חיבור מקורי בין רעיון לצורה. היא מחייבת למידה ומחקר, אבל לא פחות מכך – יצירה של ידע חדש.

הפרוסמינר (פרו"ס) הוא קורס שנתי שנועד להעניק לכן. כלים בחיבור שבין תיאוריה ופרקטיקה – מחשבה ומעשה. תרכשו בו שיטות מושגים, ותתנסו בלמידה ומחקר מבוססי אמנות ועיצוב.

הפרו"ס מוצע במספר מסלולים – מחקר פרשני-חזותי, המתמקד בכלי הניתוח והפרשנות של דימויים, מחקר מבוסס-אובייקט הדן ביחסים שבין אסתטיקה, טכנולוגיה לחברה; מחקר מבוסס-מרחב השואל על פעולה בהקשרים סביבתיים וקהילתיים ומחקר המתמקד בגוף, שעניינו חשיפה והסתרה, הלבשה והפשטה. כל קורסי הפרו"ס מצעים מפגש רב-תחומי עם שאלות אלה, אבל גם מתמקדים במדיום או בסוג שאלות מסוים.

הבחירה שלכן.ם באיזה מסלול ללמוד: לא משנה מאיזו מחלקה אתן.ם, אתן.ם מוזמנות ומוזמנים לבחור בצורת המחקר שמדברת אליכן.ם, שיש לכן.ם עניין ותשוקה אליה. בחרו באופציה שהכי תתרום להערכתכן.ם לצורות ההתבוננות שתמצו להעמיק ולשכלל.

9400271-2

שיטות במחקר חזותי-פרשני:

2 ש"ש | 4 נ"ז

מבוסס קולנוע

מקום וזיכרון בקולנוע ובדימוי הנע

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן שושן

במסגרת הקורס, נדון בשאלות של מקום וזיכרון בקולנוע ובדימוי הנע. נלמד על העיר המודרנית שהתפתחה בשלהי המאה ה-19 יחד עם הצילום והקולנוע, ועל האופן שבו הקולנוע אפשר לתעד ולזכור את המרחב העירוני שנמצא בהשתנות מתמדת. נקרא על תרומת הקולנוע להתעצבות הזיכרון הסובייקטיבי והחברתי, נבחן חקירה של מרחבים, בניינים וערים לאורך זמן באמצעות מצלמה נעה ובאמצעות צילום נודד (travelling shot), וניצור מרחבי-זמן חדשים באמצעות עריכה. במקביל ללימוד, חקירה ודיון בנושאי הקורס, יופנו הסטודנטים. ות לחיפוש אחר נושא לעבודת הפרוסמינר, שתוכל להיות עבודה מחקרית כתובה עם בסיס אקדמי או מחקר-יצירה בסרטון או בעבודת וידאו.

יום א' 10:00–11:30

9400274

שיטות במחקר חזותי-פרשני:

2 ש"ש | 4 נ"ז

מבוסס סביבת גוף

מעשה יצירה

יעל טרגן

תחילתו של הקורס בבחירת יצירה המיועדת לסביבת הגוף (קולקציית אופנה, סדרת תכשיטים, נעליים, או אביזרים אחרים), תוך התבוננות, תיאור וניתוח מאפייני השפה האסתטית והעיצובית שלה. המשכו בהרחבה של ההקשרים האיקונוגראפיים והמשמעויות הסמיוטיות של היצירה, תוך ניתוח בהיבטים היסטוריים, חברתיים ותרבותיים. בשלב זה יגבשו הסטודנטים. יות שאלת מחקר המבוססת על חומרי היצירה שבחרו, היוצאת ממנה למחוזות תיאורטיים. במהלך הקורס נשלב בין שיטות מחקר עיוניות ומעשיות, שילוב שינכיח את הקשרים המובנים מאליהם, אך הנסתרים לעתים מהעין, בין הפרקטיקה לתיאוריה, בין היצירה למחשבה ובין החומר למילה הכתובה. הסטודנטים. ות יעתיקו תחילה את הסדרה שבחרו, מהלך שיהיה בגדר פיתוח "אינטליגנציית יד" שיסייע להעמיק את ההבנה של היצירה שלפניהן.ם. לקראת סוף השנה, בתום השלב המחקרי, הם.ן יאירו קולקציה חדשה שתגלם את שלל הפרספקטיבות והתובנות שגיבשו בשנה זו ביחס ליצירה הראשונית ובהמשך לשאלת המחקר. העבודה בקורס תתרחש בצמדים במידת האפשר, תוך עמידה במטלות כתיבה שיינתנו לכל אורך השנה (אחת לשבועיים), שתתגבשנה ותהפוכנה לעבודה עצמה, מה שיאפשר לסטודנטים לכתוב את העבודה במהלך השנה תוך דיאלוג מתמיד עם המרצה.

יום א' 10:00–11:30

מבוסס מרחב
תערוכות ארכיטקטורה ועיצוב
כפרקטיקה ביקורתית
 אדר' עידו גינת

הקורס מבקש לספק את הרקע התיאורטי ואת המסגרת המעשית לבחינה ביקורתית של האופן שבו נוצר ידע בתערוכות עיצוב וארכיטקטורה, תוך חשיפת שלל המכשירים והכלים המובלעים בפרקטיקה של אוצרות ועיצוב תערוכות. הקורס מציע בחינה של היחסים בין אוצרות תערוכה לעיצובה החללי, על מנת לחשוף כיצד תערוכות מבוססות מחקר יכולות להציף שאלות מורכבות על מצבים פוליטיים, כלכליים ותרבותיים בחברה. אנו נשאל: כיצד תערוכה מייצרת ידע? כיצד שאלות ותמות בארכיטקטורה מתעצבות בתהליך המחקר, האוצרות וההצגה? מתוך שאלות אלו, נבקש להבין את הקשר בין תיאוריות חברתיות ותכנוניות לבין הסוציולוגיה של הידע הארכיטקטוני. הסטודנטיות יתבקשו לבחור נושא לתערוכה מעולם העשייה שלהן, ולערך את המחקר (איתור ואיסוף חומרי ארכיון, מיפויים, ראיונות) לכדי "בריק" טקסטואלי וויזואלי לתערוכה.

יום א', 10:00–11:30

מבוסס תרבות חזותית
אין צדק צריך להיראות
 ד"ר שגיא מעין

חלקו הראשון של הפרוסמינר יתמקד בהקניית מיומנויות מחקר ודרכי התבוננות בתרבות החזותית, לרבות קריאה והיכרות עם מודלים פרשניים (סמיוטיים, היסטוריים, אתיים), חיפוש במאגרי מידע שונים, מתודולוגיות מחקר אקדמיות מגוונות, הגדרה של נושא מחקר, ניסוח שאלות מחקר וכתובה על אודות התחומים השונים. חלקו השני יוקדש לתרגול הכלים המחקריים, תוך יישומם על מקרי בוחן שבהם התרבות החזותית מגלמת נרטיבים אידיאולוגיים שונים שהתגבשו לאורך ההיסטוריה של הרעיונות, מאיצה ומפיצה אותם. בתוך כך, נדון בסוגיות יסוד מתחומי הפילוסופיה, הכלכלה וההגות הפוליטית. נכיר את נקודות המבט לניתוח פרשני-חזותי ונבחן שאלות חברתיות ואידיאולוגיות שקיבלו ביטוי בתוצרים חזותיים באמצעות מודלים ומונחים משדה התיאוריה הביקורתית.

יום א', 10:00–11:30

שיטות במחקר
מבוסס קראפט ואובייקט
 ד"ר יעל כדורי

בצד התפתחויות טכנולוגיות מגוונות של עיצוב וייצור דיגיטלי, עולה כיום מעמדו של הקראפט המסורתי. בלב עולם המייקינג העכשווי פורח התחום של שילוב בין השניים ליצירת מה שמכונה "קראפט היברידי" או "קראפט דיגיטלי". במהלך הקורס, נעסוק בשאלות הבאות: מהו עיצוב מבוסס קראפט? כיצד נוכל לגבש ידע חומרי ועיצובי תוך שילוב בין עבודת היד, עבודת המחשב ועבודת המכונה? כיצד יגלם הקראפט את הפוטנציאל של עיצוב חומר, הפאטרן (pattern) והצורה ואת קשר ביניהם? עד כמה נוכל למתוח את גבולות הטכנולוגיה בחיפוש אחר קראפט חדש? שיטות המחקר ישלבו בין עיסוק תיאורטי בשאלות אלו ובין פיתוח מעבדת מחקר אישית, ניסיונית, שתמזג טכניקות קראפט מסורתיות של המחלקות השונות עם כלים דיגיטליים לעיצוב וייצור. ההשתתפות בקורס דורשת ידע מוקדם בתוכנות הרלוונטיות למחקר, פיתוח וייצור דיגיטליים כמו Solid, Illustrator, Rhino ו-Fusion.

יום א' 10:00–13:30

שיטות במחקר חזותי-פרשני:
מבוסס צילום
לכתוב באור: מחקר ותיאוריה של צילום
 ד"ר רותי גינזבורג

המטרה המרכזית של הפרוסמינר על צילום היא לחבר בין תיאוריה למעשה. בעזרת לימוד ופיתוח של מושגים מרכזיים נבחן כיצד ניתן להבין את הצילום כמחקר על המדיום, על סוגיות חברתיות ועל ההוויה האנושית. במהלך הקורס נקרא כמה מהטקסטים המכוננים בתחום הצילום. הקריאה תתחקה אחר מהלכי מחשבה של הוגים והוגות מרכזיים. ות בתחום המחקר על המדיום. דרך טקסטים אלו נשאל: מהו צילום? מה הדינמיקה הנוצרת בצפייה בתצלום? מי לוקח חלק בצילום? מה התפקיד החברתי והאסתטי של הצילום? מהו צילום תיעודי ומה הם מרכיביו החברתיים והאתיים? מה ההבדל בין תיעוד לבימוי? כיצד ניתן להבין את התצלום בארכיון? מה קרה למבט האנושי עם המצאות טכנולוגיות שונות כמו הצילום האווירי? כיצד שינתה הרשת את ההבנה של הדימוי (הדיגיטלי)? מה קרה וקורה להתמצאות בעולם הווירטואלי?

יום א' 10:00–11:30

**שיטות במחקר פנומנולוגי:
מבוסס חומר (למחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית בלבד)
חומר למחשבה
ד"ר טל פרנקל אלרואי**

הקורס מתקיים כחלק מסדנת המחקר של המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית לשנים ב'–ג', ומיועד לתלמידי המחלקה בלבד.

במסגרת סדנת המחקר של המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית נלמד שיטות מחקר פנומנולוגיות מבוססות חומר. פנומנולוגיה היא גישה המבקשת להתבונן בעולם מתוך התנסות. הפילוסוף אדמונד הוסרל, שטבע את המושג, ראה בפנומנולוגיה דרך למידה של האדם את העולם. הפילוסוף מרטין היידגר, ששאל את המושג מהוסרל, הוסיף על פעולת ההתנסות את הענקת המשמעות. האדם מתבונן בעולם דרך המשמעות שהוא נותן לו, ודרך השפה שקובעת את הזיקה שלנו אל הדברים. על פי היידגר, הפואטיקה היא האמצעי של הפנומנולוגיה לחשוף את העולם על כל פרטיו.

יום א' 10:00–11:30

**שיטות במחקר חזותי-פרשני:
מבוסס תרבות חזותית
איך צדק צריך להיראות
ד"ר שגיא מעין**

חלקו הראשון של הפרוסמינר יתמקד בהקניית מיומנויות מחקר ודרכי התבוננות בתרבות החזותית, לרבות קריאת טקסטים תיאורטיים תוך היכרות עם מודלים פרשניים (סמיוטיים, היסטוריים, אתיים), חיפוש במאגרי מידע שונים, התנסות במתודולוגיות מחקר אקדמיות מגוונות, הגדרה של נושא מחקר, ניסוח שאלות מחקר וכתובה על אודות התחומים השונים. חלקו השני יוקדש לתרגול הכלים המחקריים, תוך יישומם על מקרי בוחן שבהם התרבות החזותית מגלמת נרטיבים אידיאולוגיים שונים שהתגבשו לאורך ההיסטוריה של הרעיונות, מאיצה ומפיצה אותם. בתוך כך, נדון בסוגיות יסוד מתחומי הפילוסופיה, הכלכלה וההגות הפוליטית. נכיר את נקודות המבט לניתוח פרשני-חזותי ונבחן שאלות חברתיות ואידיאולוגיות שקיבלו ביטוי בתוצרים חזותיים באמצעות מודלים ומונחים משדה התיאוריה הביקורתית.

יום א' 12:00–13:30

מבוסס אמנות

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נרכוש כלים לניתוח תיאורטי ופרשני של אמנות עכשווית. נתבונן בעבודות אמנות עכשוויות וננתח אותן מפריזמות תיאורטיות שונות. נקרא טקסטים תיאורטיים ממגוון גישות פרשניות, ונחשוב על האופן שבו עבודות אמנות ואמנים יות מעידים על קשר לסוגיות מגדריות, גזעיות ופוליטיות. נקרא יחד טקסטים מרכזיים בשדה האמנות, בנושאים כגון פמיניזם, פוסט-קולוניאליזם ואמנות פוליטית, ונדון בעבודות אמנות עכשוויות ובשיח סביבן. משתתפיות הקורס ילמדו כיצד לחקור נושא באמנות עכשווית, תוך שימת לב לשיח סביב עבודת האמנות. החלק הראשון של הקורס יורכב מהרצאות ומחומרי קריאה שיש לקרוא לפני השיעור. החלק השני של הקורס יוקדש ללמידת עקרונות הכתיבה האקדמית, ולפיתוח עבודת הפרוסמינר האישית של כל משתתפת. נוכחות בקורס הינה חובה, כמו גם קריאה פעילה, הגשת ניתוח מאמר, הצגת רפרט והגשת עבודה מסכמת.

יום א' סמסטר א' 12:00–13:30 | סמסטר ב' 10:00–11:30

מבוסס אובייקט**כלי עבודה**

ד"ר טל פרנקל אלרואי

פנומנולוגיה היא גישה פילוסופית המבקשת להתבונן בעולם באמצעות ההתנסות של האדם בעולם. במהלך הקורס יילמדו יסודות של הפילוסופיה הפנומנולוגית ושל המחקר הפואטי במטרה להעניק כלי מחקר רגישים לעבודה עם חפצים. בין הכלים שילמדו: התבוננות, שאילת שאלות, איסוף מידע בדרכים מגוונות (שיטוט, תצפית, ראיונות, התנסות מעשית), מיון ופרשנות פואטית של המידע שנאסף. כלים אלו יופעלו באופן רפלקטיבי, הן כלפי החפץ הנחקר והן כלפי עבודת הסטודנט עצמה. באופן זה, הם יאפשרו לסטודנטים להתנסות בעבודה רבת שכבות מול האובייקטים, ולזהות – מעבר לצורה ולפונקציה – את הרבדים הפואטיים, התרבותיים, הלשוניים והאישיים של היחסים בין היוצר לחפץ. הסטודנטים יממשו את שיטות המחקר באופן מעשי, באמצעות מחקר אישי.

יום א' 12:00–13:30

מבוסס קולנוע
הסרט הערבי: מקרה מבחן
 אייל שגיא ביזאווי

מטרתו של הפרוסמינר היא ליצור עבודה מחקרית הנובעת מהיצירה ומהחיים האישיים של הסטודנט. הקורס מבקש לעודד את הסטודנטים. יות לקשור בין חייהם ובין היצירה שלהם, ובניס לבין המחקר. בהתבסס על המקרה של "הסרט הערבי של יום שישי", נלמד על הקשר שבין עמדת החוקרת או היוצרת לבין מושא המחקר, כיצד הפעולה היצירתית היא גם יצירה של ידע, כיצד מנסחים שאלת מחקר, כיצד מגבשים טענה, ומה החשיבות של ביקורת ושל התבוננות עצמית. במהלך הסמסטר הראשון, "הסרט הערבי" ישמש אותנו כמקרה בוחן למחקר חזותי וליצירה דוקומנטרית, ודרכו נלמד על הקשר, כמו גם על ההבדלים, ביניהם. בסמסטר השני, יתבקשו הסטודנטים. ות להציג את מושאי המחקר שלהם (שאלת המחקר, התזה, מבנה משוער של העבודה, אמצעי מחקר ומקורות), שעליהם נעבוד יחד ובמקביל עד לסיום הסמסטר.

יום א' 12:00–13:30

מבוסס תרבות חזותית
תרבות חזותית בין מקור למקורות
 ד"ר נעמי מאירי-דן

ההנחה העומדת בבסיס הבחירה בשיטות מחקר פרשניות המיועדות לחקר הדימוי החזותי והחומרי (באשר הוא) היא שהתבוננות מושכלת בתוצר האמנותי, העיצובי או האדריכלי היא הוליסטית במהותה. ההבחנה בין מה שנכון לציור שמן (או יצירת AI), מצד אחד, ולאגרטל חרסינה, מצד שני, היא בבחינת אופציה. אולם, קורס זה מבקש לחדד את התפיסה שפעולות התיאור, הניתוח והפרשנות הן פעולות חיוניות ומשותפות לכל השדות של התרבות החזותית והחומרית. בקורס נעסוק ב"חומרים" שקשורים בעבודת הסטודיו של הסטודנטים. ות ונשזור אותם ב"חומרים" עיוניים, המבוססים על מתודולוגיות מחקר שונות, על מנת להבין שהמהלכים מזינים אלו את אלו – קריאה והתבוננות מובילות לכתיבה וליצירה, וחוזר חלילה. נושא הקורס השנה יהיה "תרבות חזותית בין מקור למקורות" והוא רלוונטי ומתאים לתרגול וליישום בכל המחלקות.

יום א' 12:00–13:30

מבוסס מחקר תרבות
הדימוי של הזמן – פרשנות ותרבות
 ד"ר יואב רונאל

הפרוסמינר יעסוק בניתוח וקריאה של דימויים העוסקים במושג הזמן, שבעזרתו נפתח ארגז כלים לקריאה ולניתוח דימויים חזותיים וחומריים. הדגש בקורס לא יהיה על ניתוח של דימויים באופן מנותק או אסתטי בלבד, אלא על פרשנות של האופן שבו הזמן עצמו מופיע בהם. לכן, נתעמק באופן שבו הדימויים מייצגים את המפגש של ההיסטורי עם הפוליטי; כלומר, כיצד מעשה הדימוי הוא צורה של ידע (הנבדלת מצורות לשוניות אחרות). לאורך הקורס ננתח שורה של דימויים, שאותם לרוב יבחרו התלמידים. ות, נציע מתודה לפרשנות של דימויים ונתוודע לעולם מושגים תיאורטי שימקם את "הדימוי של הזמן" בתוך ההקשר הפוליטי וההיסטורי.

יום א' 12:00–13:30

תומר נחשתן

במהלך הקורס נברר כיצד ניתן לבצע ולהמחיש מחקר באמצעות חומרי גלם אודיו-ויזואליים. נצפה ביצירות וידיאוגרפיות בנושאים וסגנונות מגוונים, ונבחן יחד את האופן שבו כלי העריכה מאפשרים לנו לנסח ולהמחיש טענה אקדמית מגובשת ומעמיקה. נתרגל לאורך השנה יצירה וידיאוגרפית מחקרית באמצעות תרגילים קצרים, תוך כדי איתור, קריאה ושילוב של מחקרים אקדמיים כתובים בעברית ואנגלית. נעבוד בקורס על פרויקטים אישיים שיסתכמו במטלת סיום וידיאוגרפית המשקפת תהליך מחקרי מתמשך בהיקף של עבודת פרוסמינר.

היכרות בסיסית עם כלי עריכת וידאו (לא משנה איזו תוכנה) היא דרישת חובה עבור כל משתתפי ומשתתפות הקורס.

יום א' 16:30–18:00

מבוסס אמנות

ד"ר איגור ארונוב

פרוסמינר זה מיועד לחקר יצירות חזותיות על-ידי המפגש בין "תיאוריה" לבין "פרקטיקה" ולניסוח מהלכים מחקריים באמצעות כתיבה. הקורס מתבסס על מתודולוגיות המשלבות בין תולדות האמנות לבין מדעי הרוח ומדעי החברה. בסמסטר א', נדון ביצירה מתוך שלושה מוקדים: (1) "העין המתבוננת", המפענחת את היצירה; (2) היצירה ככלי מחקר המפרשת את נושאה; ו-(3) הטקסט התיאורטי השייך לתחומי התרבות, כגון סוציולוגיה, פילוסופיה ופסיכולוגיה שעורך דיון אקדמי באותם הנושאים. בהתאם לגישה זו, נלמד במסגרת הפרוסמינר את היסודות של הכתיבה המנתחת והחוקרת. סמסטר ב' יוקדש להכנה של כתיבת הפרוסמינר בהנחיה אישית. במסגרת הקורס נלמד כיצד "תיאוריה" הופכת לכלי פעיל בפרקטיקה המקצועית, וכיצד התהליכים והשלבים ב"פרקטיקה" המקצועית משמשים כבסיס להבניית תיאוריה ומחקר.

יום א', 16:30–18:00

מבוסס אמנות**זהות וזיכרון באמנות ישראלית**

ד"ר רונית שטיינברג

בקורס זה נבקש לשחזר את המהלך הפרשני, להציע אותו כהליך מחקר ולקשור בינו לבין מושגים של זהות. כדי לעשות זאת, נתייחס ליצירות משדה האמנות הישראלית, מתוך כוונה לקשר בין הזהות המקומית ליצירה האמנותית. בתחילת הקורס נבחר ביחד את היצירות שבהן נעסוק, וזאת כדי להנכיח את גיוון הזהויות הקיים בחברה הישראלית העכשווית. כל אחת מהיצירות הנבחרות תעבור ניתוח של האמצעים האמנותיים המרכיבים אותה, תוך הדגשת נקודת המבט האישית של המתבוננים והמתבוננות, ומתוך כוונה לגבש מספר כיווני פרשנות. בשלב הבא, נכיר מושגים מתחום חקר הזהות האישית והקולקטיבית ונעמיד אותם מול אותן היצירות לשם הרחבת המהלך הפרשני. לסיום, נבחר דיסציפלינה מחקרית אחרת, שדרכה ניתן לבסס את הפרשנות שהצענו, ונבדוק כיצד היא מעשירה את המסקנות שעלו מתוך ניתוח היצירה. העבודות שיוגשו בסיום הקורס יתבססו על מהלך פרשני זה.

יום א' 16:30–18:00

מבוסס מרחב**בין המודרניזם לברוטליזם – הבית, השכונה והעיר**

ד"ר אדר' ליאת סאבין בן שושן

הפרוסמינר יעסוק במחקר חזותי באמצעות לימוד של מערך הצורות והרעיונות המודרניסטי וזה הברוטליסטי, ובפרט במבני השיכונים שניצבים בשכונות רבות בישראל וברחבי העולם. נבחן את המפגש בין מודרניזם וברוטליזם ובין המרחב הביתי והשכונתי דרך טקסטים שונים: מניפסטים, מאמרים אקדמיים וטקסטים חווייתיים, ביקורתיים וספרותיים. נלמד לנתח את הקשר (ההיסטורי, התרבותי) בין פרויקטים והצעות אדריכליות לבין טקסטים תיאורטיים וביקורתיים, ולנתח את האופן שבו בנויים טקסטים (זיהוי טענות מרכזיות ועמדת הכותב). במהלך הסמסטר הסטודנטים יתבקשו לבחור נושא שבו יתמקדו בכתיבת הפרוסמינר.

יום א' 16:30–18:00

שיטות במחקר פעולה:
מבוסס מרחב
מחקר פעולה במרחבי היומיום
 סיגל ברניר

הקורס "מחקר פעולה במרחבי היומיום" מציע היכרות עם שיטות וכלים למחקר הסביבה העירונית. הקורס מאמן את הסטודנטים להשתמש ברגישות האנושית שלהם, ולפתח את כישוריהם להתבונן במובן מאליו, במנהגים ובהרגלים היומיומיים העירוניים, ולזהות בהם את המהות של המצב האורבני העכשווי. נקודת המוצא של הקורס היא שלהתבוננות באירועים המתרחשים ברחוב יש את היכולת העדינה לחשוף את המנגנונים הנסתרים של המערכת החברתית כולה.

במהלך הקורס נתנסה בפעולות של כתיבה, רישום, מיפוי, צילום, בניית מודלים, וביצוע פעולות פרפורמטיביות סביב אתרי המחקר. כל התהליכים שיפותחו לאורך השנה יהוו חלק מהעבודה הסופית, ויקובצו כפורטפוליו שיסכם את מהלך הקורס כולו ותוצריו.

יום א' 16:30–18:00

שיטות במחקר עיצוב:
מבוסס מחקר אנוש
 ד"ר יונה וייץ

אנו נוטים שלא לחשוב על המניעים שהובילו לפעולות עיצוביות הנמצאות בסביבתנו או על הסיבות שהביאו אותן להיות כפי שהן. מטרת הקורס היא לפתח את הידע האישי והמקצועי באמצעות ארגזי כלים של חקירה, שיתווספו לידע המחלקתי בדיסציפלינות השונות, כשכבה נוספת המאפשרת למעצבים ולמעצבות לחשוב על עיצוב כמהלך המייצר פעולה, אובייקטים וסביבה.

בקורס נלמד להשתמש בשיטות המוקדמות של חקירה פתוחה ומחשבה מסתעפת באמצעות מהלכי התבוננות.

יום א' 16:30–18:00

שיטות במחקר עיצוב:
מבוסס מחקר אנוש
 דורי אורין

אנו נוטים שלא לחשוב על המניעים שהובילו לפעולות עיצוביות הנמצאות בסביבתנו או על הסיבות שהביאו אותן להיות כפי שהן. מטרת הקורס היא לפתח את הידע האישי והמקצועי באמצעות ארגזי כלים של חקירה, שיתווספו לידע המחלקתי בדיסציפלינות השונות, כשכבה נוספת המאפשרת למעצבים ולמעצבות לחשוב על עיצוב כמהלך המייצר פעולה, אובייקטים וסביבה.

בקורס נלמד להשתמש בשיטות המוקדמות של חקירה פתוחה ומחשבה מסתעפת באמצעות מהלכי התבוננות.

יום א' 16:30–18:00

ד"ר חוסני אלחטיב שחאדה

חקר האמנות החזותית בעולם המוסלמי התבצע ברובו בתקופה המודרנית על-ידי חוקרים מערביים שראו באמנות זו אמנות דקורטיבית, שתכניה ומסריה נעלמו לרוב מעיניהם. אנו נדון בתפיסות שונות שהביאו לראייה מצומצמת של אמנות ענפה שהתפתחה לאורך ימי הביניים ועד ימינו: תפיסה אוריינטליסטית מובהקת שנבעה מכיבוש המזרח והכפפתו להגמוניה מערבית, לצד סקרנות אינטלקטואלית של חוקרים מערביים שניסו להבין את רזי התרבות הזו.

בקורס, נלמד על גישות מחקר נוספות שפותחו בשנים האחרונות על-ידי חוקרים מוסלמים שמספקים ראייה ביקורתית מעניינת על הנעשה בתחום. שימוש במחקר היסטורי, המבוסס על ניתוח אנליטי של מקורות ראשוניים, מאפשר הבנה מעמיקה של תוצרים אמנותיים של התקופה ושל התרבות שבמסגרתה הם נוצרו. הקורס יאפשר לסטודנטים מפגש אינטימי עם יצירות אמנות מובהקות מתחומי האמנות החזותית והחומרית המוסלמית, ויעמיד כלים לניתוח ביקורתי של סוגיות נבחרות, למשל: השתקפות העולם התיאולוגי והפוליטי של התרבות המוסלמית באמנות החומרית והחזותית, הגבולות התרבותיים שמשרטטת האמנות בין מזרח למערב, האופנים שבהם אמנים בעולם המוסלמי מגיבים לגבולות אלה ותפקודה של האמנות כסוכנת של ידע תרבותי ואידיאולוגי.

*קורס זה מיועד לסטודנטים וסטודנטיות דוברי ערבית, מכל תחומי ההתמחות בבצלאל.
*הקורס ילווה בסיוור לימוד וביקור באתרים ובמוזיאונים שונים.

יום א' 16:30–18:00

קורס בחירה לשנים א'+ב'

2289

**ליקויי למידה ויצירתיות
(לסטודנטים לקויי למידה)
שלי הרשקו, אסף אלקלעי**

2 נ"ז

הקורס יתמקד בקשר שבין ליקויי למידה ליצירתיות ובהפיכת הליקוי ליתרון בתהליכי היצירה. הקורס יעמיק את הידע בתחום ליקויי הלמידה ויסייע לסטודנטים בתחומי הידע הנדרשים מהם באקדמיה. הקורס יעסוק, בין השאר, בהשפעת ליקויי הלמידה על תהליכי היצירה, בקריאת טקסטים אקדמיים וחזותיים באמנות עכשווית, בהבנתם ובניתוחם. כמו כן, נדון בשחרור מחסום הכתיבה, באסטרטגיות למידה, בהבנת שפת האמנות ובניתוח הרציונל העומד מאחורי עבודותיהם של הסטודנטים. הקורס ישלב טקסטים חזותיים, הרצאות אורח וביקורים במוזיאון.

* ההרשמה לקורס פתוחה אך ורק לסטודנטים משנים א' וב' שהגישו אבחון עדכני למשרד דקנאט הסטודנטים.

סדנת קיץ לשנים א' + ב'

ארכיטקטורה

קורסי חובה, סמסטר א'

2 ש"ס | 2 נ"ז

ארכיטקטורה וביקורת

1700673

אדר' הילה שמר

הקורס סוקר את המגמות העכשוויות באדריכלות ובביקורת על הסביבה הבנויה החל משלהי המודרניזם ותחילת הפוסט מודרניזם ועד היום. נדון בנקודות מפנה היסטוריות, פוליטיות, טכנולוגיות ותרבותיות, ונבחן כיצד אלו השפיעו על שדה האדריכלות והתכנון. נסקור יצירות מפתח שנחשבות לפורצות דרך, ושמיצגות את השינויים שהובילו להופעתם. יושם דגש על איכויות אדריכלית ופיתוח היכולות הביקורתיות כלפי הנעשה בארץ ובעולם. הקורס יתמקד במעשה האדריכלי — הבניין והעיר, אך גם יחשוף כיצד המגמות הביקורתיות באדריכלות עכשווית הבאות לידי ביטוי בתערוכת, בסרטים, במאמרים ובשיח התרבותי ככלל.

יום ג', 11:30–13:00 במחלקה לארכיטקטורה

קורס חובה, סמסטר ב'

2 ש"ס | 2 נ"ז

תולדות העיר והעיור בעולם המערבי

1700710

ד"ר נועה רובין

העיר של ימינו שונה באופן מהותי מערים בהיסטוריה, אך ליישוב העירוני שהחל להתקיים לפני כ-5,000 שנה ולערים היום יש מאפיינים משותפים רבים. לקורס שתי מטרות עיקריות: 1. לערוך הכרות כללית עם ההיסטוריה של העיר המערבית. 2. להכשיר את הסטודנטיות והסטודנטים להבין ולנתח את הנוף העירוני, על מרכיביו ומסריו הגלויים והסמויים. נכיר ערים לאורך ההיסטוריה, החל משחר הופעתה של העיר, דרך המהפכה התעשייתית (אז השתנתה העיר לעד) ועד אתגרי העיר היום, ונבחן את מרכיביהן כדי להבין מדוע הוקמו וכיצד תפקדו. נסקור תקופות ותרבויות שונות ונעמוד על המשותף לערים כולן ועל הייחודי לעריה של כל תרבות ותקופה. נחקור יחד תוכניות עירוניות, טקסטים מכוונים ומאמרים חשובים ונתבסס, ככל הניתן, על עריה של ארץ ישראל, המשקפות את המחשבה והמעשה העירוניים בעולם מהעת העתיקה ועד היום.

יום ג' 10:00–11:30 במחלקה לארכיטקטורה

4 ש"ס | 4 נ"ז

בית, טריטוריה, עיר:
מרחבים פוליטיים והפוליטיקה של המרחב
ד"ר אריאל הנדל

9400269

המרחב אינו רק מערכת קואורדינטות ויחסים בין מקומות, אלא גם צורת ארגון של יחסים חברתיים. מזה כארבעה עשורים, ובעיקר מאז "המפנה המרחבי" במדעי החברה, נתפס המרחב ככלי מחקר מרכזי להבנת מגוון רחב של תופעות פוליטיות, מתוך הבנה שהוא לא רק משקף אי-שוויון מעמדי והפרדות אתניות וגזעיות, אלא מהווה כשלעצמו כלי רב עוצמה לשליטה ולניהול של פרטים ושל אוכלוסיות. בו בזמן, מרחב הוא מצע לייצוגים חזותיים וחומריים שונים וזירה לפעולות ציבוריות מגוונות. בקורס נדון במרחבים שונים – מהטריטוריה הלאומית ועד למופעים במרחב העירוני – ונראה כיצד הללו מעוצבים על-ידי כוח ופוליטיקה, ובאילו אופנים הם משמשים ככלים של שליטה וניהול, אך גם של יצירת קול ציבורי והתנגדות.

יום א' 10:00–13:30

4 ש"ס | 4 נ"ז

מקרי מבחן באוצרות ביקורתית בישראל
ד"ר טל בן צבי

9306716

הסמינר יתמקד במקרי מבחן של תערוכות אמנות שביטאו עמדות ביקורתיות ואף רדיקליות ביחס לשדה האמנות, במהלך למעלה מ-100 השנים שעברו מאז הקמת בצלאל. נעסוק באופן שבו עוצב התפקיד ההיסטורי של "אוצרות ביקורתית" לשם תיקוף והענקת ערך לאובייקט האמנותי ובדרכים שבהן התפתחו הטקסטים שליוו תערוכות אלה. נבדוק מהן הנחות היסוד שעיצבו את הפורמט המוכר של "המבט הביקורתי" בשדה האמנות לעומת שדות תרבותיים אחרים, כמו הקולנוע, התיאטרון, האדריכלות והעיצוב. ביחס לכך, נעמוד על הקשר שבין "אוצרות ביקורתית" לבין מושגי מחאה, כמו "הפגנות", "התנגדות", "אקטיביזם", "אידיאולוגיה של שינוי" ו"פוליטיות".

יום א' 10:00–13:30

פרופ' אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה המצויה בעידן הגלובליזציה, המערב אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, את האופן שבו נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת ואת מקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), באסטרטגיות הפרסום של מוצרים ושירותים שונים ביפן (אופנה, רכבת, אלכוהול), במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

יום א' 14:30–18:00

התיאטרון של חנוך לוין

ד"ר גל הרץ

מקובל לחשוב על השפלה כהיפוכו של כוח ועל תשוקה כמה שמניע לפעולה ויצירה. גיבורי מחזותיו של חנוך לוין מציגים את ההיפך: הם מתענגים על השפלתם, בעוד שלתשוקה שלהם השפעה מכניעה ומסרסת. במקום השאלות הגדולות של הקיום האנושי, עוסק לוין בגחמות קטנוניות, אלימות לא מוסברת וארוטיקה אובססיבית. למרות זאת, התיאטרון שלו מעורר הזדהות וריגוש, זאת אולי בשל הקסם שטמון באבסורדיות הזו. בסמינר נציע קריאה משותפת במחזות נבחרים של לוין המביאים לידי ביטוי את החיבור בין הוויזואלי, הארוטי והפוליטי: מלאכת החיים, חפץ, אשכבה, הנשים האבודות מטרויה, סוחרי גומי, הילד חולם, רצח וייסורי איוב. בקריאה נעמוד על הממד הביקורתי והפוליטי של התיאטרון הלויני, על היחס שבין הכתיבה לבימוי ובין טקסטואליות לפרפורמנס.

יום א' 14:30–18:00

האקזיסטנציאליזם הוא גישה פילוסופית שמניחה את הקיום האנושי במוקד המחשבה והפעולה וקוראת תיגר על כל יומרה לחרוג ממנו אל ישויות מופשטות שמסדירות כביכול את החיים על פני האדמה. בבסיסו עומדת שאלה אחת, מהדהדת: מהי משמעות החיים? במסגרת הסמינר, נקרא קטעים נבחרים מתוך כמה מיצירות המופת של האקזיסטנציאליזם, שנכתבו בידי מחברות ומחברים דוגמת סרן קירקגור, פיודור דוסטויבסקי, פרידריך ניטשה, וירג'יניה וולף, פרנץ קפקא, מרטין היידגר, חנה ארנדט, סימון דה בובואר, ז'אן-פול סארטר, אלבר קאמי וסמואל בקט. דרך היצירות האלה נברר מה תפקידו של המוות בחיים, מהי חרדה קיומית ומהו ויתור אינסופי, איך מתמודדים עם האבסורדיות של הקיום ומה קורה בזמן שמחכים לגודו.

המחקרים האקזיסטנציאליסטיים ייערכו בסמינר הזה בדרכים רבות ובשיטות שונות, ותוצרי הסמינר יוגשו בפורמטים מגוונים.

יום א' 14:30–18:00

סמסטר ב'

העמדה הנוצרית של הברית החדשה מגיבה לחזותי שבברית הישנה באופן מורכב ופרדוקסלי. ביחס לאיסור או לאי-האפשרות לייצג את האל באופן גשמי בפסלים ובתמונות, הנצרות מציגה את חזון האינקרנציה, ההתגלמות בבשר. הדיבור האלוהי שברא את העולם כממד אנרגטי ורוחני מופשט התגלם בבשר ובגוף של ישוע האנושי-אלוהי. בסמינר נבקש לעמוד על מתח זה בין הרוחני לבין הגשמי שבנצרות ולבחון כיצד הוא מתבטא באופנים שונים בתרבות המערבית ובאמנות מאז ועד היום, מהאיקונות המזרחיות והמערביות ועד האמנות המודרניסטית והעכשווית.

יום א' 10:00–13:30

מה בין משבר אקלימי ואפליה מגדרית? כיצד היחס אל הטבע מעצב תפיסות של גבריות ונשיות? מה בין מבנים חברתיים פטריארכליים לבין גישות תועלתניות ביחס ליצורים חיים, בין ערכי טבע לבני ובנות אדם? שאלות אלה עומדות בבסיס הגישה האקופמיניסטית ועולות מכתובתן של הוגות כמו קרולין מרצ'נט, רייצל קלרסון, ונדנה שיווה, קארן ווארן ופרנסואה ד'אובון. אקופמיניזם מהווה כיום חלק בלתי נפרד מהשיח על קיימות, כתיאוריה ביקורתית של הסביבה שבוחנת כיצד הגדרת האדם מבוססת על שליטה ושימוש באדמה כבסיס לתרבות. בסמינר נדון בטקסטים המרכזיים בתחום, נחשוב בעזרתם באופן ביקורתי על עידן האנתרופוקן (Anthropocene) מנקודת מבט פמיניסטית, ונשאל באיזה אופן עשויה התפיסה הפמיניסטית לעצב מחדש את הקיימות כיום.

יום א' 12:00–16:00

הסמינר עוסק באתגרים האורבניים וביחסי הגומלין בין תהליכי עיצוב לבין המרחב הפוליטי והחברתי בעיר. הסמינר מציע תהליך למידה של המרחב, כאשר המחקר הוא בסיס לפעולה והפעולה היא כלי מחקר. במסגרת הסמינר ייבחנו שאלות תרבותיות ואסתטיות על אודות אקטיביזם בשדות העיצוב והאמנות בני זמננו, לצד עיון בדיון הביקורתי בנושא. הסטודנטים יכירו פרקטיקות עיצוביות שונות המאתגרות את יחסי הגומלין בין היוצר לסביבה החברתית והפיזית, תוך בחינה של ההיבטים האתיים והאסתטיים של הקונפליקטים האורבניים הנוגעים בנושאים כגון "הזכות לעיר" ו"המעמד היצירתי". בסמינר יושם דגש על הפוטנציאל הטמון בשיתוף פעולה בין סטודנטים הבאים מדיסציפלינות שונות. הסטודנטים יוכלו לבצע מחקר אישי או בקבוצות במרחב האורבני. עבודת הסמינר שיכתבו תתבסס על פעולת מחקר שיבצעו ועל החומר התיאורטי הרלוונטי.

יום א' 14:30–18:00

בשני העשורים האחרונים נכנסו במאיות פלסטיניות לתחום היצירה הקולנועית בישראל. מכאן עולות שאלות: כיצד מעמד ולאום מופיעים או מתעצבים ביצירות הקולנועיות שלהן? אילו מבטים ביקורתיים הן מציעות על החברה היהודית בישראל, כמו על זו הערבית, ובאיזה אופן המבט הקולנועי הנשי מאפשר לבחון סוגיות של מקומיות, זהות ומשפחה באור חדש? ומה מאפיין את מערכת היחסים המורכבת שבין הסיפור האישי של הבמאיות והמקום שבו הן יוצרות לבין היצירה שלהן, שבה בעת עוסקת בגבולות התרבותיים וחורגת מהם? בסמינר נעסוק בבמאיות פורצות דרך כמו סוהא עראף, מהא אלחאג', אבתסאם מראענה ומייסלון חמוד.

יום א' 14:30–18:00

הקורס יפרוס דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי: מרכז ושוליים, סיפורי מקום ודרכי כינום וצורות של הופעה והסתרה של מרחבים תרבותיים. הסמינר יתמקד בארבעה צירים ביחס לתרבות הישראלית, שמתקיימות ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון יעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

יום א' 14:30–18:00

סמסטר קיץ

מתחילת המאה ה-20 שימשה המוזיקה מודל לאמנות טהורה בעיני תנועות שהולידו את האבסטרקט באמנות החזותית. הייתה זו תחילתה של מגמה שחתרה לעבר שבירת המחיצות בין האמנויות, מגמה שבה נודעה חשיבות עליונה לשימוש האקספרימנטלי במוזיקה, בסאונד ובטקסט. עם ראשית המאה ה-21, חידושים טכנולוגיים הביאו התפתחות זו למחוזות חדשים לגמרי.

הסמינר יעסוק ביחסי מוזיקה, סאונד, קול ודימוי באמנות חזותית, אמנות סאונד, קולנוע, אנימציה, תיאטרון ומחול החל מהמודרניזם ועד ימינו. מטרת הסמינר להקנות לסטודנטים כלים ליצירת קשרים בין הנראה לנשמע בתחומי יצירתם, מתוך עיסוק בסוגיות הרלוונטיות כמו צבע, אור, ריתמוס, חלל, זמן, תנועה ורגשות. נחקור היבטים שונים של נושאים אלו ונתנסה בהם על-ידי תרגילים מעשיים קצרים וכתיבה מלווה, שיובילו לפרויקט סיום מעשי-עיוני.

ההשתתפות בסמינר אינה מותנית בידע קודם במוזיקה.
סמינר קיץ (תאריכי הקורס יפורסמו בהמשך)

2 ש"ש | 4 נ"ז

הדימוי של היהודים (ם) בקולנוע

9306720

פרופ' אשר סלה

חקר ייצוג היהודים בקולנוע מהווה תחום מבוסס ומתפתח בחקר התרבות החזותית. אף על פי כן, המחקר עדיין מתמקד במבט החיצוני של הרוב על המיעוט ובכך נוטה להתעלם מההבדלים שהתקיימו בתוך החברה היהודית עצמה לאורך ההיסטוריה ועל פני המקומות השונים שבהם חיו יהודים. במהלך הקורס, נשתמש בקולנוע – בעיקר בסרטים עלילתיים באורך מלא – לא רק כראי של הדמיון הקולקטיבי על יהודים, אלא גם כמושא לשאלות ביקורתיות, לדוגמה: אילו סוגות קולנועיות חסרות בהקשר לאומי מסוים? אילו דמויות נסתרות מן העין? אילו מצבים ומקומות אינם מיוצגים במסכים הלאומיים? הסמינר יתמקד בייצוג הקולנועי של הזהויות השונות של החוויה היהודית בארבע מסגרות גאוגרפיות ייחודיות מסביב לים התיכון (ישראל, איטליה, ספרד ופורטוגל), על מנת להבין את טיבם של ייצוגים קולנועיים של חוויה דתית כמו השבת, מצב קיומי כמו זה של האנוסים או תופעה טרנס-לאומית כמו זו של יהדות התפוצות.

יום א' 10:00–11:30

2 ש"ש | 4 נ"ז

קראפט ועיצוב בתרבות חומרית עכשווית

9301628

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט – יצירה מבוססת מיומנות אישית – נמצא דווקא היום במוקדי פעילות חדשים: בין טכניקות עתיקות לטכנולוגיות קצה, בין ערוץ מחאה לאורנמנט, בין עבודת היד בסטודיו לייצור יחידני וקוסטומיזציה. הסמינר, הפונה לכל המחלקות, מבקש לפתח דיון בציר שבין עיצוב במובן הרחב ובין קראפט, למול עבודותיהם של יוצרים ויוצרות ומעצבים ומעצבות בני זמננו. בשיעורים הראשונים, נסקור בקצרה את התפתחות מושג הקראפט ואת התפתחות היחס אליו. לאורך הסמסטר הראשון ננתח דוגמאות של התפתחות אובייקטים הנוגעים לתחומי הקראפט. בסמסטר השני, הסטודנטים יונחו לאיסוף מקורות מידע ולפיתוח הצעת מחקר לכתובת העבודה הסמינריונית. הם יתבקשו להציג בפני הכיתה רפרט ולהכין את התשתית הכוללת לכתובת עבודה. בעבודה המסכמת, על הסטודנטים לחקור, לתעד ולנסח, על סמך מקורות עיוניים, ראיונות שדה, עמדה אישית וביקורתית ביחס ליוצר או יוצרים, חפץ או תחום מוגדר של עיצוב עשייה עכשווית בהקשר לקראפט.

יום א' 10:00–11:30

בקורס נעמוד על הקשרים הסבוכים שבין פילוסופיה לאמנות ונבחן מה יש לפילוסופיה לומר על האמנות. השאלה תיבחן בעיקר מנקודת המבט של זרם פילוסופי מרכזי במאה ה-20 הקרוי פנומנולוגיה (תורת התופעות). בהקשר זה נקרא בכתביהם של מייסדי הפנומנולוגיה: אדמונד הוסרל, מרטין היידגר, רומן אינגרדן, מוריס מרלופונטי וז'אן-לוק מריון, ונעסוק באמנים כמו מונה, ואן גוך, סזאן, פיקאסו, מירו, רותקו ודושאן.

יום א' 12:00–13:30

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרוזה ושירה ומסמכים כגון צוואות ומצבות. על סמך מחקריהם החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו, נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט-מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה *topoi* וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון מחול המתים, נישואי העלמה והמוות, והגולגולת ושעון החול.

יום א' 12:00–13:30

האם האמנות יכולה להיות בסיס לקהילה? מה טיבה של קהילה אסתטית? בסמינר נבחן את האופנים שבהם אמנות יכולה ליצור קהילה שמציבה אלטרנטיבה לכל הגמוניה או לכל ניסיון לחשוב על קהילה במושגים של הומוגניות (ולכן היא תהיה ההפך המוחלט מהפופוליים של זמננו). החל מקאנט ומושג החוש המשותף ועד פילוסופים עכשוויים כמו ז'אק רנסייר וז'אן-לוק ננסי, נראה שקהילה אסתטית – בין אם היא כזו של "חוש משותף" (קאנט), אי-הסכמה (רנסייר) או אינ-אופרטיביות (*inoperativity*, ננסי) – אינה מיוסדת על האחדה דמיונית, אלא מתאפשר בה מה שננסי מכנה ה"סינגולר פלורל", או כפי שניסחה זאת חנה ארנדט, "הריבוי האנושי". בסמינר נחשוב: מה זו קהילה בעידן הזה? האם האומנות יכולה לייצר קהילה? מה טיבה של קהילה זו, והאם זו קהילה פוליטית? כמו כן, נבחן קהילות ייחודיות שנוצרו בתגובה למשברים חברתיים ופוליטיים.

יום א' 12:00–13:30

"זהות" מתפרשת כיום כיסוד של אישיות אנושית. גיבוש של "אני" כולל תהליך אינטר-סובייקטיבי שמקבל צורה של "סיפור", שאינדיבידואל מרכיב מחוויות חייו. כך, ניתנת משמעות ל"עצמי" לעומת ה"לא-אני", תוך כדי ריקימת יחסי הגומלין עם "האחר". "סיפור" זה כולל היבטים פסיכולוגיים, חברתיים, תרבותיים והיסטוריים המתבטאים בזהויות מגוונות: אישית, מגדרית, לאומית, חברתית, קהילתית, מוסרית, דתית ואידיאולוגית. הסמינר דן בדרכים הרבות שבהן אמנות חוקרת, מגבשת ומייצגת את "זהותם" של האמן או האמנית, וגם משפיעה על זהות המתבוננים.

יום א' 12:00–13:30

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסיו-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגייה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי: אפשרויות הייצוג ומגבלותיו לצד גישות יסוד במיפוי התמה העירונית. נשלב עיון ביצירות בנושא מן הספרות הכללית, ונתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20: תמורות בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, לרבות נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

יום א' 12:00–13:30

הסמינר יעסוק במושגים מרכזיים של מגדר ומיניות לאורך ציר היסטורי, החל מהניצנים שהופיעו בתקופת הנאורות ועד תנועת ה-#MeToo. נלמד איך התגבשו תפיסות פרשניות של חוקרות וחוקרים בתחום תוך כדי קישורם למאבקים מרכזיים של יחידים וקבוצות נשים ולהט"בים שסבלו וסובלות מפגיעה בזכויותיהם. נתבונן על 'אחרות' מינית אל מול תפיסות נורמטיביות המבקשות למשטר את הפרט והחברה, ונברר כיצד מיתוסים מבנים תפיסות של זהות ממוגדרות ומיניות של יחידים וקבוצות. הסטודנטים יתאמנו בקריאה ובכתיבה, בחיפוש ובהתמודדות עם עיבוד החומר שיאתרו. בתום סמסטר א', יידרשו הסטודנטים לבחור נושא לסמינר ולהגיש מבוא ראשוני של עבודתם. סמסטר ב' יוקדש ברובו לעבודה עצמאית בהדרכה על עבודת הסמינר.

יום א' 14:30–16:00

9306722

לדמיין את סוף העולם:

2 ש"ש | 4 נ"ז

תרבות וקפיטליזם

ד"ר יואב רונאל

הסמינר מציע דיון מושגי והיסטורי בקפיטליזם ובאופן שבו יצירות תרבות (טלוויזיה, קולנוע, אמנות וספרות) מייצגות אותו, בעקבות האמירה כי "יותר קל לדמיין את הסוף העולם מאשר את סוף הקפיטליזם". בחלק השני של הסמינר נעסוק באופן מפורש ברגע ההיסטורי הנוכחי וביצירות התרבותיות שלו.

יום א' 14:30–16:00

9306695

מיתולוגיות וארכיטיפים

2 ש"ש | 4 נ"ז

ד"ר רוני עמיר

קורס רבת-תחומי זה עוסק במיתולוגיה היוונית, בפסיכולוגיה ובתרבות חזותית עכשווית. נלמד סיפורים על אלים, גיבורים ומפלצות, נדבר על משמעותם הפסיכולוגית של הסיפורים ונעמוד על השילוב שבין נושאים מהמיתולוגיה היוונית לתרבות העכשווית. דוגמאות לכך הן: הספר "משחקי הרעב", סדרת ספרי "פרסי ג'קסון", משחקי המחשב והאנימציה כגון God of War ואף עבודות אמנות עכשוויות כמו עבודת הוידאו קרימסטר (The Cremaster Cycle). נברר כיצד חזרו לשיח העכשווי גיבורים ואלים, ומדוע נותרה המיתולוגיה היוונית רלוונטית גם בימינו. בסמסטר ב' ניישם את הלימוד בכתובת עבודת סמינר הקשורה בתרבות חזותית עכשווית.

יום א' 14:30–16:00

9306712

אמנות האונגרד:

2 ש"ש | 4 נ"ז

מהפכות אסתטיות והשלכותיהן

ד"ר איגור ארונוב

מדוע הגישות הקיצוניות של אמנות האונגרד שנולדו בראשית המאה ה-20 נותרו רלוונטיות עד היום? מהם הגורמים המחיים את האופנים האונגרדיים המחשבתיים והרגשיים? "האונגרד ההיסטורי", שהתגבש בתרבות האירופית בזרמים אמנותיים רבים (קוביזם, דאדא, קונסטרוקטיביזם ודומיהם) הגדיר את המהות המהפכנית של המודרניזם. האונגרד מרד נגד כל המוסכמות האסתטיות והחברתיות ונגד מוסד האמנות שהתבסס על העיקרון המסורתי של האוטונומיה האמנותית, שכן הוא שאף ליצור אמנות המעורבת בפרקטיקה החברתית. לפי הדעה הרווחת בקרב החוקרים, "האונגרד ההיסטורי" נכשל במשימתו ההרואית, והגיע לסופו הטראגי בשנת 1930. בסמינר זה נדון במאפיינים, בגורמים, בנסיבות ובתפקידים של האונגרד בתקופות שונות, כמו גם בשיח האקדמי והתיאורטי על אמנות האונגרד.

יום א' 14:30–16:00

אמנות במרחב הציבורי הייתה מקובלת ונפוצה בתקופות רבות בהיסטוריה, אולם היא נתפסה בעיקר כקישוט וכעיטור של המרחב הציבורי. בשנים האחרונות, ניתן לראות חזרה לעיסוק בנושא זה, בין השאר מתוך הקשר חברתי וכחלק מהתפיסה המבקשת לחבר בין עולם האמנות לציבור הרחב.

במהלך הקורס נבקש לסקור את הנושא על היבטיו השונים. נעלה שאלות הנוגעות למאפיינים, לתהליכי הבחירה ולקטגוריות משנה, כמו גם לסוגיות תמטיות של נראות והסתרה, השחתה ותיעוד. נכיר מושגי יסוד כגון אמנות אדמה, אמנות בצידי דרכים ראשיות, אמנות זיכרון, ציורי קיר וגרפיטי. בנוסף, נבחן את הנעשה בתחום בארץ, הן בתחום קבלת ההחלטות והן בנושא התיעוד.

יום א' 14:30–16:00

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום", שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתבת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל כתיבת שירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחרוזה, אימאז' והרמז, ולצורות שיריות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

יום א' 16:30–18:00

סופרים עבריים שהחלו את כתיבתם בסוף המאה ה-19 ובראשית המאה ה-20 הציגו גיבור מסוג חדש שכונה "התלוש": טיפוס בלתי מחובר, עקור ממקום גידולו, חסר שורשים שאיבד את הקרקע מתחת לרגליו. התלישות סיפקה את הצידוק הכמעט אוניברסלי, הקיומי, לכוח של התחייה, למהפכה הלאומית. א.ד. גורדון אמר "הבו לנו יחידים מתיאשים, כי אין לוחמים גדולים מן המתיאשים הגדולים". התלוש הוא לא (או לא רק) אדם שנתון בשולי החברה והקיום, אולי ההיפך מכך: הוא זה שמבקש חזקה על בית חדש, שרואה עצמו זכאי לבעלות שנגזלה ממנו.

בתרבות ובהיסטוריה העברית והישראלית אפשרויות התלישות הן כמעט בלתי נגמרות: עולם ישן מול עולם חדש, דת מול חילוניות, בין מזרחיות לאשכנזיות, בין שפות וכך הלאה. בסמינר דרך טקסטים ספרותיים ועיוניים לצד יצירות אמנות, נבחן את השפה הבינארית הזו ואת משמעותה גם כיום לגיבוש זהויות בסבך התרבות הישראלית.

יום א' 16:30–18:00

הקורס יעסוק בהתפתחות האמנות הפלסטינית מאמצע המאה ה-19 ועד ימינו, עם דגש על אמנות פלסטינית עכשווית. הוא יתבסס על הצגת יצירות אמנות חזותית על כל גווניה: ציור, רישום, פיסול, מיצג, מיצב וצילום. במהלך הקורס נתעמק בשאלות מרכזיות שאמנים פלסטינים מנסים לברר בעבודותיהם, ונשאל כיצד הדבר נעשה בהקשר הפוליטי המורכב שבו הם חיים, על פי חלוקה גיאופוליטית: כאזרחים בתוך ישראל, בשטחי הרשות הפלסטינית, ברחבי העולם הערבי ומחוצה לו. נתייחס לשיח המחקרי המתפתח כיום בנוגע להגדרת האמנות הפלסטינית ולשאלות הקשורות, בין היתר, במרחב הרב-תרבותי שבו אמנים פלסטינים פועלים כיום. נייחד דיון לקשר בין מעמד האישה בחברה הערבית והשתקפותו באמנות החזותית. דגש מיוחד יושם על מאווייהן של נשים יוצרות ועל דרכי הבעתן הייחודית, בזיקה לביקורת חברתית פמיניסטית.

יום א' 18:30–20:00

שנים ג'–ה'
קורסי בחירה

סמסטר א'

קורסי בחירה משותפים ל-MFA ולסטודנטים מצטיינים מהמחלקה לתרבות חזותית וחומרית:

קורסים אלו מזכים את הסטודנט ב-2 נ"ז. דרישותיהם כוללות כתיבת עבודה מסכמת בהיקף רחב יותר ומטלות ספציפיות המפורטות בסילבוס של כל אחד מהקורסים הרלוונטיים. תנאי ההרשמה לקורסים אלה הוא ממוצע 85 בלימודים העיוניים.

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצרת או ליוצר, שמחוללים אותה ויוצקים בה תוכן, ולקהל, שחווה אותה ועומד על פשרה. בקורס זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצרים, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרות ויוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה הפרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיה ומכוונותיה של האמנית או האמן, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול בעצם הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת מגוון של הוגות והוגים, ובהם ארווין פאנופסקי, סוזן סונטאג, פייר בורדייה, ג'לאל תאופיק, קלייר בישופ, ז'אק רנסייה, שרה חינסקי, אנדרה לפקי ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי להגיב ליצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה).

יום א' 12:00–13:30

איל שגיא ביזאווי

כשמדברים היום על קולנוע עכשווי בעולם הערבי מתכוונים לרוב לסרטים שיצאו מאז "האביב הערבי". ואולם, את שורשיו של הקולנוע העכשווי ניתן למצוא בשנים שלפני הטלטלות הפוליטיות, ואת השפעותיו ניתן לראות גם בארצות שעברו מהפכה. לצד תוצריו של הקולנוע המצרי הפופולרי – תעשיית הקולנוע הוותיקה, הגדולה והיצרנית ביותר בעולם הערבי – התפתחו בעולם הערבי סגנונות וזרמים קולנועיים שביקשו להציב לו אלטרנטיבה. הקורס בוחן את הגדרותיו המשתנות של הקולנוע הלאומי בעידן הגלובלי, ומציע דיון בסוגיות מרכזיות שמעסיקות את הקולנוע העכשווי בעולם הערבי, כמו זהות, לאומיות, מעמד האישה, הגירה, ביקורת המשטר, היחס למיעוטים, היחסים בין המדינה לפרט והתבוננות מחודשת על העבר.

יום ראשון 14:30–16:00

ד"ר שרה בנינגה

בקורס זה נעסוק בקשר בין אמנות עכשווית לסוגיות חברתיות. נסקור את התיאוריות הביקורתיות המצביעות על הקשר בין אמנות לחברה ונבחן יצירות אמנות עכשוויות העוסקות בנושאים של אקולוגיה, משבר גלובלי, פליטים, מגדר, מעמדות חברתיים ולאומיות. נלמד על גישות תיאורטיות שונות ביחס לקשר בין שני התחומים ונלמד על עבודתם של אמנים ואמניות מודרניים ועכשוויים. בין הנושאים שבהם נדון: אמנות אוונגארד, ההפנינג, עליית האמנות השיתופית ואמנות מהגל השני והשלישי של הפמיניזם. בין האמניות והאמנים שבעבודתם נעסוק: דאדא, ג'וזף בויס, אלן קפראו, ג'ני הולצר, ג'ודי שיקגו, ריקריט טירבאניג'ה, סנטיאגו סירה, ונסה ביקרופט, מרתה רוסלר, מאוריציו קטלן, אנה מנדיאטה וקארה ווקר. נקרא מכתביהם של תיאורטיקנים כמו ז'אק רנסייר, ניקולא בוריו, שנטל מוף, רוזלינד קראוס, פיטר בירגר וקלייר בישופ.

יום א' 14:30–16:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

**From Modern to Contemporary Arab Art:
articulating nationalism
and Postcolonial contestations**

1700768

ד"ר רוואן שארף. באנגלית

The course aims at exploring the intertwined relationship between notions of identity, nationalism, tradition, modernity and globalisation in the context of the politically turbulent Arab world and in the work of Arab artists. Through exploring the historical trajectory, the course examines contemporary Arab art in line with the rise, failure and fall of the national state model in post-colonial Arab countries, and further investigates the transformations in contemporary art practices in the context of the globalised art world. The course explores works of artists, curators and critics, and probes how themes of nationalism, resistance, cultural heritage, diaspora, gender, social justice, identity politics, war, displacement and postcolonial contestations were articulated and manifested.

יום ראשון 14:30–16:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

האובייקט הביקורתי
ד"ר ליאת פרידמן

1700766

מהו אובייקט? מהו דבר או משהו? היש ביכולתנו לתפוס או לחוות, שואל מרטין היידגר, משהו שאינו דבר בעולם? בקורס זה נחקור את הניסיונות של האמנות, של העיצוב, של המדע ושל המחשבה המודרנית להתגבר על מגבלות התפיסה האנושית ולכונן תנאים שיאפשרו להכיר בקיומו של "מה שאינו משהו". נדון בגישתו של גרהם הרמן שטוען שאובייקטים בעולם פועלים עלינו ומשפיעים על היותנו סובייקטים, נתמקד בגישתו של ברונו לאטור הטוען שעוד לא "התחלנו" להיות ביקורתיים. ות מספיק ביחס לאובייקטים סביבנו, נבחן את דרכי התפיסה האלטרנטיבית שדונה הראווי מציעה במניפסט לסייבורג ונחזור לבסוף למשנתו של קרל מרקס שזיהה את היות האדם סובייקט עם העבודה המייצרת אובייקטים.

יום ראשון 16:30–18:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

תולדות האיור
אורנה גרנות

1700686

איורים הם יצירות האמנות הראשונות שאנו מכירים במהלך חיינו. לפני שנכיר את האמנות במוזיאון, ניחשף מילדות לאיורים שנמצא בספרים, ברחובות ועל גבי המסכים שמלווים אותנו ביום-יום. במהלך הקורס, ננסה להבין מה מייחד את המדיום הראשוני הזה המשלב בין טקסט לתמונות ומה מבדל אותו מצורות הבעה אמנותיות אחרות; מתי איור הוא צורה של המחשה טכנית וכלי אורייני ומתי הוא הופך למבע אמנותי מורכב, רדיקלי, חדשני וחד-פעמי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לבירור מושגי יסוד הקשורים לתחום וללימוד נקודות ציון בהתפתחות האיור. בהמשך הקורס, נתעמק בעבודתם של מספר מצומצם של יוצרים המזוהים כמאיירים מובהקים כמו נורמן רוקוול וטומי אונגרר ונכיר יוצרים ייחודים בעלי גוף עבודות איורי-אמנותי אינדיבידואלי מובהק כמו ויליאם בלייק ושרלוט סלומון.

יום א' 09:30–11:00 במוזיאון ישראל

2 ש"ס | 2 נ"ז

לא תעשה לך: על החזותי המקראי
בספרי בראשית
ד"ר יצחק בנימיני

1700763

במסגרת הקורס נקרא בדקדקנות את סיפור הבריאה האלוהי, שבו מצוי יחס מיוחד בין דמות האלוהים הבורא לאדם הנברא דרך התפקיד המתווך של האמן. נבקש לבחון יחס או מתח זה כמה שמתבטא גם דרך איסור הייצוג האלוהי בעשרת הדיברות. נשאל באיזה אופן שאלת הייצוג האמנותי של האל קשורה למהותו כאמן יוצר, ובאיזה אופן מוטיב זה מהדהד עד היום בתרבות ובאמנות המערבית.

יום א' 10:00–11:30

2 ש"ס | 2 נ"ז

אדם ומותג: פרספקטיבה שיווקית
ופסיכולוגית על פרסום
סיגל כנפו, פרופ' אריאל כנפו

1700677

האדם המודרני מוצף במסרים שיווקיים והפרסום חודר לכל אחד ממעגלי החיים שלנו. בקורס זה נדון בממשק שבין אדם למותג, כלומר, בתהליך הדו-כיווני שבו מצד אחד פועל המפרסם דרך המותג, כדי להשיג מטרות שיווקיות ולהשפיע על הצרכן, ומצד שני ניצב הצרכן הפוטנציאלי, שיש לו צרכים, מטרות, יכולות ורצונות המשפיעים על התהליך. החלק הראשון של הקורס יגדיר מושגי יסוד בשיווק ובהתנהגות צרכנית, והחלק השני יתבסס על הפסיכולוגיה של הפרסום. ידע מתחום הפסיכולוגיה החברתית יאפשר הבנה של העמדות והמוטיבציות הבסיסיות המניעות אותנו לטוב ולרע, כולל הצרכים המודעים והלא-מודעים שלנו וההטיות המחשבתיות והתפיסתיות שלנו. החלק השלישי של הקורס ידון בממדי העומק של הפרסום: כיצד פרסום יוצר אישיות למותג, ומהם הערכים שתהליך הפרסום מקנה למותג.

יום א' 10:00–11:30

מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים. הסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני התקוממות. הם סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. בקורס ננתח את תוצרי התרבות הפופולרית והדיגיטלית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים, כפי שהם באים לידי ביטוי בסרטי קולנוע עצמאיים וממסדיים שנוצרו בשנים האחרונות; נבחן גם מוזיקת פופ ערבית כמו גם את סצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, במצרים, בירדן, בפלסטין ובתוניס.

יום א' 10:00–11:30

נורית בר שי

תחום הביוטכנולוגיה צומח במהירות, מחולל ומעצב מהפכת חומרים ביולוגים. במקביל, המחסור הגובר וניצול היתר של משאבי הטבע שלנו מעוררים אותנו לבחון מחדש דרכים חלופיות לפתח משאבים ביולוגיים מתחדשים ומתכלים. מונעים על ידי יצירתיות, מקוריות ואחריות סביבתית, אמנים ומעצבים החלו ליצור ולחקור במעבדות ביולוגיות ולשלב את עולם החי והצומח בעבודותיהם. יוצרים אלה מחפשים תחליף לחומרי הגלם ממקור פוסילי המזהם את הסביבה והרג בע"ח כמשאב, לחולל מהפכה בתחום הרפואה והמחקר המדעי, ולהשפיע ולגעת בכל היבט של חיי היומיום שלנו – ממוצרים ביתיים, רהיטים ובגדים, המזון שאנו אוכלים והחומרים בהם אנו משתמשים ועד שאלות חברתיות, משפטיות ואתיות המתמודדות עם הנחות חדשות למושגים עתיקי יומין, כגון חיים ומוות, טבעי ומלאכותי וגוף האדם וסביבתו.

סטודנטים בקורס זה מוזמנים לחשוב מחדש על יסודות החומר החי, גידול חומרים באמצעות מערכות חיים, ולשאול האם תהליך גידול המוצר יחליף בעתיד את תעשיית הייצור? כיצד ניתן לחשוב על מוצר או אובייקט אומנותי במונחים של חיים עם סוף? מהי האחריות המוסרית שלנו כמעצבים ואומנים כחלק ממערך כלכלה מעגלית? במהלך הקורס נסקור את הרקע, תמות עיקריות, וכן עבודות ומחקרים של מדענים, מעצבים ואנשי מקצוע ונתנסה תוך כדי תרגול מעשי בטכניקות גידול פרקטיות.

סטודנטים יידרשו ללמוד טכניקות גידול ועיצוב חומרים ביולוגים ולפתח פרויקט חדש ומקורי המשקף חשיבה והבנה של התחום. כמו כן ידרשו לחקור, לתעד ולסכם את תהליכי העבודה ב"מחברת מעבדה" ובמצגת.

לא נדרש ניסיון או רקע קודם בביולוגיה.

יום א' 14:30–18:00

Digital technologies and AI apps are challenging our understanding of thinking. Is thinking an analytical, linear process a machine can follow, or is it a unique process, we have yet to understand? Do animals think? Is human thinking unique? In this course we will ask what it means to think: Is thinking a conscious or unconscious process? Are cognitive processes and digital processing a thinking? Is Dreaming visual thinking? And, is thinking free? We will explore different means for understanding thinking: psychological, philosophical physio-neurological, along with cultural narratives and myths about what thinking involves.

יום א' 12:00–13:30

מהי אמנות עירונית? במרכז הקורס עומדת חשיבה על היחסים ההדדיים שבין אמנות למושג העיר, במבט היסטורי וגלובלי. בקורס נסקור את האופנים שבהם תיאוריה וביקורת, פרקטיקות של אמנים, פעילים חברתיים, קוקלטיבים, מוסדות וקובעי מדיניות השפיעו על יחסי הגומלין בין האמנויות לבין המרחב הציבורי ועיצבו אותם, ונתבונן בדוגמאות מרחבי העולם כדי להבין את ההקשרים החברתיים, הגאוגרפיים והפוליטיים שלהם. נציג את המגמות המובילות ביחס למקומה של אמנות בחלל האורבני – החל מאמנות מונומנטלית ואמנות חוצות ועד לתפיסות עכשוויות של אמנות בקהילה ואמנות השתתפותית, כשהחלל העירוני והצופה הופכים לחלק אינטגרלי מהעבודה.

יום א' 12:00–13:30

ד"ר יפעת ראובני

האם שיקולים פיננסיים מעכבים את היצירתיות? האם אמנות ועיצוב יכולים לעצב כלכלה? האם יש אמנות כלכלית? מה קורה ליוצרים (אמנים ומעצבים) בעולם העבודה? מי חולש על התעשיות היצירתיות? ומי אני? מהן החוזקות והחולשות שלי? היכן אני רוצה להיות? לעבוד? ליצור? אלו הן רק חלק מהשאלות מעוררות המחשבה שייחקרו בקורס זה.

מטרת הקורס היא לחזק את גשר היציאה מבצלאל דרך מעבר במספר שדות עיקריים: נעמיק בעולם הכלכלה, העסקים והיזמות, תוך התמקדות מיוחדת בתעשיות היצירתיות ובענפים הנשענים על יצירתיות. לאורך הדרך, נבחן את סצנת האמנות בארץ ובעולם, על היבטיה הכלכליים, ונכיר ערוצי תמיכה שונים (יזמות, מודלים שיתופיים, בניית תקציבים, ניצול תקציבים ותוכניות מגורים לאמנים), והזדמנויות העומדות לרשות אמנים ומעצבים. נכיר בוגרים, אמנים, מעצבים ויזמים שיספרו לנו על המסלול שעברו (וישתפו המלצות), ובעיקר ננסה לפצח את ההתאמה שלכם להזדמנויות הנקראות בדרכיכם: איך מזהים הזדמנות, מהו תזמון נכון (מזל?) וכיצד מחבקים אותם. תנאי קבלה לקורס: ממוצע 85 בלימודים העיוניים.

יום א' 12:00–13:30 שנתי (סמסטר א' + סמסטר ב')

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים." (ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך. ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי.

יום א' 14:30–16:00

1700708 "הסטורי של השואה": הביטוי החזותי של השואה 2 ש"ס | 2 נ"ז

מראשיתו ועד ימינו

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

מאז תמה מלחמת העולם השנייה באירופה והתגלו ממדי רצח העם שביצעו שלטונות הכיבוש הנאציים ביהודי אירופה, נעשו ניסיונות רבים ומגוונים להתמודד עם עובדת התרחשותה של השואה. ניסיונות אלו כללו, לצד טענות היסטוריות, גם הסברים מדיסציפלינות אקדמיות אחרות דוגמת הפילוסופיה או התיאולוגיה, ופעולות במרחבי שיח ופעולה ציבוריים כגון דת, אמנות ותרבות. כל אלה ביקשו לייצג את השואה, דהיינו, להעניק למאורעות ההיסטוריים פרשנות שתכליתה הדגשת ערכים, תובנות או השתקפויות, ניסוחם בפלטפורמה מתאימה והבאתם לשיפוט וביקורת הציבור. קורס זה מבקש, אפוא, לשרטט את גבולות מפ הפעולה של ניסיונות הייצוג השונים, תוך בחינה של אופני הביטוי החזותי שלה. כך, באמצעות היכרות עם יצירות הגות, אמנות ותרבות שונות, יכירו הסטודנטים את האופנים שבהם תורגמה השואה לשפה ויזואלית במגוון אמצעי הבעה, כמו קטעי עלילה ותיעוד מתוך סרטים ותוכניות טלוויזיה, אתרי הנצחה, מונומנטים ורומנים גרפיים.

יום א' 14:30–16:00

1700769 **Navigating boundaries: Palestinian art,** 2 ש"ס | 2 נ"ז

visual narratives, and institutional agency (taught in Arabic)

ד"ר רוואן שארף חטיב

The course seeks to probe and bring into discussion main topics and critical debates in the contemporary Palestinian art scene, addressing art as a social product informed by the dynamic and wider socio-economic and political cultural field both on the local and the global level. The course will examine and analyze works by artists, curators and institutions articulating the multifaceted dimensions of Palestinian identity, individual and collective memory, displacement, appropriation and aspirations for justice and freedom. These visual narratives can encompass personal experiences, historical events, and collective memory, highlighting the complexities of Palestinian identity and lived experiences.

יום א' 16:30–18:00

מטרת הקורס היא להכיר את עולם הקניין הרוחני, ובמיוחד את עולם זכויות היוצרים ביצירות אמנות שימושיות, באדריכלות, בתצלומים, ביצירות התקשורת החזותית, בצורפות ובעיצובים תעשייתיים. נלמד על ההתפתחות המהירה בתחומי הדיגיטל והבינה המלאכותית. נלמד מי הבעלים בתחום הקניין הרוחני, מה השימושים המותרים (והאסורים) ונעסוק אף ב"זכויות מוסריות" לקרדיט ובמניעת שינויים ביצירה. נסקור גם מסחור זכויות קניין רוחני והגנה בין-לאומית על זכויות אלה.

יום א' 16:30–18:00

"מתי יוצא האוטובוס שלי? איפה נמצאת תחנת הרכבת החדשה? מחרתיים יש לי יום הולדת, עוד כמה זמן זה? איך אני אדע מתי העוגה מוכנה? איך אדע להגיע למקום העבודה שלי? מתי מסתיים החג?"

"מתי זה זמן איפה זה מקום" הינו קורס מעשי שמטרתו חיבור סטודנטיות וסטודנטים מבצלאל עם אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית על מנת לקיים דיון על מושגי זמן ומרחב ולסייע בהנגתם לאנשים אלו. המפגשים והעבודה בקורס יאפשרו למידה ושימוש בכלים חזותיים ובמיומנויות מתחומי האמנות, העיצוב והאדריכלות לשם הגברת העצמאות, הביטחון והניידות ושיפור חיי היום יום של אנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית. שיטות העבודה והיצירה הדיאלוגיות בקורס נועדו ליצור חוויה משמעותית והעצמה משותפת עבור כל המשתתפות. בקורס. זהו פרויקט חברתי בעל משמעות עמוקה והשפעה ישירה על קבוצה של אנשים בוגרים עם צרכים מיוחדים. השתתפות בקורס מחייבת נוכחות רציפה ופעילה.

הקורס פתוח לסטודנטיות וסטודנטים מכל המחלקות בשנים ג'–ד'. בנוסף, לאחר הקורס, תתאפשר תוספת של 2 נ"ז עבור מעורבות חברתית.

יום ד', 14:00–17:00

קורס זה מתמקד בקריאה צמודה של טקסטים ביקורתיים. מטרתו לאפשר לכל סטודנטית וסטודנט להתעמק בטקסט מסוים, לקרוא אותו לעומק, לשרטט את המהלך הטיוני של הטקסט ולזהות את נקודות התורפה שלו. בנוסף, נעקוב אחר הציטוטים והמקורות המוזכרים בטקסט, נבחן אותם ונחקור את דיוקם. נבחן את מבנה הטקסט, את אופיו ואת ייחודו ונשאל אם הטקסט פונה לשיח הרחב בנושא מסוים או מתמקד רק בהיבט נבחר כדי לצמצם את הדיון. הסטודנטים ות מתבקשים להביא לשיעור הראשון טקסט אחד שאיתו הן מתמודדים.

יום ג' 14:00–15:30

קורס מקוון א-סינכרוני המקנה 2 נ"ז, המאפשר לסטודנטים לתארים ראשונים מהאוניברסיטה העברית, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ועזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה לחבור יחד לטעימה משותפת ואינטראקטיבית מעולמות החדשנות והיזמות. בקורס מושם דגש מיוחד על כלים מעשיים וידע הרלוונטיים לעולם העבודה העתידי ולמסלול הקריירה של כל אחד ואחת מהסטודנטים והסטודנטיות.

למידה חדשנית – הקורס מועבר על פלטפורמה campus.il המאפשרת למידה משותפת של סטודנטים משלושת המוסדות האקדמיים החברים במאגד. הנרשמים/ות לקורס יצפו בסרטונים קצרים, יענו על שאלונים, יקיימו דיונים בפורומים ועל גבי לוחות שיתוף וכפרויקט סיום יפתחו רעיון למיזם (עסקי, חברתי או עיצובי).

הקורס יסתיים בהצגת פרויקט הסיום באופן שמותאם להצגת מיזם בעולם העסקי. הקורס פותח בשיתוף נציגים מכלל מוסדות המאגד ובשיתוף מרצים אורחים ומומחי תוכן. הקורס הוא הראשון מבין שלושה קורסים בסדרה העוסקת בחדשנות ויזמות.

קורס אינטרנטי א-סינכרוני . באנגלית.

An online, asynchronous course designed for an interdisciplinary academic environment, where Bachelor students from the Hebrew University, Bezalel Academy of Art and Design and Azrieli College of Engineering will co-learn core design methodologies that can be implemented in innovative processes. The learning process in the course is built in a structure that brings together online theory with real world practice. Participants will enjoy an interactive, "hands-on" practice of design research tools, step into the designer's shoes and use their unique attitude to problem solving, human-centered design and product based practice in aim of exploring new ideas and discovering meaningful needs and opportunities. The course follows the first course in the series - "Intro to Innovation and Entrepreneurship 101", dive into key elements in the innovation process and expand from the design perspective on the tools available, not only to the entrepreneur but to any professional practice. The course is taught in English.

קורס אינטרנטי א-סינכרוני באנגלית

Even the best idea needs someone that will be able to realize and fulfill its full potential. This process is not as simple and obvious as it might look (even if very common in our places). For an idea or technology to be successfully realized in the real world, one should be able to carefully combine and coordinate between several critical factors and follow certain steps.

The course will deal with the challenges faced by entrepreneurs and executives. Students will be exposed to the various critical issues involved in establishing and managing a successful venture- we will focus on the field of technological entrepreneurship but the know-how and ideas will be relevant to all fields and disciplines. The students will experiment with evaluating and developing their own ideas and ventures and will receive hands-on experience as well as knowledge and inspiration.

קורס אינטרנטי א-סינכרוני . באנגלית

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה

סמסטר ב'

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאויר לילדים מן המאה ה-19 ועד ל-Picture-book של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב באיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי, ובאופן ספציפי בספר המאויר לילדים כסוגה ייחודית. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאויר תיעשה מתוך הכרה בתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים להתהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמה: יהושע הפרוע, פו הדוב, פיטר ראביט והקוסם מארץ עוץ. מאיירים לדוגמה: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגרר.

יום א', 09:30–11:00 במוזיאון ישראל

פסיכואנליזה ואסתטיקה במבט הדדי

ד"ר רונה כהן

בהציבה דחפים מיניים ותוקפניים ויחסי אובייקט מופנמים ככוחות המעצבים ומניעים את הנפש והתרבות, כמו גם בהתעניינותה בשפת הסמלים של החלום והמשחק, היוותה הפסיכואנליזה מקור השראה לאמנים ומשאב פורה למחשבה על אמנות לאורך המאה ה-20 ולתוך המאה ה-21. הקורס יתמקד בדיאלוג האמנותי העכשווי עם 'מדע הלא-מודע' שייסד פרויד ויבחן את יישומיה של דיסציפלינה הרמנויטית ותרפויטית זו כאמצעי להבנה של תהליכי יצירה, משמעויותיהן של עבודות אמנות ואיכויותיה הטרנספורמטיביות של החוויה האסתטית. לצד התבוננות ביצירות מהעשורים האחרונים החוקרות תמות ומושגים פסיכואנליטיים ואת הפסיכואנליזה עצמה כמוסד, נעין בחיבורים תיאורטיים מרכזיים (מאת קליין, סגל, ויניקוט, מילנר, בולאס, אנזייה וקריסטבה) וכן במאמרים פרי עטם. של מבקרי.יות וחוקרי.יות אמנות הנעזרים בחשיבה הפסיכואנליטית, על אוצר המלים והדימויים שלה, כמסגרת מתודולוגית ופרשנית.

יום א', 10:00–11:30

קומיקס ישראלי אתמול והיום

צחי פרבר

מטרת הקורס היא להציג את האופן שבו נתפסת ההוויה הישראלית, על גווניה הרבים, באמצעות הקומיקס.

הקומיקס הישראלי שנוצר טרם קום המדינה וממשיך להתפתח גם בימינו, משקף את ערכי החברה ואת תכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא וביטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהוויה הישראלית. במהלך השיעור, יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו בעיתוני ילדים, לפני ואחרי קום המדינה, בעיתונים יומיים, ובספרים (הנובלה הגרפית). במקביל לכך, נארח בשיעור שבעה ציירי קומיקס ממגזרים שונים.

יום א', 10:00–13:30 (פעם בשבועיים)

בקולנוע המצרי

איל שגיא ביזאווי

מצרים היא המדינה היחידה במזרח התיכון שפיתחה תעשיית קולנוע עצמאית עוד בתקופה הקולוניאלית, כשהייתה תחת שליטה בריטית. מראשיתו היה הקולנוע המצרי תוצר מובהק של חברה ושל תרבות הנתונות בתהליכים מואצים של מודרניזציה. ככזה, הוא שילב בין אסתטיקה וטכנולוגיה מהמערב לבין מרכיבים מקומיים-מצריים, ערביים ואסלאמיים, ושימש בין היתר ככלי להבניית תרבות וזהות מצרית מודרנית.

במהלך הקורס, נסקור את תולדות הקולנוע המצרי ונתמקד במספר תמות עיקריות, תוך התייחסות להתפתחויות חברתיות ופוליטיות במצרים של המאה ה-20 וה-21. נצפה בסרטים מצריים ונקיים דיון שיתבסס על קריאה טקסטואלית וקונטקסטואלית של הסרטים ועל קריאה ממוקדת של חומר אקדמי, במטרה לפענח קודים פנים-תרבותיים שיתרמו להבנת הסרטים וההקשר ההיסטורי והחברתי שבו נוצרו.

יום א' 10:00–11:30

מעצבים במחלוקת

ד"ר עפר כהנא

אנחנו בעיצומה של מלחמת תרבות. בתוך החברה הישראלית יש מחלוקת עמוקה על ערכיה, על אופיה, על אופן התנהלותה הרצוי ועל עתידה של המדינה היהודית והדמוקרטית. על במת האמנות, העיצוב והתקשורת מתנהל הוויכוח הנוקב הקשור גם באתיקה – התחום הפילוסופי שנבחנת בו השפעתם של מעשים על אנשים אחרים ועל העולם.

מטרת הקורס היא ללמוד כיצד תוצרי העיצוב שלנו ושל אחרים משפיעים על חייהם של בני אדם – על תפיסת העולם הערכית שלהם, על הדימוי העצמי שלהם ועל הבחירות האישיות והפוליטיות שלהם. באמצעות צפייה בסרטים, ניתוח תוצרי עיצוב, שיחות עם יוצרים אורחים, קריאה של מאמרים ודיון בכיתה, נברר: מה הקשר בין אסתטיקה לאתיקה? מהן הדילמות האתיות הכרוכות במעשה העיצוב ומה עשויים להיות פתרונותיהן? מהם הערכים שעל פיהם אנחנו מפרשים ושופטים טקסט, דימוי או מוצר? ובעיקר – מאיפה הגרלנו את הערכים האלה, והאם אנחנו מספיק אמיצים כדי לאתגר אותם?

יום א' 12:00–13:30

מיוון ועד משחקי הכס

ד"ר רוני עמיר

הקורס יעסוק באהבה ומוות (ארוס ותנטוס), שני יצרים מרכזיים בנפש האנושית. בקורס נקרא טקסטים ספרותיים העוסקים באהבה ובמוות מהמיתולוגיה והפילוסופיה היוונית, דרך תיאוריות פסיכולוגיות וסוציולוגיות. נתבונן בדימויים חזותיים של ארוס, אפרודיטי, האדס ועולם השאול באמנות עכשווית בעבודות של טרייסי אמין, טינו סגל, דמיאן הירסט ואחרים. במהלך הקורס נדבר על סוגי אהבה שונים, כמו אהבה עצמית (נרקיסיסטית), אהבה זוגית (רומנטית), אהבה הורית, אהבה לחפץ או לדבר, אהבה אפלטונית ואהבה בעידן קפיטליסטי. נעסוק גם בחרדת המוות ובמוות כיצר של תוקפנות והרס, ונדון בתפיסות שלפיהן המוות הוא סוף מוחלט, למול אחרות שבהן הוא מופיע כפתח לחיים הבאים או לגלגול נשמות. מטרתו של הקורס היא לעודד שיחה והבנה בנושאים אלו ולפתח מודעות עצמית לחיינו כבני אנוש.

יום א' 12:00–13:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגיים והביורוקרטיים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתם לתחום החינוך לאמנות. נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים שבהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופיה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל, נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן, נעסוק בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

יום א' 12:00–13:30

האם שיקולים פיננסיים מעכבים את היצרניות? האם אמנות ועיצוב יכולים לעצב כלכלה? האם יש אמנות כלכלית? מה קורה ליוצרים (אמנים ומעצבים) בעולם העבודה? מי חולש על התעשיות היצרניות? ומי אני? מהן החוזקות והחולשות שלי? היכן אני רוצה להיות? לעבוד? ליצור? אלו הן רק חלק מהשאלות מעוררות המחשבה שייחקרו בקורס זה.

מטרת הקורס היא לחזק את גשר היציאה מבצלאל דרך מעבר במספר שדות עיקריים: נעמיק בעולם הכלכלה, העסקים והיזמות, תוך התמקדות מיוחדת בתעשיות היצרניות ובענפים הנשענים על יצרניות. לאורך הדרך, נבחן את סצנת האמנות בארץ ובעולם, על היבטיה הכלכליים, ונכיר ערוצי תמיכה שונים (יזמות, מודלים שיתופיים, בניית תקציבים, ניצול תקציבים ותוכניות מגורים לאמנים), והזדמנויות העומדות לרשות אמנים ומעצבים. נכיר בוגרים, אמנים, מעצבים ויזמים שיספרו לנו על המסלול שעברו (וישתפו המלצות), ובעיקר ננסה לפצח את ההתאמה שלכם להזדמנויות הנקראות בדרכיכם: איך מזהים הזדמנות, מהו תזמון נכון (מזל?) וכיצד מחבקים אותם.
תנאי קבלה לקורס: ממוצע 85 בלימודים העיוניים.

יום א' 12:00-13:30 שנתי (סמסטר א' + סמסטר ב')

האם שיקולים פיננסיים מעכבים את היצרניות? האם אמנות ועיצוב יכולים לעצב כלכלה? האם יש אמנות כלכלית? מה קורה ליוצרים (אמנים ומעצבים) בעולם העבודה? מי חולש על התעשיות היצרניות? ומי אני? מהן החוזקות והחולשות שלי? היכן אני רוצה להיות? לעבוד? ליצור? אלו הן רק חלק מהשאלות מעוררות המחשבה שייחקרו בקורס זה.

מטרת הקורס היא לחזק את גשר היציאה מבצלאל דרך מעבר במספר שדות עיקריים: נעמיק בעולם הכלכלה, העסקים והיזמות, תוך התמקדות מיוחדת בתעשיות היצרניות ובענפים הנשענים על יצרניות. לאורך הדרך, נבחן את סצנת האמנות בארץ ובעולם, על היבטיה הכלכליים, ונכיר ערוצי תמיכה שונים (יזמות, מודלים שיתופיים, בניית תקציבים, ניצול תקציבים ותוכניות מגורים לאמנים), והזדמנויות העומדות לרשות אמנים ומעצבים. נכיר בוגרים, אמנים, מעצבים ויזמים שיספרו לנו על המסלול שעברו (וישתפו המלצות), ובעיקר ננסה לפצח את ההתאמה שלכם להזדמנויות הנקראות בדרכיכם: איך מזהים הזדמנות, מהו תזמון נכון (מזל?) וכיצד מחבקים אותם.
תנאי קבלה לקורס: ממוצע 85 בלימודים העיוניים.

יום א' 12:00-13:30 שנתי (סמסטר א' + סמסטר ב')

1700761 **"מיכל בעל שני ברזים": יוצרים בין סיפור לציור** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר עודד מנדה לוי

בדיוקן עצמי מוכר של הצייר והסופר נחום גוטמן, נראה גוטמן עומד עם הפנים אלינו, מצייר ביד אחת וכותב באחרת, והטקסט בכתב ידו, המקיף את האיור, מנסח עיקרון פואטי, אך גם רגשי: "אדם זה (והוא אני) מעסיק עצמו, לכאורה, בשתי מלאכות, אך באמת הוא עושה את מה שלבו רוצה, הווה אומר: מלאכה אחת". הדיוקן מהווה כשלעצמו יציר כלאיים מניפסטי, המשלב איור וטקסט.

בקורס נבחן את תכונת ההיברידיזציה לסוגיה השונים, החל מאינטראקציה של שני רכיבים המגיבים זה לזה ויוצרים תרכובת או אזורים של חפיפה ועד עשייה מקבילה, אובייקט לחוד וטקסט לחוד. "לאמנים הכותבים מהזן החדש", העיר יאיר גרבוז בדבריו על השידוך שבין האמן הוויזואלי לפרוזאיקון, "הפרוזה משמשת עיניים, המלים הם כלי התבוננות בעולם." ננסה להבין מה משמעות פעולות החפיפה או ההקבלה האמנותיות, מה מקורותיהן ומה תכליתן האמנותית.

יום א' 14:30–16:00

1700670 **אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות** 2 ש"ס | 2 נ"ז
ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית נתפסות פעמים רבות כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים ובני-סמכא שאינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה. מנגד, האמנות וטיבה מזוהים כתוצר של תהליכי חברות (למידה וחניכה), שבעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, "לדובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, ושלא כמקרה קודמים לתהליך הלמידה. ויש גם המתייחסים לאמנות כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור והייצוג של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוננים, קטגוריות שונות, קלסיפיקציות וקולות "מושתקים". הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם, בשדות תרבות שונים ובתחום האמנות הפלסטית בפרט.

יום א' 14:30–16:00

What is cultural criticism? Why do we care? This course will review the various forms and methods of cultural and artistic criticism, from the Romantics, the Moderns, the Dada, the Situationists, the postmodern, the schizoid and digital forms of criticism... to name a few. We will read critics and examine their underlining assumptions. We will write our own criticisms and ask: Why do most people fear criticism? What does criticism do? Do criticisms have consequences? What are criticisms for? Walter Benjamin argues that good criticism allows one to reform our criticism", understanding of history, so much so, that for the Romantics Michel Foucault and Roland "is valued more highly than works of art the artist, the creator, while ",author" Barthes argue that the critic is the In this course ."critique has run out of steam" Bruno Latour claims that .we will examine what criticism is and how it works

באנגלית

יום א' 16:30—18:00

The climate crisis has been defined by the UN as the most serious threat to the future of humanity. Current approaches aimed to address this threat stress the need to limit and make better use of natural resources as well as educate about sustainable consumption. Yet such approaches overlook a crucial question: how did we get to a situation of over-exploitation of resources and to an acute disruption of world order from the first place? The answer suggested in the seminar is that the Enlightenment project has brought about a break between man and nature that has led to a constitution of a subject craving for more than she or he needs — an unsustainable self.

We will explore the option that addressing the challenge calls to fundamentally rethink human-nature relations and that public indifference in relation to the crisis calls the very notion of the modern self in question. We will read various thinkers who dealt with the formation of the self and its (un)sustainability from the times of Enlightenment to the present.

באנגלית

יום א' 14:30—16:00

Eco-design and sustainable development are among the fastest-growing practical applications of design. This course empowers students to make a meaningful impact and contribute to a more sustainable future by actively addressing real-world challenges through practicing multidisciplinary system design. In the course, students will gain basic knowledge in sustainability that will function as a foundation for a personal value system and professional literacy used in their disciplinary studies. As a result, this course will impact the student's overall ability to participate at higher academic levels and in international initiatives. Students will learn about the evolution of Eco-Design, the United Nations Sustainable Development goals - SDG11, SDG12, and SDG7. The primary pedagogy is Problem-Based Learning and Case Studies. For the final assignment, student teams will design solutions for sustainability challenges in and around the Bezalel campus.

באנגלית

יום א' 16:30–18:00

מעבדת ביו-דיזיין וביו-ארט:
אמנות ועיצוב בעידן ביוטכנולוגיה
נורית בר שי

יותר מבכל תקופה אחרת בהיסטוריה, עולם הביולוגיה תופס מקום משמעותי בחיינו, מחולל ומעצב מהפכה. מונעים על ידי יצירתיות, מקוריות ואחריות סביבתית, אמנים ומעצבים החלו ליצור ולחקור במעבדות ביולוגיות ולשלב את עולם החי והצומח בעבודותיהם. יוצרים אלה נמצאים בחוד החנית של תחום חדש הנקרא ביו ארט וביו דיזיין המשלב מערכות חיים ביצירתם. יוצרים אלה קוראים תיר על אוטוריטות מדעיות ורפואיות, שיתוף ופרטיות בעידן הביואינפורמטיקה, השפעות על גוף האדם והסביבה, והשינויים הסמויים מהעין המשפיעים על חיי היום יום שלנו, מחומרי הגלם ועד המזון שאנו אוכלים. סטודנטים בקורס זה מוזמנים לחשוב מחדש על יסודות החומר החי ולדון ברעיון גידול חומרים ואיברים באמצעות מערכות חיים, התערבות גנטית, מזון מהונדס, מודיפיקציה וסלקציה גנטית. מה בין שיתוף חברתי ופרטיות וכיצד הם מגבילים או משפיעים על התפתחות מדעית? האם גידול מוצר במעבדה יחליף בעתיד את תעשיית הייצור והכרייה? האם התפתחות מדעית גובה פשרה אתית? ומהי האחריות המוסרית שלנו כמעצבים, אמנים ואזרחים הלוקחים חלק בתהליכים המשמעותיים הללו? במהלך הקורס נסקור את הרקע, תמות עיקריות וכן עבודות ומחקרים של מדענים מעצבים ואנשי מקצוע ונתנסה תוך כדי תרגול מעשי בטכניקות מעבדה פרקטיות. סטודנטים יידרשו ללמוד טכניקות גידול ועיצוב חומרים ביולוגיים ולפתח פרויקט חדש ומקורי המשקף חשיבה והבנה של התחום. כמו כן ידרשו לקרוא מאמרים, לחקור, לתעד ולסכם את תהליכי העבודה ב'מחברת מעבדה' ובמצגות. לא נדרש ניסיון או רקע קודם בביולוגיה.

יום א', 14:30–18:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

קריאת טקסטים
ד"ר ליאת פרידמן

1700774-1

קורס זה מתמקד בקריאה צמודה של טקסטים ביקורתיים. מטרתו לאפשר לכל סטודנטית וסטודנט להתעמק בטקסט מסוים, לקרוא אותו לעומק, לשרטט את המהלך הטעונוני של הטקסט ולזהות את נקודות התורפה שלו. בנוסף, נעקוב אחר הציטוטים והמקורות המוזכרים בטקסט, נבחן אותם ונחקור את דיוקם. נבחן את מבנה הטקסט, את אופיו ואת ייחודו ונשאל אם הטקסט פונה לשיח הרחב בנושא מסוים או מתמקד רק בהיבט נבחר כדי לצמצם את הדיון. הסטודנטים וות מתבקשים להביא לשיעור הראשון טקסט אחד שאיתו הם מתמודדים.

יום ד', 15:30–17:00

2 ש"ס | 2 נ"ז

**Introduction to Innovation
and Entrepreneurship**

101 2700725-1

קורס מקוון א-סינכרוני המקנה 2 נ"ז, המאפשר לסטודנטים לתארים ראשונים מהאוניברסיטה העברית, בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ועזריאלי – מכללה אקדמית להנדסה לחבור יחד לטעימה משותפת ואינטראקטיבית מעולמות החדשנות והיזמות. בקורס מושם דגש מיוחד על כלים מעשיים וידע הרלוונטיים לעולם העבודה העתידי ולמסלול הקריירה של כל אחד ואחת מהסטודנטים והסטודנטיות. למידה חדשנית – הקורס מועבר על פלטפורמה campus.il המאפשרת למידה משותפת של סטודנטים משלושת המוסדות האקדמיים החברים במאגד. הנרשמים/ות לקורס יצפו בסרטונים קצרים, יענו על שאלונים, יקיימו דיונים בפורומים ועל גבי לוחות שיתוף וכפרויקט סיום יפתחו רעיון למיזם (עסקי, חברתי או עיצובי).

הקורס יסתיים בהצגת פרויקט הסיום באופן שמותאם להצגת מיזם בעולם העסקי. הקורס פותח בשיתוף נציגים מכלל מוסדות המאגד ובשיתוף מרצים אורחים ומומחי תוכן. הקורס הוא הראשון מבין שלושה קורסים בסדרה העוסקת בחדשנות ויזמות.

קורס אינטרנטי א-סינכרוני. באנגלית

2 ש"ס | 2 נ"ז

Design Driven Innovation

1700731-1

An online, asynchronous course designed for an interdisciplinary academic environment, where Bachelor students from the Hebrew University, Bezalel Academy of Art and Design and Azrieli College of Engineering will co-learn core design methodologies that can be implemented in innovative processes. The learning process in the course is built in a structure that brings together online theory with real world practice. Participants will enjoy an interactive, "hands-on" practice of design research tools, step into the designer's shoes and use their unique attitude to problem solving, human-centered design and product based practice in aim of exploring new ideas and discovering meaningful needs and opportunities. The course follows the first course in the series - "Intro to Innovation and Entrepreneurship 101", dive into key elements in the innovation process and expand from the design perspective on the tools available, not only to the entrepreneur but to any professional practice. The course is taught in English.

קורס אינטרנטי א-סינכרוני באנגלית

1700744-0 — **Engineer your Entrepreneurship** — 2 ש"ס | 2 נ"ז
Practical aspects in developing entrepreneurship

Even the best idea needs someone that will be able to realize and fulfill its full potential. This process is not as simple and obvious as it might look (even if very common in our places). For an idea or technology to be successfully realized in the real world, one should be able to carefully combine and coordinate between several critical factors and follow certain steps.

The course will deal with the challenges faced by entrepreneurs and executives. Students will be exposed to the various critical issues involved in establishing and managing a successful venture we will focus on the field of technological entrepreneurship but the know-how and ideas will be relevant to all fields and disciplines. The students will experiment with evaluating and developing their own ideas and ventures and will receive hands-on experience as well as knowledge and inspiration

קורס אינטרנטי א-סינכרוני באנגלית.

2700718 **החזית הכחולה: קיימות בין הים לחוף** 2 נ"ז
מיכל איתן

במבט מן החלל, בולט הצבע הכחול של כדור-הארץ שלנו. ואכן, למעלה מ-72% מפניו של הכדור מכוסים במי אוקיינוסים. האוקיינוסים ומאגרי המים המתוקים בעולם מאפשרים את החיים על כדור הארץ: חייהם של שלושה מיליארד אנשים תלויים לפרנסתם במערכת האקולוגית הימית – דגה ופירות ים; האוקיינוסים קולטים כ-30% מפליטות הפחמן הדו-חמצני שהאדם מייצר, וכמובן מים מתוקים לשתייה ולגידול מזון מאפשרים חיים. בשנת 2015 הכריז האו"ם על 17 יעדים לפיתוח בר-קיימא (Sustainable Development Goals), ויעדים אלה אומצו על-ידי 193 מדינות. שניים מהם מתייחסים למים: הבטחה של אספקת מי שתייה לכל ושימוש באוקיינוסים, בימים ובמשאבים הימיים לפיתוח בר-קיימא.

קורס הקיץ יבחן את עקרונות הקיימות דרך עדשת המים. הקורס ישלב לימודים עיוניים בנושאים כמו דמוגרפיה, נחלת הכלל (Commons), תרבות הצריכה וצריכת יתר, פסולת, פלסטיק, שמורות ימיות, מים ושמירה על מים, לצד סיורים והרצאות אורח של מיטב המומחים העוסקים בנושא בארץ. את הקורס יחתום פרויקט מעשי שיבחן את היכולת של מעצבים להשפיע על אחד מהאתגרים הגדולים העומדים בפני האנושות.

תאריכים ושעות יפורסמו בהמשך

9306726 **בית ספר קיץ – תיאוריות ביקורתיות ותרבות חזותית** 2 נ"ז
ד"ר ליאת פרידמן

פרטים יפורסמו בהמשך

קורס שנתי מלווה פרויקט גמר, במחלקות לעיצוב תעשייתי, צילום, אמנות, צורפות ואופנה, עיצוב קרמי וזכוכית

פרויקט הגמר, המתקיים בתום השנה הרביעית ללימודים, הוא השיא של הלימודים באקדמיה לאמנות ועיצוב. לכן, עליו לשקף את היכולת ליצור באופן מעשי יצירה מקורית וחדשנית, כמו גם מיומנויות מחקר אקדמיות. מטרת הקורס היא להעשיר את החלק התיאורטי והמחקרי של פרויקט הגמר, תוך עיגונו בשיח אקדמי וביקורת רלוונטי. מאחר שכל סטודנט יעסוק בנושא שונה, קורס זה ייערך (למעט שיעורים מקדימים אחדים) במתכונת של הנחיה אישית שמטרתה להקנות לכל סטודנט ידע בתחום התמחותו ולהרחיב את ידיעותיו בנושאים הקשורים למחקרו האישי. הקורס מעניק לסטודנט 2 נ"ז במחלקה לתרבות חזותית וחומרית.

2 ש"ש | 2 נ"ז

קורס מלווה פרויקט גמר בצילום
ד"ר אורלי שבי, ד"ר רותי גינזבורג

9306667-1

יום א', 16:30–18:00

2 ש"ש | 2 נ"ז

קורס מלווה פרויקט גמר בעיצוב קרמי וזכוכית
מוש קאשי

נלמד במחלקה

987040172 **סאונד, עיצוב פס קול ועיצוב פסקול לתמונה** 3 ש"ס | 2 נ"ז
דניאל מאיר

סאונד הוא מרכיב חשוב ולעיתים עיקרי ביצירות אמנות. עם זאת, במקרים רבים הוא נותר מוזנח בתהליך היצירה בגלל היעדר מודעות לכובד משקלו. מניסיוני בפורמטים שונים ובגישות שונות של סאונד (מייצבי סאונד, סאונד לווידאו ארט, לפיצ'רים ולסרטים דוקומנטריים, סאונד באינטראקטיב, רדיו, תיאטרון, מיצבים ומיצגים) אני מציג גישות חשיבה שונות ופתרונות לסוגי היצירה השונים. מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים. ות לחשיבותו של הסאונד בתחומי היצירה השונים ולאפשרויות השונות שקיימות בעיצוב סאונד לתמונה. הקורס מקנה לסטודנטים. ות כלים הכרחיים לשמיעה, להקשבה וליצירה שיאפשרו להם בסופו של דבר ליצור או לבחור את הפסקול שישירת את היצירה שלהם בצורה המתאימה והטובה ביותר.

יום ד' 14:00–17:00

340028671 **מעשה אמנות הוא שיר** 3 ש"ס | 2 נ"ז
דן תורן

כתיבת שירים היא אמנות הצמצום. איך לבחור את הנושא? כיצד לבחור את הסגנון, את המילים? מה הכוח של הדימוי החזותי כחלק מיסודות השיר, המקצב, הניגון? כל אלו ועוד יידונו בקורס בפרספקטיבה של אמנות במובן הרחב. נלמד לפתח את דרכי הביטוי האישי שלנו דרך כתיבת שירים שחלקם יולחנו (אם יהיו מוסיקאים בכיתה).

[אתם מוזמנים לעיין בדף הפייסבוק של תוצרי הקורס מן השנים הקודמות](#)

יום ד' 14:00–17:00

1700692 **אחרי המפה: מיפוי, ניפוי ובידוי תמורות ושינויים בתיאור המציאות, בהדמיה ובהצגה של מציאות מרחבית באמנות ובעיצוב** 3 ש"ס | 2 נ"ז
חן שפירא

הקורס מבקש להרחיב את מושג המיפוי ולהעמיק בו, דרך תיאור המרחב והצגתו באופנים חזותיים שונים, יצירת ידע חזותי וארגון ידע חזותי במיומנויות מעולמות העיצוב, האמנות והצילום. הקורס יסקור את התפתחותן של מתודות, אסטרטגיות ופרקטיקות של ארגון מידע חזותי, החל ממסורות מקובלות באמנות ובמדע כגון פרספקטיבה, קרטוגרפיה ורישות קואורדינטות גיאוגרפיות ועד לניו־מדיה – המצאה ויצירה של מפות וירטואליות, ניווט לוויינים והתמצאות במציאויות מרובות ומדומות. בקורס נדון באופן שבו מיפוי מגדיר את מיקומו של היחיד ביחס למרחבים החברתיים והפיזיים ומבנה אינטרסים, היררכיות ומבני כוח. לאמנות ולעיצוב תפקיד מהותי בביטוי ובארגון החזותיים של המרחב וביצירת המשמעויות של ידע זה בתרבות ובחברה.

יום ד' 14:00–17:00

מה הופך דבר אחד לפסולת ודבר אחר לסחורה נחשקת? מדוע תרבויות שונות מתייחסות לפסולת באופן שונה? ומה הפסולת שלנו מלמדת על העת שבה אנו חיים וחיות? בקורס "פסולת: היבטים תרבותיים" נידרש לשאלות הללו ונדון בפסולת בהקשרים שונים, החל מתרבות הצריכה, דרך תרבות עירונית ועד פרקטיקות דוגמת ליקוט, אספנות ואגרנות. כל שיעור יחולק לחלק מושגי (הרצאה פרונטלית) ולחלק מעשי, שבו הסטודנטים והסטודנטיות (בקבוצות) יתבקשו לפתח באופן חומרי את הרעיונות הנלמדים בקורס.

יום ד' 14:00–17:00

קורס בעל אופי מחקרי וניסיוני העוסק במגמה המתגברת שבה חפצים, מכשירים, מרחבים ציבוריים ואפילו גופים מחוברים לרשת ופועלים ב"חוכמה". הקורס מזמין את המעצבת להגיב למגמה זו, ולהציע יישומים ושימושים חדשים, לנמק, להדגים, ליזום ולהיות ביקורתית. וספקולטיבית (נקודת מבט שתקבל התייחסות מוגברת בשיעורים). בקורס נכיר את התופעות הבולטות בתחום ואת התפקיד של המעצבת כמובילה של חוויות ואינטראקציות בכל התחומים: אדריכלות, עיצוב מוצר, עיצוב אופנה, אמנות... מושגים כגון בלוקצ'יין, NFT ומטוורס יהיו חלק מהדיון והביקורת שנקיים. הקורס יתקיים מרחוק ויציע פורמט מעט שונה מהרגיל, ובמהלכו יוצגו מפגשים חיים ומוקלטים מתופעות ואינטראקציות מהמרחב הציבורי בטוקיו ויזמינו תגובה וביקורת. לאורך הקורס, יוזמנו אנשי מקצוע ומורים מטוקיו, מבנגקוק, ומשנגחאי להגיב לתרגילים ולשתף את עולמם המקצועי.

הקורס אינו דורש ידע טכני אבל מחייב סקרנות ושליטה טובה בכלים של למידה מרחוק

יום ד' 14:00–17:00

היחס של עולם העיצוב והאדריכלות אל החומר עובר תמורות בשנים האחרונות; עולם החומרים חוזר ומקבל חשיבות כרכיב יסוד בעבודת המעצב וככלי ליצירה חדשנית. מתפיסת החומר כפסיבי וסטטי, הופך החומר לאלמנט דינמי, כוח אקטיבי, מנוע ליצירה ושדה פעילות עיצובי. עם התפתחות מושג החומריות (materiality) והניאור-מטריאליזם, משתנה גם תפקידנו כמעצבים וגבולות האחריות שלנו מתרחבים. החומר פותח שדה מחקר יצירתי, שבו מעצבים ואדריכלים נקראים להיות שחקנים פעילים ביצירת חומרים חדשים, בהמצאת תצורות חדשות לחומרים ישנים ובמתיחת גבולות היכולת המוכרים. מטרת הקורס הינה היכרות בסיסית עם מתודולוגיות מחקר יצירתי בחומר, סביב הקשר המשולש בין חומר, גיאומטריה ותפקוד, ועיקרו הוא עבודה מעשית מחקרית בחומרים, תוך התנסות בכלי חשיבה ותכנון פרמטריים.

יום ד' 14:00–17:00

3 ש"ס | 2 נ"ז

קווים לדמותו של המטבח בארץ ישראל

1700707

רונית ורד

מזון הוא בראש ובראשונה צורך ביולוגי, אבל מה שאנחנו אוכלים, בוחרים לאכול או משתוקקים לאכול מגדיר את זהותנו ומסמל השתייכות מגדרית, מעמדית, דתית וקהילתית. בעידן הרשתות החברתיות הפכו כתיבה על מזון וצילומו לאחד האמצעים הפופולריים ביותר לצבירת הון סמלי ולביטוי ידע וכוח, ומה שנכון לגבי העולם כולו נכון ביתר שאת בישראל. בעשורים הראשונים לקיומה של ישראל היה השיח הקולינרי כמעט בגדר טאבו, ואילו היום אנחנו מדברים על אוכל ללא הפסקה. העיסוק במזון נעשה לחלק מהזירה התרבותית והמטבח הישראלי הפך לכלי שיווקי ולאמצעי לשיפור התדמית הישראלית בעולם. אבל מה זה בעצם מטבח ישראלי? מדוע אנחנו חשים בצורך להגדיר מטבח לאומי? כיצד משפיע מרחב גיאוגרפי על עיצוב תרבות מטבח? והאם יש משמעות למטבח מקומי בעולם גלובלי ובחברת מהגרים?

במהלך הקורס נכיר מושגי מפתח של השיח הקולינרי וננסה להרכיב יחד, ברמה התיאורטית והחזותית, רשימה של מאכלים שנכנסו לקאנון הישראלי. הקורס יכלול הרצאות ומפגשים עם שפים, יצרני אוכל ואלכוהול, מעצבים ואמנים.

יום ד' 14:00–17:00

3 ש"ס | 2 נ"ז

Storytelling

1700717

אלהם רוקני

האקדמיה היום הפכה למגוונת מאי־פעם עם פסיפס אוכלוסיות מתרבויות שונות ומיחידים שמגבשים לעצמם זהויות אישיות וייחודיות. מטרת הקורס היא לשתף את העולמות השונים שמהם מגיעים הסטודנטים ויחד עם הדיסציפלינות השונות להגיע לנקודת מפגש של שיח ועשייה, ובסופו יעבדו הסטודנטים בקבוצות קטנות וייצרו עבודות וידאו קצרות עם דימויים וחפצים שהם יצרו יחד. תוצרים אלו יהוו גלגול נוסף בייצוג ובהעברה תרבותיים.

יום ד' 14:00–17:00

הסטודנטים מוזמנים לאסוף עדויות, סיפורי עם ופריטי פולקלור אחרים מבני משפחה ומקהילות קרובות ולהציג אותם בכיתה. בהמשך, בעשייה קבוצתית משותפת עם סטודנטים ממחלקות אחרות, משתתפי הקורס יפתחו פרשנות ואופני ייצוג חזותי ורב־תחומי ביחס לעדויות ולסיפורים. במקביל, נלמד על היסטוריה שבעל־פה ועל פולקלור מילולי וחזותי, ונדון במופעים השונים של Storytelling משחר ההיסטוריה ועד אופני הבעה עדכניים כמו אינסטגרם, טיקטוק ו־Digital storytelling.

1700720 **תלויים במקום: אמנות רדיקלית, פרפורמנס ואוצרות** 3 ש"ס | 2 נ"ז

לאה מאואס

במסגרת הקורס נעסוק בפרקטיקות ובתיאוריות המחברות בין העשייה האמנותית לבין ההקשר המרחבי, החברתי-כלכלי והפוליטי שבו היצירה נוצרת או מוצגת. נדון במושג "אמנות רדיקלית", נתבונן בפרויקטים מרכזיים בתחום זה ונפתח פרויקט שינסה לפרק את הנחות היסוד שעליהן ידיעותינו כסטודנטים/ות, אמנים/ות ומרצים/ות מבוססות. נתעמק במיוחד באמנות תלוית-זמן, כלומר אמנות או פעולה אמנותית שנוצרת בדיאלוג מובהק עם החלל, האתר או המרחב שבהם היא מתרחשת, תוך התייחסות להקשר הפוליטי, החברתי או הכלכלי של אותו מקום. לעומת יצירה שנוצרה בסטודיו ללא זיקה לחלל ספציפי ויכולה להמשיך להתקיים ולהיות מוצגת בחללים ובמרחבים שונים, פעולה ויצירה אמנותית תלוית-מקום-זמן לא תשרוד במעבר לחלל אחר, אלא אם תשתנה ותהפוך ליצירה אחרת, ובכך תוותר על הספציפיות המקורית שלה.

יום ד' 14:00–17:00

2700721 **משחקי מחשב: בין תיאוריה לפרקטיקה (מקוון)** 3 ש"ס | 2 נ"ז

ד"ר רנארד גלזמן

במסגרת הקורס נבחן את תהליך יצירת המשחק, תוכן המשחק ופעולת המשחק, באמצעות שימוש בכלים מביקורת ספרות, אנתרופולוגיה, פוסט-סטרוקטורליזם, מדעי החברה, חקר הטכנולוגיה, קולנוע ולימודי תיאטרון. נדון באסתטיקה של הייצוג במשחקים, ניגע גם בניתוח הקוד ונלמד על גישות שונות בפילוסופיה של המשחק, המכונה גם game studies או Ludology. כפועל יוצא של הקורס נפתח קונספטים למשחקים (prototypes) שידונו בדרך מקורית בסוגיות הנלמדות בקורס. נעשה שימוש בכלי פיתוח שאינם דורשים תכנות (game maker, construct) ונפתח פרויקט בקבוצות של עד שלושה סטודנטים.

יום ד' 14:00–17:00

1700724 **משת"פים** 3 ש"ס | 2 נ"ז

עילית אזולאי, ראובן קופרמן, יונתן טואיטו

האתר הארכיאולוגי עיר דוד שבשכונת סילוואן מכיל בתוכו שכבות ארכיאולוגיות מראשית קיומה של ירושלים ועד היום: היסטוריה ארוכה ומורכבת של עמים ומסורות שונות, סיפורי מלחמה ואורחות חיים של תרבויות אלו לצד אלו. אך רק חלק קטן מהיסטוריה זו מוצג באתר. כבכל אתר ארכיאולוגי בישראל, גם שם התגלו עתיקות וממצאים המעידים על תרבותם ומורשתם של עמים רבים, אך ידוע כי שרידים ארכיאולוגיים נתונים תדיר למניפולציות פוליטיות.

לכן, הקורס יתמקד בחשיפת הפער שבין הנרטיב המוסדי לנרטיב המדעי, תוך כדי בנייה משותפת של גוף מחקר סביב אתר ארכיאולוגי שממצאיו שנויים במחלוקת. הקורס ישים במרכז הדיון את היכולת לפתח אסטרטגיות אמנותיות לאיסוף מידע ולארגונו כידע. לצורך מימוש של פעולה מסכמת, המשתתפים יתבקשו להשתמש בפרקטיקות שונות שבהן הם מתמחים, כמו תקשורת חזותית, צילום, פרפורמנס, מיצב, וידאו, כתיבת טקסט, תכנון ואדריכלי וציור.

יום ד' 14:00–17:00

3 ש"ס | 2 נ"ז

The Speculative Life of Things

1700722

אריאל קן, גוסטבו סגורסקי

סדנת הקיץ הרב־תחומית תימשך שלושה שבועות, והיא מיועדת לסטודנטים מכל המחלקות המעשיות והתיאורטיות של בצלאל. הסדנה המעשית תתמקד באתר שבעברו התרחש אירוע היסטורי, ומתוכו נתחקה אחר העקבות שנתרו על פני השטח בהווה. דרך פענוח השרידים, נפתח במשותף דמיון עתידי משוער של המקום. תחילת הסדנה בסדרת מפגשים באתר עם מערך של דמויות ואנשי מקצוע שיעזרו לנו לפענח ולקרוא את העקבות בחומר, כמו גם במסמכי תיעוד. נבחן כיצד טכנולוגיות חדשות, מהדמיית לוויין, צילום, וידאו וניתוח אקוסטי, כמו גם פרקטיקות מדעיות ופואטיות, מאפשרות להקשיב לחומר ולפענח באופן חומרי וחזותי את הנרטיב שנרשם בו. הסטודנטים יעבדו יחד תוך הסתמכות על הפרקטיקה ועל הידע שלהם כדי ליצור הוכחות ארכיאולוגיות דרך שימוש בפיסול, ציור ועיצוב פריטי לבוש ותכשיטים לקראת תערוכה משותפת.

3 ש"ס | 2 נ"ז

עתידים

1700718

דורי אורין

העתיד הוא המקום שבו נבלה את שארית חיינו. כמעצבים אנו ממלאים תפקיד מהותי ביצירתו של ההווה, באמצעות אפיון, תכנון ושכלול מוצרים ושירותים מסוגים שונים. הקורס יתבסס על דרכי הפעולה המוכרות לנו, כדי לגבש הצעות עבור העתיד, גם עבור עתידים שבהם לא נחיה. נבחן כיצד התקדמויות טכנולוגיות משפיעות על תרחישים עתידיים ונפתח דרכים להצגת תרחישים אלה. באמצעות מחשבה על העתיד נוכל לבחון דרכי חיים שונות, אחרות מאלו שאנו מכירים היום. נוכל לפתח תסריטים אלטרנטיביים על מנת לזהות תרחישים רצויים אל מול תרחישים שמהם היינו רוצים להימנע. ננסה להשתחרר מחשבתית מהמגבלות הטכניות והטכנולוגיות העכשוויות, כדי לכוון את היכולות העיצוביות שלנו למטרות ערכיות שאנו מאמינים בהן. נעשה זאת תוך התבוננות בקצב ההתקדמות המהיר של ההשתנות הטכנולוגית, ומתוך מודעות להשפעתה של הטכנולוגיה ככלי המשנה את החברה. נבחן דרכים שונות שבהן תואר העתיד ביצירות אמנות, בקולנוע, בטלוויזיה ובתחומי העיצוב, נתייחס גם לאוטופיות ולדיסטופיות ונלמד על יכולתה של הגות פוליטית לדמיין שינוי.

ד"ר עדינה קמיאן, אדר' עידו גינת

הקורס המוצע מבקש לספק את הרקע התיאורטי ואת המסגרת המעשית לבחינת האופנים השונים שבהם שדות האמנות והעיצוב בוחנים את המפגשים בין בני אדם לטבע ולבעלי חיים, הן המבוייתים והן חיות הבר, תוך הדגשת היחסים בין הגוף (של החיה, של האדם) ובין הסביבה. הקורס מתעמק במושג ה"התגלמות" ובמושגים "גוף" ו"קורפוס" כמבנה מארגן, ובוחן את הקשר בין האדם לטבע, לחי ולצומח, ואת האופן שבו הוא משתמש בתמונת הגוף כדי למפות את הידע שצבר על העולם. נכיר אמנים, שנושאים כגון גזע, מגדר, נטייה מינית, אקולוגיה ומבני כוח חברתיים מעניינים אותם, ומתמקדים בגוף ובקשר שלו לנוף ולמיני חיות כנושא, ככלי יצירה או כאתר התרחשות. באמצעות סקירה היסטורית ותיאורטית, וכן באמצעות תרגילים מעשיים במדיות שונות, אנחנו נבקש להבין, דרך העיסוק בגוף, את החותמת של האדם על סביבתו, ונשאל האם בתחילת המאה ה-21 ניתן להציע סדר יום חדש על יחסי אדם-טבע-חיה.

קריאה חדשה של בריכת ממילא

אדר' שרון קוניאק, נעה ארד-יאירי

בקורס ניצור עבודה תלוית-מקום (sight specific) העוסקת במרחב הפיזי, החברתי-קהילתי והתרבותי של בריכת ממילא מתוך שהייה בו במשך תקופה. ניצור תוך התייחסות מתמדת למקום, לשכבות ידע ולחוויות שונות המשלבות פרקטיקות של היכרות וחקירה הדרגתית. עבודה אינטנסיבית כזו מייצרת הבנות שמשליכות בהמשך על דרכי ראייה חדשות, פותחת פתח להמצאת שיטות עבודה וטכניקות חדשות ולשותפויות פוטנציאליות. במשך תשעה ימים נשהה באזור בריכת ממילא וב"מפעל", נתבונן על המקום בכל פעם דרך פילטר אחר ומתוך פרקטיקה שונה. נשלב עולמות תוכן של אקטיביזם מרחבי, אמנות וחשיבה חומרית-צורנית. נקלף את שכבות הידע האגורות במקום ונרכיב אותן לסיפור המציף קולות שונים. מתוך התהליך תתגבש פעולה שתוצג לקהילה העירונית בסביבת בריכת ממילא, ב"מפעל" וב"אגרונסקי", בית הקפה השכונתי הממוקם מול בריכת ממילא, במטרה להרחיב את מעגלי הדיון על המקום.

3 ש"ס | 2 נ"ז

1700725 **לסגור את המעגל: עיצוב כמנוף לקיימות**

נעמי הרץ, ד"ר אפרת אלימלך

החברה הצרכנית היא חברה שאינה מעריכה עמידות (durability). הישן הוא "פג תוקף", אינו מתאים לשימוש נוסף ומיועד להיזרק לפח האשפה. קורס הקיץ "לסגור את המעגל: עיצוב כמנוף לקיימות" יעסוק באופן בלתי אמצעי באתגר של המעבר מחשיבה לינארית לחשיבה מעגלית. נלמד להכיר מקרוב את בעיית הפסולת, היקף התופעה והשלכותיה על החברה, על הסביבה ועל המערכת הכלכלית. נפגוש חברות, ארגונים ומעצבים שאתגר השימוש המעגלי במשאבים הוא חלק בלתי נפרד מה-DNA הארגוני שלהם. אלו יהוו את הלקוח שלנו – יחד איתם נגדיר את האתגרים שלהם נרצה לתת מענה במסגרת תרגיל יישומי בקורס. נתרגל עקרונות של חשיבה עיצובית, פיתוח ובחינה של רעיונות, וכן הצגה ל"לקוח".

הקורס ינוע בין מספר אתרים ויתקיים במשך ששה ימים לאורך שבועיים במסגרת סמסטר הקיץ.

3 ש"ס | 2 נ"ז

1700719 **התערבות מקומית:**

בין אדריכלות לפרפורמנס

נינה טראוב, נועה שגב

בעקבות גלי המחאות של השנים האחרונות – בעולם ובארץ – מתגבר הצורך להשיב את הפעולה האמנותית והעיצובית למרחב הציבורי אקטואלי ככלי נוסף של מחאה, של הפגנה, של קריאה. הסדנה בת השבועיים תעסוק ביחסים בין גוף, חישה ותנועה לבין חלל ומרחב, על ההיבטים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים והפוליטיים שמעצבים אותם. היא תועבר בשיתוף פעולה בין אדריכלית ויוצרת ובין אמנית פרפורמנס וכוריאוגרפית, בניסיון להתמקד ברגעים שבהם הגוף החווה והמרגיש פועל בתוך המרחב המתוכנן והקר ובאפשרויות של התערבות אמנותית ואדריכלית במרחב זה. בסדנה ננסה ליצור את אותה תנועה המתחילה בשוטטות (dérive) בחיים הציבוריים, וממשיכה למחשבה הביקורתית וליצירה אמנותית משותפת, שתתאגד לכדי יצירה פרפורמטיבית תלוית-מקום.

3 ש"ס | 2 נ"ז

1700690 **אמנות קצה**

ד"ר הדס קידר

הקורס עוסק בקשר בין מיקומו של קמפוס בצלאל בין שני אתרי ענישה וכליאה ומעלה שאלות על אודות הקשר בין מעקב, ענישה, כליאה, המוסד האקדמי ויצירה. הקורס יתחקה אחר השונה והמשותף בין הנושאים הללו באמצעות קריאה ודיון בטקסטים, סיור לימודי ב"מוזיאון אסירי המחתרות", מפגש עם אנשי מפתח מתחנת המשטרה הסמוכה, ויטתיים בתערוכה שדנה בנושא מזוויות שונות.

(מיקום, ימים ושעות יפורסמו בהמשך)